

සමස්ත සිංහල

ප්‍රචණ්ඩ

THE PRACHEACHUN MAGAZINE

ණාිඊර ටෙඊ ෧෪ර ජෛෂූූූූ ශූා ෪෨෧ර

កម្ពុជាប្រារព្ធខួបលើកទី ៦៣
ទិវាបុណ្យ
ឯករាជ្យជាតិ ៩ វិច្ឆិកា

៤

ព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប
និងសំពះព្រះខែ
អកអំបុកឆ្នាំ២០១៦

៥

សម្តេចតេជោ បញ្ជាក់ពីការមិន
ដកថយក្នុងការអភិវឌ្ឍ
ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវថ្នល់

៧

កិច្ចប្រជុំកំពូលកម្ពុជា ឡាវ វៀតណាម
លើកទី ៩ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍ
តំបន់ត្រីកោណ

១១

កំណែទម្រង់ស្នូលទាំងបី ដើម្បីលើកកម្ពស់
អភិបាលកិច្ចល្អនៅថ្នាក់ជាតិ
និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ

១៣

និពន្ធនាយក :

**លោក ឆាត ស៊ុនអ៊ុំ
គណៈកម្មការនិពន្ធ**

- ១. លោក ខៀវ ណារី
- ២. លោក អ៊ឹម សុន្ទរៈ
- ៣. លោក វង្ស សារុំផ
- ៤. លោក ទាវ សារៈមុនី
- ៥. លោក សុខ សុផន

លេខានិពន្ធ

- ១. លោក ជុំ សម្បត្តិ
- ២. លោក ម៉ក់ ឈិន

អ្នកបកប្រែភាសា

- ១. លោកស្រី ម៉ែន នារីសោភ័ត

អ្នកថតរូប

- ១. លោក សុផាត វិរៈមុនី

វិចិត្រករ

- ១. លោក ធា សារុំផ

អាសយដ្ឋាន :

លេខ ២០៣

មហាវិថី ព្រះនរោត្តម

ភ្នំពេញ-កម្ពុជា

ទូរស័ព្ទលេខ :

០២៣ ២១៩ ០៦៥

Address :

No 203 Preah

Norodom Bld.

Phnom Penh Cambodia

Tel : 023 219 065

ក្របបង្ក

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** ក្រាបថ្វាយបង្គំគាល់
ព្រះមហាក្សត្រក្នុងព្រះរាជពិធីបុណ្យឯករាជ្យជាតិ
(ថ្ងៃទី ៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦)

**មាតិកា
Contents**

វិចារណកថា : ខិតខំបន្តជ្រោងខ្ពស់ទង់មហាសាមគ្គីជាតិ ដើម្បីអភិវឌ្ឍមាតុភូមិ.....

១

Editorial : Raising High Great National Solidarity Banner for .....

⇒ ពួកប្រឆាំងលេងល្បែងបាចអង្គាមប្រាសខ្យល់.....

៣

- ⇒ លទ្ធផលមួយចំនួននៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ច..... ១៥
- ⇒ សកម្មភាពសមាជិក រដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា រាជរដ្ឋាភិបាល និងមន្ត្រីគណបក្ស..... ១៦
- ⇒ សកម្មភាពរបស់ក្រុមការងារយុវជនគណបក្ស..... ១៩
- ⇒ ការរីកចម្រើនក្នុងវិស័យធនាគារនៅកម្ពុជារួមចំណែកដ៏សំខាន់..... ២១
- ⇒ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍ផ្តោតលើមុំ ៤ ជាអាទិភាព..... ២៣
- ⇒ ចំណេះដឹងទូទៅ : ប្រជាជនពិភពលោក នឹងកើនដល់ ៨ ពាន់លាននាក់នៅឆ្នាំ២០២៤..... ២៦
- ⇒ វប្បធម៌ : យុវជន និងការអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ជាតិ ២៧
- ⇒ វិទ្យាសាស្ត្រ សុខភាព : យល់ដឹងពីអាការៈឈឺភ្នែក..... ២៨
- ⇒ ទឹកដីមាតុភូមិ : បន្ទាប់ពីការប្រឹងប្រែង សហគមន៍ព្រៃឈើវត្តវ័ន្ត ទទួលបាននូវ..... ២៩
- ⇒ កំណាព្យ : កិច្ចសង្គ្រោះដ៏ប្រពៃ.....សំណើច..... ៣១

ខិតខំបន្តប្រោទខ្ពស់ទង់មហាសាមគ្គីជាតិ ដើម្បីអភិវឌ្ឍ មាតុភូមិកម្ពុជាឱ្យកាន់តែរីកចម្រើនឡើងទៀត

Raising High Great National Solidarity Banner for Further Development of Cambodia

ថ្ងៃទី២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៨ រណសិរ្សសាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជា ត្រូវបាន
បដិសន្ធិឡើងនៅតំបន់រំដោះ ក្នុងឃុំជើងឃ្នុ ស្រុកស្នួល ខេត្តក្រចេះ ដែល
មានគណៈដឹកនាំ១៤ រូប រួមមានសម្តេចអគ្គមហាពញាចក្រី **ហេង សំរិទ**
សម្តេចអគ្គមហាធម្មរោជសាល **ជា ស៊ីម** សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ
ហ៊ុន សែន និងឥស្សរជនស្នេហាជាតិជាច្រើនរូបទៀត បានចេញសេចក្តី
ប្រកាសគោលនយោបាយ «១១៦» បំផុស និងប្រមូលផ្តុំកម្លាំងប្រជាជនពី
គ្រប់ទិសទី ក្រោកឈរឡើងរួបរួមគ្នាក្រោមទង់មហាសាមគ្គីជាតិ វាយផ្តួល
រំលំរបបប្រល័យពូជសាសន៍ នៅថ្ងៃទី៧ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩។ ជ័យជម្នះ
នេះ ក៏បានមកដោយសារការជួយឧបត្ថម្ភ ទាន់ពេលវេលាពីកងទ័ពស្ម័គ្រ
ចិត្តវៀតណាម ព្រមទាំងមិត្តភក្តិទាំងឡាយដែលស្រឡាញ់សន្តិភាព
និងយុត្តិធម៌នៅលើពិភពលោកផងដែរ។ សច្ចធម៌ប្រវត្តិសាស្ត្របានបង្ហាញ
ឲ្យឃើញច្បាស់ថា បើគ្មានរណសិរ្ស២ ឆ្នាំ ក៏គ្មានមហាជ័យជម្នះ ៧ មករា
ហើយ ក៏គ្មានកម្ពុជាដែលបានរស់រានមានជីវិត និងកំពុងមានការអភិវឌ្ឍ
ក្នុងសន្ទុះយ៉ាងលឿននាពេលសព្វថ្ងៃនេះដែរ។

ពេលនេះ ប្រជាជនកម្ពុជាយើងទូទាំងប្រទេសកំពុងចូលរួមសប្បាយ
រីករាយអបអរសាទរយ៉ាងក្លៀវក្លាវិញក្នុងឧបអនុស្សាវរីយ៍លើកទី៣៨ ថ្ងៃ
បង្កើតរណសិរ្សសាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជា បច្ចុប្បន្នរណសិរ្សសាមគ្គីអភិ-
វឌ្ឍមាតុភូមិកម្ពុជា (២ធ្នូ ១៩៧៨-២ធ្នូ ២០១៦) ជាមួយនឹងក្តីអំណរ
ប្រកបដោយមោទនភាពចំពោះសមិទ្ធផលដ៏ធំធេងលើគ្រប់វិស័យ ដែល
យើងសម្រេចបានក្នុងរយៈពេលជិត៤៥ឆ្នាំរួចទៅនេះ។

យើងគប្បីរំលឹកឡើងវិញថា ក្រោយរដ្ឋប្រហារថ្ងៃទី១៨ ខែមិនា
ឆ្នាំ១៩៧០ ដែលធ្វើឡើងដោយពួកលន់ដល់គាំទ្រដោយអាមេរិក មាតុភូមិ
កម្ពុជាត្រូវបានធ្លាក់ទៅក្នុងភ្លើងសង្គ្រាមរ៉ាំរ៉ៃ។ ទឹកដីដែលធ្លាប់ស្គាល់តែ
សុខសន្តិភាព ប្រជាជនដែលធ្លាប់តែរស់នៅក្នុងសុភមង្គលត្រូវទទួលរង
នូវការបំផ្លិចបំផ្លាញ វិនាសហិនហោច។ អាយុជីវិតប្រជាជនទទួលរងទុក្ខ
វេទនានិងសព្វាត់ប្រាស់យ៉ាងខ្លោចផ្សាបំផុត។ ក្រោយទឹកដីត្រូវបានរំដោះ
នៅថ្ងៃទី១៧ មេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ បនក្តត់ប៉ុលពតបានឆក់ប្លន់ដណ្តើមយក
ជ័យជម្នះនេះពីប្រជាជន ហើយបង្កើតឡើងនូវរបបប្រល័យពូជសាសន៍
កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដោយបានប្រែក្លាយទឹកដីកម្ពុជាជាគុកឥតជញ្ជាំង
ជាវាលពិឃាតដ៏ឃោរឃៅ ជាទឹកដីដែលគ្របដណ្តប់ដោយឈាមនិង
ទឹកភ្នែក និងគំនរសាកសពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា។ ប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវ
បានជនមួយក្រុមដែលហៅខ្លួនឯងថាជាអង្គការ និងជាមេដឹកនាំដែលមាន
ភាពអស្ចារ្យជាងស្តេចនៃចក្រភពអង្គរ ដែលធាតុពិតគឺជាឃាតករប្រល័យ
ពូជសាសន៍ជាតិដង បានឆក់ប្លន់យកអស់នូវសិទ្ធិសេរីភាពចាប់បង្ខំឲ្យ
ប្រជាជនរស់នៅជាទាសករជាសត្វតិរច្ឆានជាមនុស្សនៃសម័យបុព្វកាល។
ប្រជាជនដែលស្ថិតក្នុងស្ថានភាពរង្វេងរង្វាន់ រស់ដូចសត្វធាតុនេះ បាន
ស្រែកដង្ហោយហៅរកការជួយសង្គ្រោះខ្លួន ឲ្យបានរួចផុតពីឋាននរកអវិច្ច
ទោះជាអ្នកនោះជាអ្នកណាក៏ដោយ និងមកពីទី ណាក៏ដោយ។ តើអ្នកណា
បានឮសំឡេងដង្ហោយហៅដ៏រន្ធត់ពីជនរងគ្រោះទាំងនេះទេ? ប្រាកដជា

On 2 December 1978, led by 14 leaders including Samdech Akka Moha
Punhea Chakrey Heng Samrin, Samdech Akka Moha Thomma Pothisal Chea
Sim, Samdech Akka Moha Sena Padei Techo Hun Sen, and other patriotic
dignitaries, the Front for National Salvation of Kampuchea (FNSK), founded
in the liberated zone of the commune of Joeung Khlu, Snuol district, Kratie
province, proclaimed its eleven-points policy to mobilize and gather people's
forces from all walks of life to stand up under the great national solidarity
banner to downfall the regime of genocide on 7 January 1979.

The victory obtained thanks to timely assistance given by the Vietnamese
voluntary troops and friends from near and far who love peace and justice in
the world. The historical truth shows that were there not the 2 December
event, there would not be the 7 January event, and Cambodia would not have
survived and developed in such a speedy manner as the present day.

As of this moment, the Cambodian people in the whole country are
happily celebrating the 38th founding anniversary of FNSK, presently known
as United Front for Development of Kampuchea (UFDC) – 2 December
1978/2016, with pride of numerous achievements in all fields scored in the
past nearly four decades.

It is worth reminding that after the March-18-1970 coup carried out by
the Lon Nol group with the American support, the Cambodian motherland fell
into a protracted war. A peaceful land where people once lived in peace and
happiness was now a destruction. People lost their lives, endured sufferings
and separations. After the liberation on 17 April 1975, the Pol Pot clique
plundered victory from our people and created a Democratic Kampuchea's
regime of genocide. They had made Cambodia a prison without walls, a
killing field, where land covered with blood and tear, and corpses of the
Cambodian people.

A group of persons, calling themselves organization and leaders with
glory no King of the Angkor Empire would match, but in truth were killers of
own national race, plundered rights and freedom of the people, and forced
them to live as slave, beasts and/or men of ancient time. In the state of
confusion and living a beastly life, people called out for help from just anyone
and from anywhere to save them from the abyss of hell. Were there anyone
who heard the distressing calls from those victims? There were. However,
since there were no interest for them, they shut their eyes blind and plug their
ears deaf.

There are numerous arguments to clarify this fact. If it were not so, why
would the victims saved from the regime of genocide had had to suffer
punishment? The United Nations had then given the Cambodian seat to the
genocidal Democratic Kampuchea and continued to do so until 1991.

It was in that stage that the true patriots survived the killing of the regime
of Pol Pot stood up under the banners of the UFNSK and the People's
Revolutionary Party of Kampuchea (presently the Cambodian People's
Party) to mobilize and lead people's forces to victoriously liberate and save
lives from the bloodthirsty regime. Right after the liberation, the people's
authority – the People's Republic of Kampuchea, was founded to rule the
country's home and external affairs. Urgent tasks to carry through were to
eliminate division of people in the whole country by the organization of Pol

មាន ប៉ុន្តែដោយសារគ្មានផលប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេទើបគេសុខចិត្ត បិទភ្នែកធ្វើជាមិនឃើញ ខ្ទប់ត្រចៀកធ្វើជាមិនឮ។ មានទទ្ទឹករណ៍ច្បាស់- លាស់ណាស់ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីរឿងនេះ ព្រោះថាបើមិនដូច្នោះទេ ហេតុអ្វី ក្រោយពីជនរងគ្រោះនៃរបបប្រល័យពូជសាសន៍ត្រូវបានសង្គ្រោះអាយុជីវិត ហើយនោះ បែរជាត្រូវទទួលរងការដាក់ទណ្ឌកម្មបន្ថែមទៀត? សូម្បីតែ អង្គការសហប្រជាជាតិក៏បានប្រគល់អាសនៈឲ្យរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យប្រល័យពូជសាសន៍ ហើយថែមទាំងទទួលស្គាល់របបនេះរហូត ដល់ឆ្នាំ១៩៩១ ទៀតផង។

ក្នុងដំណាក់កាលនោះ អ្នកស្នេហាជាតិដ៏បរិសុទ្ធដែលសេសសល់ពី ការកាប់សម្លាប់នៃរបបប្រល័យពូជសាសន៍បានក្រោកឈរឡើង ក្រោមទង់រណសិរ្ស សាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជា និងបក្សប្រជាជនបដិវត្តន៍កម្ពុជា (បច្ចុប្បន្ន គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា) ប្រមូលផ្តុំដឹកនាំកម្លាំងប្រជាជនស៊ូរដោះខ្លួន និងសង្គ្រោះអាយុជីវិតពីរបបស្រែកឈាមនេះ បានសម្រេចជោគជ័យ ទាំងស្រុង។ ក្រោយថ្ងៃរដោះស្រាយរដ្ឋប្រជាជន គឺសាធារណរដ្ឋ- ប្រជាមានិតកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីគ្រប់គ្រងរាល់កិច្ចការទាំងក្នុង ប្រទេស និងក្រៅប្រទេស។ ភារកិច្ចដំបូងៗ និងជាបន្ទាន់ គឺការលុបបំបាត់ ចោលនូវការបែងចែកប្រជាជនជា ៣ ប្រភេទ ដែលរៀបចំឡើងដោយ អង្គការ ប៉ុល ពត បង្កលក្ខណៈឲ្យប្រជាជនបានវិលត្រឡប់ទៅភូមិកំណើត របស់ខ្លួនវិញ និងរិះរកគ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីសង្គ្រោះប្រជាជនឲ្យរួចផុតពី គ្រោះឡឺក្បក្បក្នុងស្ថានភាពដែលត្រូវទប់ស្កាត់ការប៉ុនប៉ងវិលត្រឡប់មកវិញ នៃរបបប្រល័យពូជសាសន៍ដ៏ឃោរឃៅនេះ។ រដ្ឋអំណាចប្រជាជនខិតខំ ស្តារឲ្យបានរស់ឡើងវិញនូវខ្សែសង្វាក់សង្គម ដែលត្រូវបំផ្លាញខ្ទេចខ្ទី ឲ្យមានសន្តិភាពច្រើន និងអភិវឌ្ឍប្រកបដោយស្ថិរភាពជាលំដាប់។

ក្នុងរយៈពេល៣៨ ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ រណសិរ្សបានអនុវត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន នូវគោលការណ៍មហាសាមគ្គីភាពប្រជាជនទាំងមូល ដែលជាមាតិកាស្នេហា សាស្ត្ររបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាធ្វើឲ្យសម្រេចបាននូវជោគជ័យធំៗ ជាច្រើននៅក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗ នៃប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់កម្ពុជា។ នៅ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៨១ រណសិរ្សសាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជាបានប្តូរឈ្មោះមកជា រណសិរ្សសាមគ្គីសង្គ្រោះ ការពារមាតុភូមិកម្ពុជា ហើយនៅខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ បានប្តូរឈ្មោះទៅជា រណសិរ្សសាមគ្គីអភិវឌ្ឍន៍មាតុភូមិកម្ពុជា។ រណសិរ្ស បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការប្រមូលកម្លាំងមហាសាមគ្គី ជាតិរួមចំណែកក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលធានា បាននូវសុខសន្តិភាព ស្ថិរភាពនយោបាយ សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ សង្គម ការពង្រឹងនីតិវិធី ការពារសិទ្ធិសេរីភាព សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់ប្រជាជន លើកកម្ពស់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយ ចីរភាព កាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន បង្កើនវិសាលភាព ប្រសិទ្ធភាព និងគុណភាពសេវាសាធារណៈពង្រឹងខ្សែសង្វាក់ការពារជាតិរបស់ប្រជា- ជន ការពារអធិបតេយ្យភាពជាតិ និងបូរណភាពទឹកដីកម្ពុជាឲ្យបានគង់- វង្ស។ បច្ចុប្បន្ននេះ កម្ពុជាកំពុងបោះជំហានទៅមុខយ៉ាងស្វាហាប់លើ មាត់អភិវឌ្ឍន៍ទៅរកអនាគត ដែលកាន់តែប្រសើរឡើងប្រកបដោយ ជំនឿទុកចិត្តយ៉ាងមុតមាំបំផុត។ ជីវភាពប្រជាជនកាន់តែមានការប្រែប្រួល រីកចម្រើនទៅមុខជាបន្តបន្ទាប់។ កិត្យានុភាពជាតិនៅលើឆាកអន្តរជាតិ កាន់តែត្រូវបានលើកកម្ពស់ឥតឈប់ឈរ។

រួមចំណែកអបអរសាទរខួបអនុស្សាវរីយ៍លើកទី៣៨ ថ្ងៃបង្កើតរណ-

សិរ្សសាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជា និងខួបលើកទី៣៨ នៃទិវាមហាជ័យជម្នះ ៧ មករា ជាប្រវត្តិសាស្ត្រ រណសិរ្សគ្រប់ថ្នាក់សមាជិកសមាជិការណសិរ្ស គ្រប់ៗរូបត្រូវរួបរួមសាមគ្គីភាពឲ្យបាន ស្ថិតមូលប្រមូលផ្តុំកម្លាំងមហាជនឲ្យ ចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ខិតខំអនុវត្តឲ្យបានជោគជ័យនូវកម្មវិធីនយោបាយ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា ក្រោមការដឹកនាំរបស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** ដើម្បីបន្តអភិវឌ្ឍន៍មាតុភូមិ របស់យើងឲ្យកាន់តែរីកចម្រើនឡើងទៀត។ ខិតខំបំផុសប្រជាជនឲ្យយល់ ច្បាស់នូវតួនាទីដឹកនាំដ៏សំខាន់របស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជានិងសមិទ្ធិ ផលធំៗជាច្រើន ដែលយើងសម្រេចបានក្នុងរយៈពេល ៣៨ ឆ្នាំកន្លងទៅ ដើម្បី បន្តគាំទ្រ និងបោះឆ្នោតជូនគណបក្សឲ្យទទួលបានជោគជ័យក្នុងការបោះ ឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ និងការបោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ឆ្នាំ២០១៨ ខាងមុខនេះ។

ឧស្សនាវដ្តីប្រជាជន

Pot into three categories and to facilitate returns to their native places. The PRK sought every means to save people from famine, while preventing the return of the murderous regime of Pol Pot. The people's authority made great efforts to restore the devastated socio-economic foundation to gradually stabilized life, progress and development.

In the past 38 years, the Front has adhered strictly to the plank of people's great solidarity, which is a strategic path of the Cambodian People's Party in realizing great successes stage after stage of the Cambodian history. In December 1981, the UFNSK changed its name to the United Front for Construction and Defense Cambodian Motherland (UFCDKM), and in April 2006, it has become the United Front for Development of Cambodian Motherland.

The Front plays important role in mobilizing forces of greater national solidarity to implement the political platform of the Royal Government that guarantees peace, political stability, security and social order. It also strengthens rule of law, defends people's rights, freedom, and dignity, while raising high democracy and driving for sustainable economic growth, alleviating people's poverty, increasing coverage of effective and quality public services, consolidating national defense foundation of the people, and defending long lasting national sovereignty and integrity of Cambodia.

At present, Cambodia is marching actively forward on the path of development for the future that is even better and firmer with confidence. Living condition of the people have advanced with gradual progress. National prestige in the international arena has risen high steadfastly.

In commemorating the 38th founding anniversary of FNSK, and the 38th anniversary of the historic victory day on 7 January, every working level and member of the Front must unite and mobilize the mass to implement actively and successfully the political platform of the fifth legislature Royal Government under the leadership of Samdech Akka Moha Sena Padei Techo Hun Sen to continue to further develop our motherland. They must raise awareness so that people clearly understand the important role of the Cambodian People's Party and the various achievements that we have realized in the past 38 years so that they continue to support and vote for the Party in the forthcoming Communal council elections in June 2017 and the general elections in 2018./.

ពួកប្រឆាំងលេខល្បែងបាចអង្គាមប្រាសខ្យល់

ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសប្រធានាធិបតីអាមេរិកបានបញ្ចប់ទៅដោយលោក **ដូណាល់ ត្រាំ** បានទទួលជ័យជម្នះ។ សាធារណៈមតិជុំវិញពិភពលោករួមទាំងនៅប្រទេសកម្ពុជាផង ថ្នាក់ដឹកនាំប្រទេស អ្នកវិភាគនយោបាយ និងប្រជាជនសុទ្ធតែបានវាយតម្លៃទៅតាមទស្សនៈ និងការយល់ឃើញរៀងៗខ្លួន ហើយបានតាមដានព្រឹត្តិការណ៍នេះ យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់បំផុតទាំងមុនពេលក្នុងពេល និងក្រោយពេលបោះឆ្នោត។

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានបញ្ចេញនូវទស្សនៈដោយសម្តេចចង់ឲ្យ ដូណាល់ ត្រាំ ឈ្នះឆ្នោតព្រោះថាបើ ត្រាំ ឈ្នះ ពិភពលោកអាចនឹងមានការប្រែប្រួល ហើយអាចមានសភាពការណ៍ល្អផង ពីព្រោះថា លោកត្រាំ ជាអ្នករកស៊ីគាត់មិនចង់ឲ្យមានសង្គ្រាមទេ។ ប៉ុន្តែពួកប្រឆាំងរួមទាំងអ្នកវិភាគជ្រុលនិយមជនជាតិខ្មែររស់នៅអាមេរិក បានឆ្លៀតយកបញ្ហានេះមកវាយប្រហារលើសម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ មានជនខ្លះបានធ្វើការប្រៀបប្រដូច និងចោទប្រកាន់ថា ដូណាល់ ត្រាំ ជាជនផ្តាច់ការមិនមែនជាអ្នកប្រជាធិបតេយ្យ។ បើគាត់ឈ្នះឆ្នោត ក្លាយជាប្រធានាធិបតីអាមេរិកពិភពលោកនឹងមានគ្រោះថ្នាក់បំផុត។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងថ្ងៃបោះឆ្នោតប្រជាជនអាមេរិកបានបោះឆ្នោតឲ្យលោក ត្រាំ ដោយសម្លេងគាំទ្រលើសលប់។ ដូចការវាយតម្លៃរបស់សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** មែន គឺលោក ត្រាំ បានទទួលជោគជ័យ និងក្លាយជាប្រធានាធិបតីរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ។ បើ ត្រាំ ជាជនផ្តាច់ការ បើត្រាំ មិនមែនជាអ្នកប្រជាធិបតេយ្យ ដូចពួកប្រឆាំងនៅកម្ពុជាចោទប្រកាន់មែននោះ ប្រជាជនអាមេរិកមិនបោះឆ្នោតគាំទ្រគាត់ទេ។ លទ្ធផលនេះបង្ហាញ ឲ្យឃើញថា ចរិតជឿមជាមបង្កបញ្ហារបស់ពួកប្រឆាំងត្រូវទទួលរងនូវការវាយបំបាក់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរណាស់។ ការវាយតម្លៃសភាពការណ៍ប៉ុណ្ណោះ មិនទាំងត្រូវផង តើមានចក្ខុវិស័យអីទៅដឹកនាំប្រទេសទាំងមូលបាននោះ? ហេតុនេះហើយទើបផ្ទៃក្នុងគណបក្សប្រឆាំងបែកបាក់គ្នាធ្ងន់ធ្ងរ មិនអាចរកដំណោះស្រាយណាមួយបានទាល់តែសោះ។ គ្រាន់តែក្នុងករណីលោក ត្រាំ នេះដែរប្រធានបក្សប្រឆាំងប្រកាសជេរប្រមាថលោក ត្រាំ ចំណែកអនុប្រធានបក្សប្រកាសគាំទ្រលោកត្រាំ។ ពួកនេះគ្មានបន្ទាត់នយោបាយច្បាស់លាស់ទេ។ និយាយតាមតែនឹកឃើញ ធ្វើតាមតែចិត្តចង់ ហើយបើពួកនេះដឹកនាំប្រទេសវិញ គឺប្រាកដ ជាជួបនូវគ្រោះមហន្តរាយធ្ងន់ធ្ងរជាមិនខាន។

ក្រោយពេលបោះឆ្នោតមានបាតុកម្មបានកើតឡើង នៅតាមរដ្ឋមួយចំនួនរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីប្រឆាំងលោក ដូណាល់ ត្រាំ។ នៅពេលនោះសមត្ថកិច្ចរបស់អាមេរិកបានធ្វើការបង្ក្រាបយ៉ាងធ្ងន់ដៃទៅលើបាតុករដែលប្រើអំពើហិង្សាដុត បំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ និងឯកជន។ រូបភាពនៃការបង្ក្រាបហ្នឹងបាតុករនេះ ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយតាមបណ្តាញយោសនា នានានៅជុំវិញពិភពលោក។ ប៉ុន្តែនៅកម្ពុជាឯណោះវិញ ទាំងប្រព័ន្ធយោសនាដែលគាំទ្របក្សប្រឆាំង និងមន្ត្រីបក្សប្រឆាំង មន្ត្រីសង្គមស៊ីវិលមួយចំនួន ព្រមទាំងមនុស្សខ្លះដែលធ្លាប់ហៅខ្លួនឯង ថាជាអ្នកវិភាគ

ឯករាជ្យបែរជាស្តាប់តាមតម្លៃប្រកាន់ប្រតិកម្មទាំងអស់។ ហេតុអ្វីបានជាពួកគេមិនហ៊ានចោទប្រកាន់អាជ្ញាធរអាមេរិកថា រំលោភសិទ្ធិមនុស្ស បំពានលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងសិទ្ធិសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ? តាមពិតពួកគេមិនហ៊ាននិយាយទេ ព្រោះខ្លាចរដ្ឋាភិបាលអាមេរិកផ្តាច់ជំនួយ។ ហេតុនេះហើយ ទើបពួកប្រឆាំងមួយចំនួនចាត់ទុកថា ការបង្ក្រាបនេះ គឺត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ ពួកប្រឆាំងកំពុងលេងល្បែងបាចអង្គាមប្រាសខ្យល់ហើយ។

ប្រទេសទាំងអស់ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ ដើម្បីធានាបាននូវស្ថិរភាព សណ្តាប់ធ្នាប់ និងរបៀបរបបយសង្គម បើមិនដូច្នោះទេវានឹងអវិលធ្លាក់ទៅក្នុងភាពអនាធិបតេយ្យ និងចលាចលសង្គមមិនខានឡើយ។ នៅកម្ពុជារាជរដ្ឋាភិបាលក្រោមការដឹកនាំរបស់សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានខិតខំថែរក្សាបានយ៉ាងគត់មត់នូវស្ថិរភាពនយោបាយការពាររដ្ឋធម្មនុញ្ញ ដឹកនាំប្រទេសជាតិឲ្យមានការអភិវឌ្ឍ ប្រជាជនបានរស់នៅក្នុងសុខសន្តិភាព និងប្រកបដោយសុភមង្គល។ ប៉ុន្តែពួកប្រឆាំងបានប្រើប្រាស់គ្រប់ឧបាយកល ដើម្បីបំផ្លាញភាពសុខសាន្តរបស់ប្រជាជន និងជាន់ពន្លិចប្រទេសជាតិឲ្យធ្លាក់ទៅក្នុងគ្រោះមហន្តរាយសាជាថ្មីទៀត។ ជាក់ស្តែងក្រោយការបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១៣ បក្សប្រឆាំងបានដឹកនាំការធ្វើបាតុកម្មតាមដងផ្លូវយ៉ាងអនាធិបតេយ្យ ហើយបានក្លាយជាកុប្បកម្មដ៏ហិង្សាដែលបណ្តាលឲ្យមានមនុស្សស្លាប់ និងរបួសព្រមទាំងខូចខាតទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ និងទ្រព្យសម្បត្តិប្រជាជនអស់យ៉ាងច្រើន។ ទង្វើបំពានច្បាប់ទាំងនេះ ប្រសិនបើមិនបានទប់ស្កាត់ទាន់ពេលវេលាទេនោះសង្គមជាតិយើងប្រាកដជាជួបនូវភាពវឹកវរទៀតជាមិនខាន។ ហេតុនេះហើយ ទើបរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានចាត់វិធានការយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ដើម្បីការពារសន្តិភាព ការពាររដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងភាពសុខសាន្តរបស់ប្រជាជនតាមរយៈការពង្រឹងវិធានការច្បាប់ ដោយបាននាំយកជនមួយចំនួនដែលប្រព្រឹត្តល្មើសច្បាប់ឲ្យមកទទួលទោស។

កម្ពុជារាជរដ្ឋាភិបាល អធិបតេយ្យ និងមានបូរណភាពដែនដីពេញលេញ។ កម្ពុជាជាមិត្តស្នើសុំស្នើភាពជាមួយ បណ្តាប្រទេសទាំងអស់នៅលើពិភពលោករួមទាំងប្រទេសមហាអំណាចនានាផង។ នៅក្នុងសារលិខិតរបស់សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** ផ្ញើជូនលោក ដូណាល់ ត្រាំ នាថ្ងៃទី៩ ខែវិច្ឆិកា បានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា៖ «ខ្ញុំមានជំនឿថា ការប្រគល់ទំនុកចិត្ត របស់ប្រជាពលរដ្ឋអាមេរិក ជូនចំពោះឯកឧត្តម ក្នុងការខិតខំប្រឹងប្រែងគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីលើកកម្ពស់បន្ថែមទៀតនូវសន្តិភាពស្ថិរភាព ការអភិវឌ្ឍ សន្តិសុខ និងវិបុលភាពនៅក្នុងសកលលោកទាំងមូល។ ខ្ញុំរីករាយនឹងធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយ ឯកឧត្តម មិនត្រឹមតែអភិវឌ្ឍន៍ទំនាក់ទំនងប្រទេសយើងទាំងពីរ ឲ្យកាន់តែជិតស្និទ្ធប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងប្រឹងប្រែងរួមគ្នា ដើម្បីលើកកម្ពស់បុព្វហេតុដ៏ធំធេង ដើម្បីសន្តិភាព ស្ថិរភាព និងវិបុលភាពរបស់ប្រជាជាតិទាំងអស់»។

កម្ពុជាប្រារព្ធខួបលើកទី ៦៣ និវាសន្យាឯករាជ្យជាតិ ៩ វិច្ឆិកា

ព្រះករុណាព្រះមហាក្សត្រព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី និងថ្នាក់ដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានយាងនិងអញ្ជើញចូលរួមក្នុងព្រះរាជពិធីខួបទី៦៣ នៃទិវាបុណ្យឯករាជ្យជាតិ

នៅថ្ងៃទី៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានប្រារព្ធខួបទី៦៣ នៃទិវាបុណ្យ ឯករាជ្យជាតិ (៩វិច្ឆិកា១៩៥៣-៩វិច្ឆិកា២០១៦) នៅវិមានឯករាជ្យ នាវេលា១២ព្រលឹម។ ពិធីនេះបានប្រព្រឹត្តិទៅយ៉ាងអធិកអធិប្បវេណីក្រោមព្រះរាជវត្តមានដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ ព្រះករុណា ព្រះបាទ សម្តេច ព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សម្តេចក្រឡាហោម ស ខេង ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ព្រមទាំងសម្តេចទ្រង់ ឯកឧត្តមជាសមាជិក ព្រឹទ្ធសភា រដ្ឋសភា រាជរដ្ឋាភិបាល តំណាងអង្គទូត ប្រទេសជាមិត្តប្រចាំកម្ពុជា តំណាងក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ត្រីរាជការ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ យុវជន សិស្សានុសិស្ស និងមហាជនយ៉ាងច្រើនកុះករ។

ព្រះករុណាព្រះមហាក្សត្រ បន្ទាប់ពីជួបសំណេះសំណាលជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំនិងមន្ត្រីនានារួចមក ព្រះអង្គនិងអ្នកចូលរួមទាំងអស់បានគោរពទង់ជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិងស្ទឹងស្មាតសង្រួមកាយចិត្តគោរពដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធនៃបុព្វបុរស យុទ្ធជន យុទ្ធនារីដែលបានបូជាសាច់ស្រស់ឈាមស្រស់ ប្រាជ្ញាស្មារតីដើម្បីបុព្វហេតុប្រទេសជាតិនិងប្រជាជន។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានយាងប្រទានភ្លើងទៀនជ័យ ដើម្បីជានិមិត្តរូបនៃការរំលឹកគុណនិងចងចាំចំពោះប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាក្នុងការរំដោះខ្លួនចេញពីអាណានិគមនិយមបារាំង ក្រោមព្រះរាជបូជនីយកិច្ចនៃអង្គអតីតព្រះមហាក្សត្រកម្ពុជា ព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តម សីហមុនី ព្រះបរមរតនកោដ្ឋ និងការចូលរួមពីកម្លាំងអ្នកស្នេហាជាតិទាំងអស់។ ភ្លើងទៀនជ័យនេះត្រូវបានពន្លឺវិញនៅរសៀលថ្ងៃទី១១ ខែវិច្ឆិកា ក្រោមព្រះរាជវត្តមាននៃព្រះករុណាព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នេះ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានសរសេរនៅក្នុងផេកហ្វេសប៊ុកផ្លូវការរបស់សម្តេចនាថ្ងៃទី៩ ខែវិច្ឆិកា ថា បើគ្មានការតស៊ូទាមទារឯករាជ្យពី ព្រះបិតាអតីតព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ សម្តេចព្រះនរោត្តម សីហមុនី ពីអាណានិគមបារាំងបានទេ កម្ពុជានឹងគ្មានឯករាជ្យឡើយ។ ប្រជាពលរដ្ឋទាំងប្រទេសសូមចងចាំ និងដឹងគុណជានិច្ចនូវព្រះរាជបូជនីយកិច្ចជាប្រវត្តិសាស្ត្រ ដែលព្រះមហាក្សត្រកម្ពុជាបានលះបង់

ដើម្បីប្រទេសជាតិយើងទាំងមូល។ សម្តេចតេជោ បានបន្តទៀតថា "ខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំ សូមអបអរសាទរខួបទី៦៣ នៃទិវាបុណ្យឯករាជ្យជាតិ (០៩ វិច្ឆិកា ១៩៥៣ - ០៩ វិច្ឆិកា ២០១៦) ដែលបានប្រារព្ធធ្វើនៅវិមានឯករាជ្យ។

សូមរំលឹកថា ជារៀងរាល់ឆ្នាំទិវាបុណ្យឯករាជ្យជាតិថ្ងៃ៩ វិច្ឆិកា ត្រូវបានប្រារព្ធឡើងដើម្បីរំលឹកដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធយុទ្ធជន យុទ្ធនារី ដែលបានពលីជីវិត ពិសេសរំលឹកដល់ស្នាព្រះហស្តរបស់ព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តម សីហមុនី ដែលព្រះអង្គបានដឹកនាំធ្វើព្រះរាជបូជនីយកិច្ចទាមទារឯករាជ្យភាពពេញលេញពីប្រទេសបារាំង។ បារាំងបានធ្វើជាអាណាព្យាបាលលើប្រទេសកម្ពុជា ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៨៦៣ ដល់ថ្ងៃទី៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៥៣។

នៅថ្ងៃទី៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៥៣ ដោយស្នាព្រះហស្តដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ព្រះអង្គនៅលើឆាកអន្តរជាតិ និងចលនាមហាជននៅក្នុងស្រុកដែលក្រោកឈរគាំទ្រនូវព្រះរាជសកម្មភាពរបស់ ព្រះករុណា សម្តេចព្រះនរោត្តម សីហមុនី គឺពេលនោះហើយដែលព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជាបានទទួលឯករាជ្យទាំងស្រុងពីសាធារណរដ្ឋបារាំង។ ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាទូទាំងប្រទេសបានថ្វាយព្រះកិត្តិនាមព្រះអង្គថា "ព្រះមហាវីរបុរសជាតិ ព្រះបិតាឯករាជ្យជាតិ" ។

ប្រជាជនចូលរួមអបអរសាទរព្រះរាជពិធីខួបទី ៦៣ នៃទិវាបុណ្យឯករាជ្យជាតិ

ព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប និងសំពះព្រះខែ អកអំបុកឆ្នាំ ២០១៦

ព្រះករុណាព្រះមហាក្សត្រព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី យាងចូលរួមព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប សំពះព្រះខែ

កីឡាករត្រៀមលក្ខណៈចូលរួមក្នុងពិធីប្រណាំងទូក នៅមុខព្រះបរមរាជវាំង

ព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប សំពះព្រះខែ និងអកអំបុក បានប្រារព្ធឡើងកាលពីថ្ងៃទី១៣, ១៤ និង១៥ ខែវិច្ឆិកាកន្លងទៅនេះ ប្រកបដោយភាពសប្បាយរីករាយ និងជោគជ័យបំផុត។ មនុស្សប្រមាណ បីលាននាក់ត្រូវបានអាជ្ញាធររាជធានីភ្នំពេញអះអាងថា បានចូលរួមមកម្សាន្ត ក្នុងពិធីបុណ្យនេះ ។

ព្រះរាជពិធីបានប្រារព្ធឡើងក្នុងការរៀបចំថ្ងៃទី១៣ ខែវិច្ឆិកា ក្រោមព្រះរាជាធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះ បរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា សម្តេចវិបុលសេនាភក្តី សាយ ឈុំ ប្រធានព្រឹទ្ធសភា សម្តេច អគ្គមហាពញាចក្រី ហេង សំរិទ្ធ ប្រធានរដ្ឋសភា សម្តេចអគ្គមហា សេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងសម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត ឃុំនរោត្តម ហ៊ុនសែន ព្រមទាំងសម្តេច ទ្រង់ ឯកឧត្តម អ្នកឧកញ៉ា ឧកញ៉ា លោកជំទាវ ជាសមាជិកព្រឹទ្ធសភា រដ្ឋសភា រាជរដ្ឋាភិបាល អង្គទូត តំណាងអង្គការអន្តរជាតិធំៗប្រចាំកម្ពុជាអញ្ជើញ ចូលរួមផង។

គួររំលឹកថា ព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក គឺជាទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណីជាតិដ៏ធំ មួយរបស់កម្ពុជាដែលមានប្រវត្តិរាប់ពាន់ឆ្នាំមកហើយ ។ ដោយសារកម្ពុជា បានឆ្លងកាត់នូវអស្ថិរភាព អសន្តិសុខ និងសង្គ្រាមនោះព្រះរាជពិធីនេះ បានអាក់ខានជាបន្តបន្ទាប់ចាប់តាំងពីទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ៧០ មក ។ នៅឆ្នាំ ១៩៩២ អតីតរដ្ឋកម្ពុជាដែលដឹកនាំដោយគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ព្រះ រាជពិធីនេះក៏ត្រូវបានរៀបចំចាត់តាំងឲ្យមានឡើងវិញ ដើម្បីជាការចែករំលែក ទំនៀមទំលាប់ផង និងបង្កើតភាពសប្បាយរីករាយជូនប្រជាពលរដ្ឋផង។ ប៉ុន្តែពិធីនេះបានអាក់ខានខ្លះៗ ដោយសារកត្តាផ្សេងៗនិងកត្តាចាំបាច់ មួយចំនួន ពិសេសរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។

ដោយឡែកនៅឆ្នាំ២០១៦ ព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប និងសំពះព្រះខែ អកអំបុកបានរៀបចំយ៉ាងអធិកអធិបក្រៃលែង។ គណៈ- កម្មាធិការជាតិរៀបចំបុណ្យជាតិ អន្តរជាតិបានឲ្យដឹងថា ក្នុងពិធីបុណ្យ អុំទូកឆ្នាំ២០១៦ នេះមានទូកចំនួន ២៥៧ បានចូលរួមដោយមាន ទូកគូ

ពិសេស ចំនួន ៧៨ (៣៩ គូ) ក្នុងនោះរួមមាន៖ ទូកអុំ ១៧១ ទូក (ទូក អុំបុរស ១៧០ និងទូកអុំនារី ១) ទូកថែវ ២៦ ទូក (ទូកថែវបុរស ២៤ និងទូកថែវនារី ២) ព្រមទាំងទូកខ្នាតអន្តរជាតិ ៦០ ទូក (បុរស ៥៩ និងទូកខ្នាតអន្តរជាតិនារី ១)។ កីឡាករអុំទូកសរុបទាំងបម្រុង និងទាំង ពេញសិទ្ធិ ចំនួន ១៧.៧០៦ នាក់។

ចំពោះប្រទីបដែលចូលរួមបណ្តែតក្នុងឆ្នាំនេះ មានចំនួន១៣ ក្នុងនោះ មាន : ១. ប្រទីបព្រះបរមរាជវាំង ២. ប្រទីបព្រឹទ្ធសភា ៣. ប្រទីបរដ្ឋសភា ៤. ប្រទីបរាជរដ្ឋាភិបាល ៥.ប្រទីបក្រសួងយុត្តិធម៌ ៦.ប្រទីបក្រសួង- ការពារជាតិ ៧.ប្រទីបក្រសួងមហាផ្ទៃ ៨.ប្រទីបក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ៩.ប្រទីបក្រសួងឧស្សាហកម្ម និងសិប្បកម្ម ១០.ប្រទីបក្រសួង- ពាណិជ្ជកម្ម ១១.ប្រទីបក្រសួងទេសចរណ៍ ១២.ប្រទីបក្រសួងរ៉ែ និង ថាមពល និងទី១៣.ប្រទីបសាលារាជធានីភ្នំពេញ។

ឆ្លងកាត់ការប្រកួតប្រជែងរយៈពេលបីថ្ងៃនេះគេបានរកឃើញទូកដែល មានល្បឿនលឿនជាងគេជាទូកគូពិសេសដែលជាប់លេខ ១ បានទៅលើ ទូកឈ្មោះ "សារាយតេជោ សែនជ័យ" មកពីខេត្តកណ្តាល។

ចំណែកទូកអុំនារីខ្នាតអន្តរជាតិ ផែនលេខ១មាន ១ ទូក។ រីឯទូកអុំ បុរសខ្នាតអន្តរជាតិផែនលេខ១ មាន ១២ ទូក, ផែនលេខ២ មាន ២៨ទូក, ផែនលេខ៣ មាន១២ ទូក និងផែនលេខ៤ មាន ៥ទូក។ ទូកអុំនារីផែន លេខ១ មាន ១ទូក និងទូកអុំបុរស ផែនលេខ១ មាន ៩៤ ទូក, ផែនលេខ២ មាន៣៧ទូក, ផែនលេខ៣ មាន២៧ ទូក និងផែនលេខ៤ មាន ៦ ទូក។ ទូកថែវនារី ផែនលេខ១ មាន ១ទូក និងទូកថែវនារី ផែនលេខ២ មាន ១ទូក។ ដោយឡែក ទូកថែវបុរស ផែនលេខ១ មាន ៩ ទូក ,ផែនលេខ២ មាន ៧ទូក, ផែនលេខ៣ មាន ៦ទូក និងផែនលេខ៤ ទូកថែវបុរស មាន ២ ទូក។

ចំពោះទូកដែលជាប់ចំណាត់ថ្នាក់ខាងសោភ័ណភាពលេខ១ ទូក "គង ពិសីមហាសែនតេជោ" មកពីខេត្តកំពង់ស្ពឺ។ លេខ២ ទូក "ព្រះទីនាំង បូកគោសែនជ័យ" របស់វត្តព្រែកប្រាំងស្រុកពញាឮខេត្តកណ្តាលនិងលេខ ៣ទូកតេជៈសែនជ័យស្ទើរមេគង្គរបស់រាជធានីភ្នំពេញ។

បាញ់កាំភ្លើង និងបណ្តែតប្រទីបអបអរព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប និងសំពះព្រះខែ នៅរាជធានីភ្នំពេញ

សង្ខេបប្រវត្តិ និងអត្ថន័យបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប និង សំពះព្រះខែ

បុណ្យអុំទូកនេះមានការបកស្រាយជាច្រើន ហើយពិធីធ្វើក៏ប្លែកគ្នាដែរ ដូចមានចែងនៅខាងក្រោម ៖

ក - តាមសៀវភៅជ័យវ័ន្តទី ៧ មាននៅក្នុងវិទ្យាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ មានចែងថានៅសម័យអង្គរនាសតវត្សទី ១២ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានសេចក្តីសុខក្រុមក្សានុរងរៀងណាស់ ដោយព្រះបាទជ័យវ័ន្តទី ៧ ស្តេចចេញធ្វើសង្គ្រាមជើងទឹកបង្ក្រាបពួកចាម ដោយកងទ័ពទូកជាចម្បាំង រំដោះក្រុងកម្ពុជា ឲ្យរួចផុតស្រឡះចេញពីខ្មាំងសត្រូវ (គ.ស ១១៧៧-១១៨១)។ រឿងចម្បាំងគ្រានោះ មានឆ្នាក់នៅលើជញ្ជាំងប្រាសាទបាយ័ន និងបន្ទាយឆ្មារ។ រឿងរ៉ាវប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះក៏មានចែងផងដែរ នៅក្នុងឯកសារមហាបុរសខ្មែររបស់លោក អេង សុត ។

ខ - ឯកសារល្បែងប្រណាំងទូករបស់ក្រុមជំនុំទំនៀមទម្លាប់លេខ ១៩.០០៤ និពន្ធដោយលោក ថាច់ ប៊ែន ហៅ ប៉ាង អាចារ្យនៅពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតរង ខេត្តប៉ាងកម្ពុជាក្រោមមានចែងថា សម័យលង្វែក (គ.ស ២០៧១ គ.ស ១៥២៨) ព្រះបាទអង្គចន្ទ ទី១ ទ្រង់តាំងពញាតាតងារ ជាស្និទ្ធិភូបាលជាស្តេចត្រាញ់នៅកម្ពុជាក្រោម ស្រុកបាសាក់ ។

គ - ឯកសារខ្លះបាននិយាយថា ពិធីបុណ្យបុណ្យអុំទូក គឺជាបុណ្យប្រពៃណីជាតិដ៏ធំមួយនៅប្រទេសកម្ពុជា ។ បុណ្យនេះមានរូបភាពប្រហាក់ប្រហែលនឹងបុណ្យប្រចាំរដូវរបស់ជនជាតិអឺរ៉ុប ដែលមានឈ្មោះថា សាំងហ្សង់ ដែលបច្ចុប្បន្នបានធ្វើនៅអឺរ៉ុបខាងជើង ។

ប្រពៃណីខ្លះមានប្រវត្តិជាប់ទាក់ទងយ៉ាងជិតស្និទ្ធនៅ និងប្រវត្តិនៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ។ ប៉ុន្តែការបកស្រាយមួយដែលអាចយកជាការគ្រប់គ្រាន់ គឺក្នុងបំណង "ដឹងគុណដល់ព្រះគង្គា និងព្រះធរណីដែលបានផ្តល់ដល់ ជីវភាពរស់នៅ និងសុខុមាលភាពចំពោះទឹកដីវិញ ដែលយើងនាំគ្នាធ្វើឲ្យ កករលាក់" ។ ការបកស្រាយចុងក្រោយនេះ គឺដូចគ្នាបេះបិទទៅនឹងទំនៀម-ទម្លាប់នៃព្រហ្មញ្ញសាសនា ហើយស្របនឹងស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រជាក់ស្តែង និងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាកសិករយើង ។

ពិធីបុណ្យអុំទូកប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃពេញបូណ៌មី ខែកត្តិក ស្របទៅនឹង រដូវទឹកជំនន់ ដែលក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានខែមកហើយ បានធ្វើឲ្យបឹងបូរទាំង ឡាយក្លាយទៅជាសមុទ្រដ៏ធំលឿងលើយើង ក៏បញ្ជាក់ទៀតថា ពេល នោះស្រូវក្នុងស្រែកំពុងតែទុំហើយ ។

នៅពេលដែលទឹកទន្លេមេគង្គលិចជំនន់ (សីហា-វិច្ឆិកា) ទឹកជំនន់ដ៏ សន្លឹកសន្លាប់បានចូលចាក់ស្រោចស្រពបឹងបូរ តាមរយៈបឹងទន្លេសាប ដែលហូរពីត្បូងទៅជើង។ ដល់រដូវទឹកស្រកដែលចាប់ផ្តើមនៅខែវិច្ឆិកា ទឹកបឹងបូរហូរត្រលប់តាមទន្លេសាបដដែលពីជើងមកត្បូងវិញ ។

ទឹកជំនន់នៃទន្លេមេគង្គ ពិសេសជំនន់នៅតាមបឹងបូរមានប្រភពមកពី ប្រទេសទីបេតសែនឆ្ងាយ បានផ្តល់ជីវភាពនូវស្រែចំការនៅប្រទេស កម្ពុជា។ ដីល្បាប់ដែលបានដោយ សារទឹកជំនន់នៃទន្លេបឹងបូរទាំងឡាយ បានធ្វើឲ្យដីមានជីជាតិ បង្ករបាននូវធនធានសម្បូរបែបនៅក្នុងប្រទេស កម្ពុជា ។

ដំណាំទាំងឡាយ ដែលកសិករខ្មែរធ្វើតាមចង្វាក់នៃទឹកសម្រកបាន ផ្តល់នូវផលយ៉ាងច្រើន រាំងស្ងាត់នូវគ្រោះឡើង និងផ្តល់សុភមង្គល ។ ដូច្នេះហើយបានជាដល់រដូវទឹកស្រកបុណ្យខ្មែរយើង ក៏កំណត់យកថ្ងៃ ពេញបូណ៌មី ខែកត្តិក ជារៀងរាល់ឆ្នាំ រៀបចំពិធីអុំទូក បណ្តែតប្រទីប សំពះព្រះខែ អកអំបុក ដើម្បីសម្តែងមនោសញ្ចេតនាដឹងគុណចំពោះទន្លេ មេគង្គ និងទន្លេសាប ដែលបានផ្តល់ជីជាតិយ៉ាងសំខាន់បំរើវិស័យ កសិកម្ម ។

ប្រភពនៃពិធីសំពះព្រះខែ អកអំបុក

ប្រវត្តិពិធីសំពះព្រះខែ ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រេងនិទានពោធិសត្វ (សត្វ ដែលនឹងបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធពេល គឺជាអតីតជាតិរបស់ព្រះពុទ្ធ) ។ គម្ពីរបរមត្តទីបនិដ្ឋកថា ចរិយាបិដក ភាសាបាលីមានចែងថា ក្នុងដើម ភទ្ទបក្សនេះ ព្រះបរមពោធិសត្វនៃយើង ទ្រង់យោនយកកំណើតជាសស បណ្ឌិត កំណើតជាទន្សាយ ។ នៅថ្ងៃពេញបូណ៌មីមួយ សសបណ្ឌិតបាន អធិដ្ឋានឧបោសថសីល ហើយឧទ្ទិសម័សៈ (សាច់) របស់ខ្លួនជាទាន- បរមត្តារមី ដើម្បីបំពេញពោធិសម្ភារឲ្យបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ ។ ព្រះឥន្ទ ទ្រង់ជ្រាបហេតុការណ៍នោះ ក៏ទ្រង់ត្រឡាខ្លួនជាព្រាហ្មណ៍ចាស់មកសុំម័- សា សសបណ្ឌិតជាអាហារ ។ សសបណ្ឌិតពោធិសត្វបានឲ្យព្រាហ្មណ៍ចាស់ នោះបង្កាត់ភ្លើងភ្នក់ ហើយក្នុងពេលដែលភ្លើងកំពុងឆេះសន្ទោរសន្ទៅ សសបណ្ឌិតក៏រលាស់ខ្លួន ៣ដង ដើម្បីឲ្យសត្វស្អិតដែលជាប់នៅនឹងរោម ជ្រុះចេញរួច ក៏លោតចូលទៅក្នុងភ្នក់ភ្លើងភ្លាម ។

អស្ចារ្យណាស់ភ្លើងនោះពុំបានឆេះសសបណ្ឌិតសោះ ឥន្ទព្រាហ្មណ៍ បានស្ទុះទៅព្រះពោធិសត្វឡើងទៅដល់មណ្ឌលព្រះច័ន្ទ ហើយទ្រង់យក ម្តងសិលាគូររូបទន្សាយហើយ ឥន្ទព្រាហ្មណ៍អធិដ្ឋានថា សូមឲ្យរូប ទន្សាយពោធិសត្វដែលខ្ញុំគូរនេះនៅជាប់រហូត ដល់ទីបំផុតកម្សៅ។

ដោយអានុភាពទានបរមត្តារមីនៃព្រះពោធិសត្វផង និងសេចក្តីអធិ- ដ្ឋាន របស់ព្រះឥន្ទផង រូបទន្សាយក៏ឃើញប្រាកដក្នុងមណ្ឌលព្រះចន្ទ ដរាបដល់សព្វថ្ងៃ (ចំពោះអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ ស្រមោលខ្មៅជាប់នឹងព្រះចន្ទ ដែលភ្នែកយើងធម្មតាមើលទៅឃើញស្រដៀងនឹងរូបទន្សាយនោះ តាម ពិតជារូងក្រហុងដ៏ធំ នៃភពព្រះចន្ទដែលស្រដៀងគ្នាទៅនឹងជ្រោះធំ និង ជ្រៅដាច់កន្ទុយភ្នែកនៃភពផែនដីយើងនេះ) ។

ដោយជឿតាមរឿងនេះហើយ បានជានៅវេលាយប់ពេញបូណ៌មី ខែកត្តិក រៀងរាល់ឆ្នាំ ខេមរពុទ្ធសាសនិក ដែលជាអ្នកជ្រុះថ្លាចំពោះ ព្រះពោធិសត្វតែងនាំគ្នាយកទំព័រ មានអំបុក និងចេកជាដើមមកបូជា ព្រះចន្ទ ហៅថាពិធីសំពះព្រះខែ អកអំបុក ។

សម្តេចតេជោ បញ្ជាក់ពីការមិនជកថយក្នុងការអភិវឌ្ឍ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវថ្នល់

* កម្មករទាំងអស់ត្រូវតែថែរក្សាការងាររបស់ខ្លួន និងរោងចក្ររបស់ខ្លួន

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** ជួបសំណេះសំណាលជាមួយប្រជាជន
ក្នុងពេលអញ្ជើញសម្តេចតេជោទៅប្រើប្រាស់ផ្លូវជាតិលេខ ៧៦

ក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ នេះ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានអញ្ជើញទៅកាន់ខេត្តមួយចំនួន និងចូលរួមជាអធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងពិធីមួយចំនួននៅរាជធានីភ្នំពេញនិងខេត្តកណ្តាល។ តាមរយៈវត្តមាននេះដែរ សម្តេច-ក៏តេជោបានផ្តល់នូវអនុសាសន៍ និងសារនយោបាយទាក់ទងនឹងបញ្ហាជាតិអន្តរជាតិផងដែរ។

* ព្រឹកថ្ងៃទី១ ខែវិច្ឆិកា សម្តេចតេជោបានអញ្ជើញជួបសំណេះ-សំណាលជាមួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ក្រុង ស្រុក ខេត្ត និង មន្ត្រីរាជការកម្លាំងប្រដាប់អាវុធខេត្តកណ្តាលនៅសាលាខេត្ត។ ជំនួបនេះ ដើម្បីពិនិត្យមើលវឌ្ឍនភាព នៃការអនុវត្តកម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភានិង ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមដែលនៅសេសសល់។

សម្តេចតេជោបានរំលឹកថា សភាពការណ៍នៅខេត្តកណ្តាលគឺជាផ្នែកមួយនៃសភាពការណ៍នៅទូទាំងប្រទេស។ ភូមិសាស្ត្ររបស់ខេត្តកណ្តាលគឺជាតំបន់តភ្ជាប់ជាមួយរាជធានីភ្នំពេញ។ នេះបានបង្ហាញថាទីតាំងនៅរាជធានីភ្នំពេញ និងនៅក្នុងខេត្តកណ្តាលមានការពាក់ព័ន្ធគ្នាខ្លាំង ហើយបើនិយាយពីអំពើប្តឹងប្រដាប់អាវុធវិញ គឺប្តឹងនៅរាជធានីភ្នំពេញ ហើយរត់ចូលខេត្តកណ្តាល ។ រីឯករណីខ្លះទៀតប្តឹងនៅខេត្តកណ្តាលរត់ចូលទៅសម្លាប់នៅរាជធានីភ្នំពេញ។ សរុបមកវិញទំនាក់ទំនងបែបនេះបានបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថាទីតាំងភូមិសាស្ត្រទាំងស្រុងភាពសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម សេដ្ឋកិច្ច និង ជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមានការពាក់ព័ន្ធគ្នាខ្លាំងរវាងរាជធានីភ្នំពេញ និងខេត្តកណ្តាល។ នៅចំណុចនេះសម្តេចតេជោបានទាមទារឲ្យមានកិច្ចសហការមួយឲ្យបានល្អរវាងរាជធានី និងខេត្តកណ្តាល ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបអំពើចោរកម្ម និងបទល្មើសផ្សេងៗ ។

ដោយឡែកទៀតសម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី ក្នុងថ្ងៃទី១ ខែវិច្ឆិកា នេះដែរបានសរសេរថា ក្នុងពិធីសំណេះសំណាលនោះ

សម្តេចបានក្រើនរំលឹកដល់មន្ត្រីរាជការទាំងអស់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់រក្សាសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមនៅខេត្តកណ្តាល ជាពិសេសត្រូវគ្រប់គ្រងនិងទប់ស្កាត់អោយបាននូវអំពើឃាតកម្ម ឆក់ប្លន់ ចោរកម្ម និងថ្នាំញៀនដែលជាបញ្ហាធំកុំឲ្យយុវជនយើងរងគ្រោះ។ អាជ្ញាធរត្រូវធ្វើការសហការគ្នាឲ្យបានក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយភូមិឃុំមានសុវត្ថិភាពនិងខិតខំផ្តល់នូវសេវាសាធារណៈដែលមានសេវាសំណូមពរ និងសេវាតម្រូវការចាំបាច់មួយចំនួន ដែលត្រូវដោះស្រាយជូនប្រជាពលរដ្ឋឲ្យបានល្អឆាប់ និងមានប្រសិទ្ធភាពមិនយកប្រៃសវារលើសពីតម្លៃដែលច្បាប់បានកំណត់។ សម្តេចតេជោបានជំរុញឲ្យមន្ត្រីរាជការត្រូវតែខិតខំបំបាត់ឲ្យអស់នូវភាពអសកម្មនានា និងត្រូវមានឥរិយាបថសមរម្យខណៈពេលបំពេញការងារ ។ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ នគរបាល និងមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ត្រូវចូលរួមសហការក្នុងការប្រមូលពន្ធ។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ការពារតំបន់អភិរក្សទ្បូតនេសាទ និងតំបន់ការពារមួយចំនួនឲ្យបានល្អរួមទាំងយកចិត្តទុកដាក់ដោះស្រាយបញ្ហាជម្លោះដីធ្លី ជូនប្រជាពលរដ្ឋឲ្យបានរហ័សនិងមានប្រសិទ្ធភាព។

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានបញ្ជាក់បន្ថែមថា អាជ្ញាធរត្រូវអនុវត្តឲ្យបានល្អនូវសារាចរណែនាំអំពីផ្សារលក់ដូរដែលបានចេញរួចហើយ ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយឲ្យបានទូលំទូលាយដល់អង្គការតាមបណ្តាផ្សារដែលខ្លួនគ្រប់គ្រង គឺឲ្យអាជីវករដឹងថាពួកគេមានសិទ្ធិលក់ដូរតកូនតចៅ ព្រមទាំងមានសិទ្ធិលក់ផ្ទេរសិទ្ធិទៅឲ្យអ្នកដទៃបានតែមិនអាចផ្តល់កម្មសិទ្ធិជូនបានទេ។

សម្តេចតេជោក៏បានរំលឹកនូវចំណុចសំខាន់ពីរទៀតគឺ ខេត្តកណ្តាលជាខេត្តដែលសំបូរទៅដោយរោងចក្រមានជាង១៥០ ដូច្នោះអាជ្ញាធរត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការរស់នៅរបស់កម្មករ ឲ្យបានល្អប្រសើរដោយការសម្រួលតម្លៃ ទឹក ភ្លើង ឲ្យមកនៅទាបដើម្បីជួយដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគេ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតដោយសារខេត្តនេះមានព្រំប្រទល់ជាប់ប្រទេសវៀតណាម ដូច្នោះអាជ្ញាធរខេត្តត្រូវមានទំនាក់ទំនងល្អជាមួយអាជ្ញាធរវៀតណាម ពិសេសយកចិត្តទុកដាក់ដំណើរការបោះបង្គោលព្រំដែនឲ្យបានលឿន និងបញ្ឈប់ឲ្យបាននូវការជួលដីពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់យើងអោយទៅប្រជាពលរដ្ឋ វៀតណាម។

សូមបញ្ជាក់ថា សម្តេចតេជោបានបើកយុទ្ធនាការចុះទៅកាន់រាជធានីខេត្តទាំង ២៥ នេះ កាលពីខែកក្កដា កន្លងទៅ ដោយបានចាប់ផ្តើមពីខេត្តបាត់ដំបង, បន្ទាយមានជ័យ, សៀមរាប, កំពង់ធំ ...។

* ព្រឹកថ្ងៃទី២ ខែវិច្ឆិកា សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជា បានអញ្ជើញជាអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នៅក្នុងពិធីបើកការដ្ឋានស្ថាបនាផ្លូវជនបទក្រាលកៅស៊ូពីរជាន់ និងបេតុងប្រវែង ១.២០០ គីឡូម៉ែត្រ ប្រវែងខេត្តចំនួន ១០ និង ប្រកាសដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ផ្លូវជនបទក្រាលកៅស៊ូពីរជាន់ប្រវែង ៥៤៣ គីឡូម៉ែត្រនៅខេត្តចំនួន ៨ ។ ពិធីនេះបានប្រារព្ធជានិមិក្ខុបនៅស្រុកក្រូចឆ្មារ ខេត្តក្បួងឃ្មុំ។ ក្នុងពិធីនេះ សម្តេចតេជោបានមានប្រសាសន៍ទាក់ទងទៅនឹងការអភិ-

វិញ្ញាណវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលនឹងជំរុញបន្ថែមទៀតដោយពុំមានការដកថយឡើយ។ សម្តេចតេជោបានថ្លែងថា “ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់នៅទីនេះថា នយោបាយហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់ខ្ញុំ ក៏ដូចជាគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជានៅតែជានយោបាយត្រឹមត្រូវបំផុត សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជាតិឲ្យឈានឡើង” ។ ដើម្បីឲ្យកម្ពុជាអាចលូតលាស់ទៅបានយើងមិនអាចត្រូវខ្វល់ខ្វែងស្រឡាង ឬទុកជាបន្តទៀតនោះទេ ។ ត្រូវខិតខំធ្វើផ្លូវ ធ្វើស្ថានបន្តទៀតឲ្យបានច្រើនដើម្បីជំនួសឲ្យស្ថានដែក ស្ថានឈើ ដោយស្ថានបេតុង។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើស្ថានឆ្លងកាត់ទន្លេមេគង្គ ទន្លេសាប ទន្លេបាសាក់ ទន្លេសេកុង និងទន្លេមេគង្គក្រោម ហើយនៅមានស្ថានជាច្រើនទៀតដែលនឹងលេចចេញជារូបរាងនៅពេលខាងមុខ ។ នយោបាយហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបានធ្វើការតភ្ជាប់ផ្ទៃក្នុងប្រទេស និងបានធ្វើសមាហរណកម្មប្រទេសទាំងមូលឲ្យខិតជិតគ្នា ។

សម្តេចតេជោបានអធិប្បាយទៀតថា សម្តេចធ្លាប់បាននិយាយជាមួយមន្ត្រី និងប្រជាជនបន្ទាប់ពីការបញ្ចប់សង្គ្រាម និងការធ្វើសមាហរណកម្មកម្លាំងខ្មែរក្រហមមកក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាលថា ការធ្វើសមាហរណកម្មផ្ទៃក្នុងប្រទេស មិនអាចធ្វើត្រឹមតែសមាហរណកម្មកម្លាំងនយោបាយ យោធា និងរដ្ឋបាលនោះទេ ចាំបាច់ត្រូវមានការតភ្ជាប់ក្នុងនោះគឺផ្លូវនេះតែម្តង ។ សម្តេចនៅតែផ្តល់អាទិភាព យ៉ាងគឺ ទឹក, ភ្លើង, ផ្លូវ និង ធនធានមនុស្ស ហើយបច្ចុប្បន្នធនធានមនុស្សបានមកនៅដើមគេវិញ ។ អាទិភាពទាំង៤នេះ នៅតែសំខាន់ និងផ្តល់ការវិនិយោគបន្ត ។ សម្តេចតេជោបានបន្តថាការដែលយើងកសាងស្ថាន និងផ្លូវនេះបង្កលក្ខណៈខ្ពស់ណាស់សម្រាប់ប្រជាជនគឺចំណេញទាំងពេលវេលាទាំងថវិកា និងបានចូលរួមកាត់បន្ថយថ្លៃដើមនៃការផលិតរបស់កសិករផងដែរនៅពេលដែលផ្លូវស្រួល ការដឹកជញ្ជូនកសិផលទៅកាន់ទីផ្សារក៏ចំណាយតិច ។

សម្តេចតេជោបានបន្ថែមថា សមិទ្ធផលទាំងអស់នេះតើមានមនុស្សប៉ុន្មាននាក់ទៅដែលបានស្រមៃដល់? សូម្បីតែរូបសម្តេចក៏មិនស្រមៃថាមានស្ថានមានផ្លូវឆ្លងតំបន់ជនបទ ស្ថានឆ្លងទន្លេធំៗបែបនេះឡើយ ។ កាលពីមិនទាន់មានផ្លូវ, មានស្ថាន, តំបន់មួយចំនួននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការធ្វើដំណើរទៅមករកគ្នា តំបន់ខ្លះត្រូវចំណាយពីមួយសប្តាហ៍ទៅកន្លះខែណោះ តែបច្ចុប្បន្នយើងធ្វើដំណើរត្រឹមតែ ៤ ម៉ោងប៉ុណ្ណោះ ។ សម្តេចពិតជាមានមោទនភាពខ្លាំងណាស់ដោយបានធ្វើដំណើរតាមផ្លូវជាតិជាច្រើននៅតាមបណ្តាយព្រំដែន និងផ្លូវថ្មីៗហើយបានឃើញការវិវឌ្ឍន៍ ។

* ព្រឹកថ្ងៃទី៣ ខែវិច្ឆិកា សម្តេចតេជោបានអញ្ជើញជាអធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ និងធ្វើបាត់បង់ក្រោមប្រធានបទស្តីពីការដឹកនាំបញ្ជាក់កម្លាំងសភាពការណ៍ជាតិ អន្តរជាតិ និងបញ្ហាផ្សេងៗជូនដល់ថ្នាក់ដឹកនាំមន្ត្រីគ្រួសារបាលជាតិ និងនិស្សិតសិក្សាកាមនៃបណ្ឌិតសភាគណបក្សកម្ពុជា ស្ថិតនៅក្នុងស្រុកកៀនស្វាយខេត្តកណ្តាល ។ មានប្រសាសន៍ក្នុងឱកាសនេះសម្តេចតេជោបានថ្លែងទាក់ទងទៅដល់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសប្រធានាធិបតីសហរដ្ឋអាមេរិកដែលបញ្ចប់ផ្តាច់ព្រ័ត្រនៅថ្ងៃទី៨ ខែវិច្ឆិកា ។

សម្តេចតេជោបានបញ្ជាក់ថា “សម្រាប់ខ្ញុំនិយាយដោយត្រង់ខ្ញុំចង់ឲ្យលោកត្រាំ (បេតុងប្រធានាធិបតីមកពីគណបក្សសាធារណរដ្ឋ) ឈ្នះខ្លាំងណាស់។ បើលោកត្រាំឈ្នះ ពិភពលោកអាចនឹងមានការប្រែប្រួលហើយអាចមានសភាពការណ៍ល្អផងដោយសារលោក ត្រាំ ជាអ្នករកស៊ី ។

បើលោក ត្រាំ អ្នករកស៊ីគឺលោកត្រាំមិនចង់ឲ្យមានសង្គ្រាមទេ។ អាហ្នឹងនិយាយឲ្យពិត” ។ សម្តេចតេជោបានបន្តដោយធ្វើការវិភាគថាម្យ៉ាងទៀតបើលោកត្រាំឈ្នះ ទំនាក់ទំនងដែលធ្លាប់លាក់កកដោយសារបញ្ហាវិបត្តិនៅក្នុងប្រទេសស៊ីរី និងតំបន់ត្រីមៀរ (ព្រំដែនរុស្ស៊ី) រវាងអាមេរិកនិងរុស្ស៊ីអាចនឹងមានស្ថានភាពប្រសើរឡើងហើយស្ថានភាពនយោបាយ និងកិច្ចការបរទេសនឹងវិលមករកប្រក្រតីភាព និងជាមិត្តនឹងគ្នាឡើងវិញជាធម្មតាដូចគ្រាមុន ។

ប៉ុន្តែសម្តេចតេជោបានបញ្ជាក់ថា ទោះអ្នកណាឈ្នះ អ្នកណាចាញ់នោះ វាជារឿងរបស់អាមេរិក ។ ប៉ុន្តែវាក៏ទាក់ទងជាមួយយើងដែរព្រោះបើខាងលោកស្រី គ្លីនតុន (គណបក្សប្រជាធិបតេយ្យ) ឈ្នះសភាពការណ៍អន្តរជាតិក៏មិនងាយស្រួលប៉ុន្មានឡើយ ហើយទំនាក់ទំនងអាមេរិកនិងរុស្ស៊ី នឹងកាន់តែមានការលំបាកបន្ថែមទៀត ដោយសារតែអាមេរិក និងសម្ព័ន្ធមិត្តណាតូក៏ទ្រព្យកម្មស៊ីរី ហើយរុស្ស៊ីប្រឆាំងនឹងការគាំទ្រទាំងនេះ និងបានបង្កើនការវាយប្រហារក្រុមឧទាមក្នុងប្រទេសស៊ីរីជាញឹកញយ។

* ព្រឹកថ្ងៃទី៧ ខែវិច្ឆិកា សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជាបានអញ្ជើញជាអធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងពិធីចែកសញ្ញាបត្រដល់និស្សិតវិទ្យាស្ថានជាតិបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសចំនួន៣.៨២៩នាក់នៅមជ្ឈមណ្ឌលសន្និបាត និងពិព័រណ៍កោះពេជ្រ ។ នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នេះសម្តេចបានបញ្ជូនសារនយោបាយមួយទៅកាន់មនុស្សមួយចំនួន ដែលមានចេតនាអាក្រក់ក្នុងការបកស្រាយពាក្យពេចន៍របស់លោកស្រី **អ៊ុចសាន ស៊ូនី** ហើយធ្វើការវាយប្រហារមកលើសម្តេច។ លោកស្រី **អ៊ុចសាន ស៊ូនី** បានប្រើពាក្យពេចន៍ទៅកាន់ពលករនៃប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា ដែលកំពុងធ្វើការនៅប្រទេសថៃថា “តោះយើងទៅផ្ទះយើងវិញ”។ ពួកជនដែលមានចេតនាអាក្រក់បានយកពាក្យពេចន៍នេះ មកកែកាឡែបន្តបង្កាបមកលើរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ពិសេសសម្តេចតេជោដោយសរសេរថា “តោះ! យើងទៅធ្វើការនៅ ប្រទេសថៃ” ។

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានបញ្ជាក់ថា “នៅទីក្រុងហាណូយ ខ្ញុំបាននិយាយថា កម្ពុជាកាលពីមុនគឺឧស្សាហកម្មអតិពលកម្មឧស្សាហកម្ម ពលកម្មប្រើមនុស្សច្រើន ឬពលកម្មកម្រៃថោក ប៉ុន្តែពេលនេះកម្ពុជាមិនអាចប្រើពាក្យនេះទៅទៀតទេ ដោយសារតែកម្ពុជាបានដើរដល់កម្រិតដែលនឹងអនុវត្ត ១៥៣ ដុល្លារអាមេរិក ដោយចាប់ផ្តើមពីប្រាក់បៀវត្សរ៍តែជាង ៣០ ដុល្លារប៉ុណ្ណោះ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានៅប្រទេសឡាវ ១០០ ដុល្លារ, នៅមីយ៉ាន់ម៉ា ៦៧ ដុល្លារ។ ខុសពីកម្ពុជា ២ ដង ។ តែខ្ញុំមិនបានចង្អុលបង្ហាញទៅប្រធានធិបតីរបស់មីយ៉ាន់ម៉ាទេ” ។

សម្តេចតេជោបានបន្តថា នៅពេលដែលលោកស្រី **អ៊ុចសាន ស៊ូនី** ទៅទស្សនកិច្ចនៅថៃ គាត់បាននិយាយទៅកាន់ពលករមីយ៉ាន់ម៉ាដែលកំពុងធ្វើការនៅប្រទេសថៃថា “តោះយើងទៅផ្ទះយើងវិញ” នៅកម្ពុជាមានក្រុមមួយគេបានបង្ហោះរូបសម្តេចថា “តោះយើងនាំគ្នាទៅប្រទេសថៃរកការងារធ្វើ” ដើម្បីដាក់ផ្លែឲ្យសម្តេច ។

សម្តេចតេជោបានធ្វើការវិភាគនិងពន្យល់ថា “សូមឲ្យកាប់ថ្មចំណាំ ចាំមើលទៅថា តើកម្មករមីយ៉ាន់ម៉ាត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញឬអត់ ? កាប់ថ្មចំណាំ ហើយកុំអាលជឿខ្ញុំ ។ កាប់ថ្មចំណាំ ហើយចាំសង្កេតមើលតើទៅ ឬមិនទៅ?” ។ តើពលករមីយ៉ាន់ម៉ាធ្វើការនៅប្រទេសថៃមានប្រមាណជិត២

លាននាក់នោះព្រមត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញឬអត់? បើទោះបីថាជាភិបាលបង្កើតការងារធ្វើឲ្យមនុស្សជិត ២ លាននាក់អាចត្រឡប់ទៅរកការងារធ្វើក្នុងប្រទេសខ្លួនបាន។ សម្តេចតេជោបន្តថា ទុកពេលឲ្យអ្នកឯង២ ឆ្នាំនៅពេលដែលអ្នកឯងបង្កើតការងារ ថ្មីសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋមីយ៉ាន់ម៉ាជិត ២ លាននាក់។ បើនិយាយថា សម្រាប់អ្នកដែលដល់អាយុធ្វើការនៅក្នុងមីយ៉ាន់ម៉ានោះត្រឹមត្រូវ ។ តែបញ្ហាមួយទៀតនៅក្នុងប្រទេសថៃគឺ ពលករមីយ៉ាន់ម៉ាកប្រាក់ចំណូលបានចាប់ពី២០០ ដុល្លារទៅ៣០០ ដុល្លារ ក្នុងមួយខែ តើគេទៅយក៦៧ ដុល្លារ ទៅ ៨០ដុល្លារទេ? ចំណុច គឺវានៅត្រង់នេះឯង ។

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បន្តថា តាមរយៈតួលេខប្រាក់ខែនេះពលករមីយ៉ាន់ម៉ានឹងមិនត្រឡប់ទៅវិញទេ បើទោះបីជាភិបាលរបស់មីយ៉ាន់ម៉ាបង្កើតការងារថ្មីបាន២ លានក្នុងរយៈពេល២ឆ្នាំទៀត យ៉ាងណាក៏ក៏ពួកគេមិនត្រឡប់ទៅវិញដែរ លុះត្រាតែប្រាក់ខែនៅក្នុងប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាឡើងដល់៣០០ដុល្លារ ក្រែងមានអ្នកវិលត្រឡប់ទៅវិញមែន តែបើប្រាក់ខែត្រឹមប៉ុណ្ណឹងកុំសង្ឃឹម ។

សម្តេចតេជោក៏បានថ្លែងទៅកាន់អ្នកដែល បានដាក់ផ្លែឲ្យសម្តេចថា ត្រូវពិនិត្យមើលខ្លួនឯងថា តើអត្ថាធិប្បាយរបស់ខ្ញុំត្រឹមត្រូវឬអត់? ។ បញ្ហាបង្កើតការងារវាជារឿងមួយហើយ តែរឿងមួយទៀតគឺគាត់ព្រមយក២០០ ដុល្លារជាងនៅប្រទេសថៃឬទៅយក ៨០ ដុល្លារនៅក្នុងប្រទេសខ្លួនឬអត់? ។

សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានបន្តថា សម័យនេះមិនមែនគ្រាន់តែកម្ពុជាដែលត្រូវធ្វើចំណាកស្រុករកការងារធ្វើទេការងារនៅខាងក្រៅគឺត្រូវដើរទៅសុំគេទៀតទើបបាន។ នៅកូរ៉េ នៅសាំងហ្គាឡូ នៅម៉ាឡេស៊ី ហើយយើងក៏កំពុងស្វែងរកទីផ្សារពលកម្មសម្រាប់ពលកររបស់យើងនៅអាវ៉ាប់ប៊ីសាអូឌីត នៅគូរីត នៅបារាំង នៅកាតានិងនៅប្រទេសមួយចំនួនទៀតក្នុងល្បួងសមុទ្រពែក ។ នៅម៉ាឡេស៊ីយើងបានផ្អាកទាក់ទងនឹងពលករជាស្រ្តី។ នៅសាំងហ្គាឡូយើងកំពុងសាកល្បង ។ នៅប្រទេសថៃយើងបានខិតខំធ្វើឲ្យមានភាពស្របច្បាប់ចំពោះពលករកម្ពុជា ដែលទៅធ្វើការនៅប្រទេសថៃ ។

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានរំលឹកថា នៅប្រទេសថៃក៏បានបញ្ជូនពលកររបស់គេទៅធ្វើការនៅប្រទេសដែលមានពលកម្មថ្លៃដូចជា ទៅកូរ៉េខាងត្បូង ទៅតៃវ៉ាន់ និងទៅមជ្ឈិមបូព៌ាដែលមានប្រាក់ខែខ្ពស់ ។ ឯការខ្វះពលករនៅខាងក្នុងគេប្រើពលករពីប្រទេសកម្ពុជា ពីឡាវ ពីមីយ៉ាន់ម៉ា ។ ប្រទេសហ្វីលីពីនមានប្រជាជនជាង ១០ លាននាក់ទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស ហើយគ្រាន់តែនៅកម្ពុជាមានចំនួនប្រមាណជាងមួយម៉ឺននាក់ ។ សម្តេចតេជោបន្តថា “សូមកុំប្រមាថទៅនឹងបញ្ហាទាំងអស់នេះ។ អស់លោកមិនទាន់ធ្លាប់គ្រប់គ្រងអំណាចមិនដឹងទេ” ។ ជាមួយគ្នានេះ សម្តេចតេជោ ក៏បានរំលឹកពលករកម្ពុជាទាំងអស់ខិតខំថែរក្សាការងាររបស់ខ្លួនថែរក្សារោងចក្ររបស់ខ្លួនដែលកំពុងមានសព្វថ្ងៃនេះនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃការប្រកួតប្រជែងនៅពេលដែលប្រទេសមួយចំនួនកំពុងតែដណ្តើមការងាររបស់យើង។ ពីព្រោះមីយ៉ាន់ម៉ាមានប្រាក់ខែត្រឹម ៨០ ដុល្លារ, នៅឡាវ ១០០ ដុល្លារ និង នៅបង់ក្លាដេស ប្រាក់ខែ ៧០ ដុល្លារ ។ ដូចនេះរោងចក្រអាចចេញផុតពីប្រទេសរបស់យើងទៅរកទីផ្សារពលកម្មតម្លៃថោក ។ សម្តេចតេជោក៏បានថ្លែងទៅកាន់ពលករពលការិនីខ្មែរ ដែលកំពុងធ្វើការ

នៅក្នុងប្រទេសថៃត្រូវស្តាប់ឲ្យបានថា នៅកម្ពុជាមានតម្លៃដល់ ១៥៣ ដុល្លារជាប្រាក់ខែអប្បបរមា។ ប៉ុណ្ណឹងហើយបងប្អូនមិនព្រមចាប់យកការងារនៅក្នុងប្រទេសទៀត ។

* ព្រឹកថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជាបានអញ្ជើញជួបសំណេះសំណាលជាមួយអាចារ្យ អាចារិនី ទូទាំងប្រទេសប្រមាណជិតមួយពាន់នាក់នៅសាលសន្និសីទចតុមុខ។

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានមានប្រសាសន៍ថា ក្នុងឋានៈជាជាតិសាសន៍មួយដែលសំបូរវប្បធម៌ដោយវប្បធម៌ប្រពៃណី យើងត្រូវតែធ្វើការស្រាវជ្រាវពីប្រវត្តិនៃពិធីនីមួយៗ ឲ្យបានច្បាស់លាស់ថា តើវាកើតឡើងនៅក្នុងសម័យកាលណា? ប្រភពពីណា? ដើម្បីចងក្រងជាប្រវត្តិនិងក្បួនខ្នាតសម្រាប់ធ្វើការបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយទុកជាឯកសារមរតកជាតិ។ ក្រៅពីចំណុចគោលនៃក្បួនខ្នាត ក៏ត្រូវធ្វើការស្រាវជ្រាវចងក្រងផងដែរនូវអ្វីដែលជាទំនៀមទំលាប់នៅតាមតំបន់ ។ ទាក់ទងនឹងអាចារ្យ សម្តេចតេជោក៏បានជំរុញឲ្យបន្ត ធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលធនធានអាចារ្យបន្ថែមទៀតពោល គឺក្រៅពីការបណ្តុះបណ្តាលរៀបរយដែលមានរួចមកហើយនោះក៏ត្រូវជំរុញ ឲ្យអាចារ្យដែលត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលរួចហើយនោះឲ្យជួយបង្រៀនដល់អាចារ្យនៅតាមស្រុកភូមិរបស់ខ្លួនផងដែរ ដើម្បីឲ្យចំនួនអាចារ្យមានការកើនឡើង។ ទន្ទឹមនេះ អាចារ្យទាំងអស់ត្រូវថែរក្សាឲ្យបាននូវក្បួនខ្នាតនិងទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណីជាតិដែលមានពីមុនមក តែក៏ត្រូវគោរពផងដែរចំពោះទំនៀមទំលាប់នៅតាមតំបន់ និងគ្រួសារមួយចំនួនដែលធ្លាប់ធ្វើពីមុនមក ។

សម្តេចតេជោបានលើកឡើងដូចជាករណី “លាងជើងឲ្យកូនកម្លោះ” ថា ជាក្បួនខ្នាតមួយដ៏ត្រឹមត្រូវ ក៏ប៉ុន្តែកន្លងមកមានការទាមទារឲ្យលុបចោលដោយសារមានការលើកឡើងថា ដូចជាបន្តោកកូនក្រមុំ ឬបន្តោកដល់ស្រ្តី ។ សម្តេចតេជោបានស្នើសុំឲ្យរក្សាទំនៀមទំលាប់នេះឡើងវិញ ដោយសម្តេចបានពន្យល់ពីអត្ថន័យនៃពិធីលាងជើងនេះថា តាមពិតពិធីលាងជើងនេះគឺគេមិនបានប្រើកូនក្រមុំឲ្យទៅលាងជើងកូនកម្លោះនោះទេ។ គេឲ្យប្អូនប្រុសកូនក្រមុំ ឬសាច់ញាតិកូនក្រមុំទៅលាង ដើម្បីសំអាតជើងមុនចូលផ្ទះដើម្បីនាំមកនៅសិរីសួស្តីចូលក្នុងពិធីព្រោះកូនកម្លោះធ្វើដំណើរមកពីឆ្ងាយអាចមានប្រឡាក់ប្រឡូករបស់មិនស្អាតជាដើម។ បើតាមដឹងមកដល់ពេលនេះមានប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណ ៧០ % បានលុបចោលពិធីលាង ជើងនេះ ។ សម្តេចតេជោបានបង្ហាញក្តីសង្ឃឹមថា នៅពេលដែលយើងមាន ក្បួនខ្នាតច្បាស់លាស់វប្បធម៌នេះទៅថ្ងៃខាងមុខ អ្វីៗនឹងវិលមករកក្បួនខ្នាតដែលបានចងក្រងតាមរយៈនៃការដែលបានបណ្តុះបណ្តាល និងឯកសារដែលបានចងក្រងទុក ។

សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីក៏បានលើកឡើងផងដែរថា ប្រទេសមានសុខសន្តិភាពនិងរីកចម្រើន ជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក៏កាន់តែមានភាពប្រសើរឡើងធ្វើឲ្យប្រជាពលរដ្ឋរៀបចំពិធីបែបវប្បធម៌និងសាសនាកាន់តែច្រើនឡើងៗក្នុងនោះ តម្រូវការអាចារ្យនិងអាចារិនីក៏កំពុងត្រូវការកាន់តែច្រើនផងដែរ។

ក្នុងឱកាសជួបសំណេះសំណាលជាមួយក្រុមប្រឹក្សាយុវ សង្កាត់ ក្រុងខេត្ត និងមន្ត្រីរាជការកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធខេត្តស្វាយរៀងកាលពីថ្ងៃ១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ សម្តេចតេជោបានអំពាវនាវជាថ្មីម្តងទៀត ទាក់ទងទៅនឹងបញ្ឈប់ការជួលដីឲ្យប្រជាពលរដ្ឋរៀងរាល់ថ្ងៃស្រែ។ សម្តេច-

តេជោបញ្ជាក់ថា ត្រូវពិនិត្យមើលនិងយកចិត្តទុកដាក់តំបន់ដែលត្រូវការ- ពារ ជាពិសេសយកចិត្តទុកដាក់ការពារបង្គោលព្រំដែនដែលបាននៅសល់ ពីអតីតកាល។ ត្រូវខិតខំរក្សាទំនាក់ទំនងឲ្យបានល្អជាមួយប្រទេសវៀត- ណាម ពីព្រោះខេត្តស្វាយរៀងគឺជាខេត្តដែលមានព្រំប្រទល់ជាប់ប្រទេស វៀតណាម ដែលត្រូវពឹងផ្អែកគ្នាទៅវិញទៅមក។ លើសពីនេះត្រូវពិនិត្យ មើលលទ្ធភាពដីរបស់ខេត្តជាក់ស្តែងដើម្បីរៀបចំឲ្យបងប្អូនប៉ូលីស ឬយោ- ធាការពារព្រំដែនដែលពុំមានដី ដើម្បីឲ្យទទួលបានដីសម្រាប់រស់នៅនិង ប្រកបរបរកសិកម្មនៅតំបន់ព្រំដែនតែម្តង។ ទន្ទឹមនឹងនេះត្រូវទប់ស្កាត់ឲ្យ បាននូវការលក់ប្តូរដីទៅឲ្យប្រជាជនវៀតណាម។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ដោះស្រាយជម្លោះដីធ្លីដែលមាននៅក្នុងខេត្តរបស់ខ្លួនឲ្យបានល្អ ។ ត្រូវ បន្តពន្យល់ និងជំរុញប្រជាពលរដ្ឋឲ្យទៅចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតឲ្យបានឆាប់ រហ័ស និងគ្រប់គ្នាព្រោះនឹងត្រូវបញ្ចប់នៅពេលឆាប់ៗនេះហើយ។

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** ក៏បានជំរុញឲ្យអាជ្ញាធរខេត្តត្រូវផ្សព្វផ្សាយ សារាចរណែនាំអំពីផ្សារលក់ដូរឲ្យបានល្អ និងទូលំទូលាយទៅដល់បងប្អូន អាជីវករនៅតាមបណ្តាផ្សារនៅក្នុងខេត្តរបស់ខ្លួន ។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ធ្វើការងារជាមួយកម្មករឲ្យបានល្អ ព្រោះខេត្តស្វាយរៀងមានរោងចក្រ ច្រើន ជាពិសេសគឺនៅតាមតំបន់ឧស្សាហកម្មពិសេស។

* ព្រឹកថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានអញ្ជើញជា អធិបតីក្នុងពិធីសម្ពោធដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់នូវកំណាត់ផ្លូវជាតិលេខ ៧៦ ប្រវែងជាង ១៧២ គីឡូម៉ែត្រដែលតភ្ជាប់ពីក្រុងសែនមនោរម្យ កោះកេរ ក្នុងខេត្តមណ្ឌលគិរី ដល់ស្រុកលំផាត់ តាអង់ ខេត្តរតនៈគិរី។ កំណាត់ផ្លូវ នេះសាងសង់ឡើងក្រោមហិរញ្ញប្បទានសម្បទានរបស់រដ្ឋាភិបាលសាធារ ណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនសរុបជាង៩១ លានដុល្លារអាមេរិក និងថវិកាបដិ- ភាគ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

ក្នុងឱកាសនោះ សម្តេចតេជោបានអំពាវនាវដល់ប្រជាពលរដ្ឋដែល គ្រប់អាយុបោះឆ្នោតហើយ ពុំទាន់បានចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត សូមរូសរាន់ ទៅចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ពីព្រោះរយៈពេលនៃដំណើរការចុះឈ្មោះបោះ ឆ្នោតនឹងបញ្ចប់នៅពេលឆាប់ៗខាងមុខនេះ។ សម្តេចតេជោបញ្ជាក់ថា ការមិនបានចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត គឺស្មើនឹងការបោះបង់ចោលសិទ្ធិនៃការ បោះឆ្នោត។ ការទៅបោះឆ្នោតគឺដើម្បីធានាសិទ្ធិរបស់យើង ដើម្បីជ្រើសរើស មនុស្សដែលយើងពេញចិត្តឲ្យដឹកនាំយុស្សាធិបតេយ្យរបស់យើង និងឲ្យដឹក- នាំប្រទេសរបស់យើង ។

សម្តេចតេជោក៏បានអំពាវនាវដល់ប្រជាពលរដ្ឋ កុំប្រញាប់លក់ស្រូវ ទាំងនៅសើម ។ សូមឲ្យថែទាំស្រូវ ហាលស្រូវនេះទុកសិន នៅពេលស្រូវ ឡើងថ្លៃចាំលក់។ កុំលក់ស្រូវទាំងទឹកធ្វើឲ្យឈ្នួញបង្កប់ថ្លៃ ដោយសារ តែយើងមិនបានហាលស្រូវឲ្យស្ងួតល្អ។ សម្តេចយល់អំពីការលំបាករបស់ ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានតម្រូវការក្នុងការលក់ស្រូវយកលុយមក ដើម្បីប្រើ- ប្រាស់និងសងបំណុលស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារ ក៏ប៉ុន្តែប្រសិនបើ ប្រជាពលរដ្ឋមានការអំណត់បន្តិច មិនត្រូវបានឈ្នួញបង្កប់ថ្លៃនោះទេ។ សម្តេចក៏បានអំពាវនាវចំពោះស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលឲ្យប្រជាពលរដ្ឋខ្ចី សូមមេត្តាយោគយល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលកំពុងមានការលំបាកអំពី បញ្ហាតម្លៃស្រូវចុះថោក។

សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានបញ្ជាក់ថា ឆ្នាំនេះស្រូវល្អតាមការ ប៉ាន់ស្មានបន្ទាប់ពីទុកហូប និងទុកពូជស្រូវអាចនៅសល់ប្រមាណ៥ លាន តោន ហើយស្រូវ៥ លានតោននេះទីផ្សារដែលមានស្រាប់យើងអាចនាំ ចេញទៅចិនបាន ២០ ម៉ឺនតោននិងនាំចេញទៅប្រទេសវៀតណាម ៣០ ម៉ឺនតោន នាំចេញទៅអឺរ៉ុបបានមួយចំនួន។ ប៉ុន្តែទីផ្សារនៅក្នុងតំបន់នេះគឺ ជួបការលំបាកព្រោះតម្លៃទាប ។ សម្តេចតេជោក៏បានសុំការយោគយល់ពី ប្រជាពលរដ្ឋចំពោះបញ្ហាលំបាករួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលស្រូវនិង កសិជលនៅទីផ្សារមានតម្លៃទាប ។

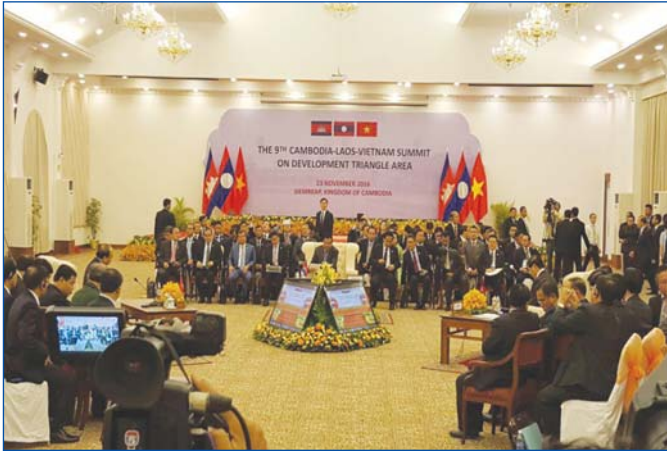
ទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់ផ្លូវថ្នល់ ពិសេសការដឹកលើសទម្ងន់ និង តម្រងខុសពីបច្ចេកទេសសម្តេចតេជោបានរំលឹកថា ជំងឺឡានតម្រងហាក់ ដូចជាឃើញឡើងវិញ សម្តេចបញ្ជាឲ្យអនុវត្តន៍ចំពោះរថយន្តដឹកធ្ងន់ និងតម្រង ទាំងនេះជាបន្តទៀត ព្រោះរថយន្តទាំងនេះមិនត្រឹមតែបំផ្លាញផ្លូវថ្នល់ដែល យើងបានធ្វើស្អាតនោះទេ តែវាបានបង្កើតស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ចរាចរថែម ទៀត។ បានផ្លូវហើយកុំបំផ្លាញផ្លូវចោលតាមរយៈនៃការដឹកជញ្ជូនលើស ទម្ងន់។ នេះមិនមែនជារឿងថ្មីទេ ប៉ុន្តែភ្លេចខ្លួនជំងឺចាស់វាឃើញឡើងវិញ រឿង ដឹកលើសទម្ងន់ម្យ៉ាងហើយ តែរឿងឡានតម្រងឥឡូវចាប់កាត់ផ្នែកទ្រុឌត ទៅទៀត។ មិនទាន់កាត់មិនឲ្យបើកលើផ្លូវ។ ឥឡូវចាប់ឲ្យអស់ប្រមូល ឡានទាំងនេះ កុំឲ្យមានលើផ្លូវដោយសហការជាមួយនគរបាល។ បើមិន កាត់ទេទុកចោលតែម្តង។

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** ក៏បានថ្លែងអំណរគុណចំពោះរដ្ឋាភិបាល និងប្រជាជនចិន ដែលបានផ្តល់ជំនួយឥតសំណង និងហិរញ្ញប្បទានសម្ប- ទានដល់កម្ពុជាក្នុងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដ៏ច្រើនក្នុងការតភ្ជាប់ផ្ទៃ ក្នុងប្រទេសនិង ការតភ្ជាប់ទៅកាន់ប្រទេសជិតខាងរបស់កម្ពុជា។ តាម រយៈជំនួយរបស់មិត្តចិននេះបានជួយឲ្យយើងតភ្ជាប់តំបន់នេះ ម្ខាងតភ្ជាប់ ទៅប្រទេសឡាវតាមរយៈផ្លូវជាតិលេខ ៧ និងម្ខាងទៀតតភ្ជាប់ទៅប្រទេស វៀតណាមតាមរយៈផ្លូវជាតិលេខ ៧៨ ដែលតភ្ជាប់ផ្លូវជាតិពីស្ទឹងត្រែងឡើង មកវៀតណាម និង ម្ខាងទៀតផ្លូវជាតិលេខ ៧៦ តភ្ជាប់ទៅវៀតណាម តាមដាក់ដាំ ។

សម្តេចតេជោបានបន្តថា នៅមានផ្លូវជាច្រើនទៀតដែលត្រូវធ្វើហើយ ត្រូវការលុយពីមិត្តចិនព្រោះអ្នកដទៃទៀតបានត្រឹមតែប្រដៅតែប៉ុណ្ណោះ ។ យើងត្រូវការផ្លូវនៅតំបន់ភូមិភាគឦសាននេះ។ ការរៀបចំជាប្រព័ន្ធផ្លូវ បន្ថែមនេះនៅមានជាបន្ត ដែលកម្ពុជាត្រូវការទុនជាបន្តមកពីរដ្ឋាភិបាល ចិន និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀត។ យើងសង្ឃឹមទៅលើរដ្ឋាភិបាលចិនតែ ប៉ុណ្ណោះ ព្រោះយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនេះបានដើរស្រប ទៅជាមួយនយោបាយអាទិភាពរបស់ចិនអំពីផ្លូវស្រួត ដែលស្របទៅនឹង នយោបាយចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

សម្តេចតេជោបានបន្តថា ការតភ្ជាប់នេះជាការរួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍ តំបន់ត្រីកោណ កម្ពុជា ឡាវ វៀតណាម ផងដែរ ដែលកម្ពុជាមាន ខេត្ត រតនគិរី, មណ្ឌលគិរីនិងស្ទឹងត្រែងដែលជាខេត្តក្រីក្រ។ យើងកំពុងខិតខំរក ទុនដើម្បីយកមកអភិវឌ្ឍន៍ ។ ការទ្រទ្រង់ពីខាងក្រៅសម្រាប់យើងនេះ ក៏មានទុនពីសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន, មានទុនមួយចំនួនពីធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍អាស៊ីនិងមួយចំនួនបានមកពីប្រទេសជប៉ុន ។

កិច្ចប្រជុំកំពូលកម្ពុជា ឡាវ វៀតណាម លើកទី ៩ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍតំបន់ត្រីកោណ

សម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អញ្ជើញដឹកនាំកិច្ចប្រជុំកំពូលកម្ពុជា ឡាវ និងវៀតណាម លើកទី ៩

រយៈពេលពីរថ្ងៃចាប់ពីថ្ងៃទី២២-២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ កម្ពុជាបានធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះក្នុងការរៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូលកម្ពុជា ឡាវ និងវៀតណាម ឬដែលហៅកាត់ថា ស៊ី អិល វី (CLV) លើកទី៩ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍតំបន់ត្រីកោណ។ កិច្ចប្រជុំនេះបានប្រារព្ធឡើងនៅទីសៀលថ្ងៃទី ២៣ ខែវិច្ឆិកា នាសណ្ឋាគារអប្សរជាលេស ខេត្តសៀមរាប ក្រោមវត្តមានសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជា នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ឯកឧត្តម ថងលូន ស៊ីស៊ុលីត នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ និងឯកឧត្តម ខៀង សួនហ៊ុន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម។

របៀបវារៈសំខាន់នៃកិច្ចប្រជុំលើកនេះមានបីក្នុងនោះ ទី១. ផែនការមេដែលបានកែប្រែឡើងវិញ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចនៃប្រទេសកម្ពុជា ឡាវ និងវៀតណាម ស្តីពីការអភិវឌ្ឍតំបន់ត្រីកោណ (២០១០-២០២០) ទី២. លទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការសម្របសម្រួលកម្ពុជា ឡាវ និងវៀតណាមលើកទី១០ និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតដែលបានប្រព្រឹត្តិទៅកាលពីខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ នៅខេត្តចំប៉ាសាក់ ប្រទេសឡាវ និងទី៣. ការអនុវត្តលទ្ធផលកិច្ចប្រជុំកំពូលកម្ពុជា ឡាវ និងវៀតណាមលើកទី៨ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍតំបន់ត្រីកោណនៅទីក្រុង វៀងច័ន្ទចាប់ពីឆ្នាំ២០១៤ មក។

នៅក្នុងពិធីបើកកិច្ចប្រជុំនោះប្រមុខរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទាំង ៣ បានឡើងថ្លែងសុន្ទរកថាដែលមានរយៈពេល ៥ នាទីម្នាក់ ។ មានប្រសាសន៍បើកកិច្ចប្រជុំកំពូលក្នុងនាមជាម្ចាស់ផ្ទះសម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជាបានថ្លែងថា នេះជាឱកាសដ៏ប្រពៃសម្រាប់ធ្វើការបូកសរុបលទ្ធផលដែលសម្រេចបានក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងពហុភាគី ព្រមទាំងបញ្ជាក់សារជាថ្មីអំពីការប្តេជ្ញាចិត្ត ដ៏មុតមាំក្នុងការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ និងទូលំទូលាយនៅក្នុងតំបន់ត្រីកោណក្នុងគោលបំណងសម្រេចបាននូវផែនការមេសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍នានាដែលបានដាក់ចេញនាពេលកន្លងមក ។ កិច្ចប្រជុំកំពូលនេះក៏ផ្តល់ផងដែរនូវឱកាសសម្រាប់ប្រមុខដឹកនាំនៃប្រទេសទាំង៣ ពង្រឹង និងពង្រីកចំណងទាក់ទងនិងមិត្តភាពនៃប្រទេសទាំងបីដែលមានយូរលង់ណាស់មកហើយ និងជាការពង្រឹងនូវ

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការពហុភាគីផ្សេងទៀត ។

សម្តេចតេជោក៏បានបង្ហាញនូវមោទនភាព និងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំឧត្តមមន្ត្រី និងអាជ្ញាធរគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់នៃប្រទេសទាំងបី ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងបំពេញការងារតាមការកំណត់រហូតសម្រេចបានលទ្ធផលជាច្រើនដែលក្នុងនោះ មានទាំងគម្រោងក្នុងការអភិវឌ្ឍតំបន់ត្រីកោណ ការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការកាត់បន្ថយការជួញដូរមនុស្សនិងគ្រឿងញៀន ការសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម ការបង្កើនទំនាក់ទំនងរវាងប្រជាជននិងប្រជាជន ការលើកកម្ពស់វិស័យ ទេសចរណ៍ និងការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម ។ ទន្ទឹមនេះដែរយន្តការផ្សេងៗក៏ត្រូវបានដាក់ចេញ ដើម្បីដោះស្រាយឲ្យបានទាន់ពេលវេលានិង ជំរុញសកម្មភាពវិនិយោគនិងអាជីវកម្មរបស់សហគមន៍ធុរៈកិច្ចនៅក្នុងតំបន់ត្រីកោណអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ឡាវ វៀតណាម ។

សម្តេចតេជោក៏បានស្វាគមន៍ចំពោះកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការលើកទី ៣ ស្តីពីសន្តិសុខនិងកិច្ចការពារជាតិរបស់ប្រទេសស៊ី អិល វី នៅថ្ងៃទី ២១ ខែកញ្ញាឆ្នាំ២០១៦នៅទីក្រុងញ៉ាចាងខេត្តចាញ់ហ័រ ប្រទេសវៀតណាម។ សម្តេចតេជោបានអរគុណចំពោះរដ្ឋាភិបាល និងប្រជាជនជប៉ុន ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានាដែលបាន និងកំពុងបន្តចូលរួមផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ត្រីកោណរបស់ប្រទេសទាំងបី ។ ដោយសំដៅទៅរកអ្វីដែលសម្រេចបាន និងសក្តានុពលនៃតំបន់ត្រីកោណនេះ សម្តេចតេជោបានបញ្ជាក់ថា លទ្ធផលដ៏ល្អប្រសើរដែលសម្រេចបាន គឺការចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ត្រីកោណរបស់យើងធ្វើឲ្យតំបន់នេះលែងជាតំបន់ដាច់ស្រយាលទៀតហើយ តែបានក្លាយជាតំបន់ពោរពេញទៅដោយសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ច និងមានភាពទាក់ទាញសម្រាប់ការរស់នៅនិងការវិនិយោគ ។ ជាសក្ខីភាពនៃការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងនៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងទៅនេះ តំបន់ត្រីកោណអភិវឌ្ឍន៍បានក្លាយទៅជាតំបន់កសិឧស្សាហកម្មដ៏ធំតាមរយៈការវិនិយោគពីបរទេស និងវិនិយោគក្នុងស្រុក ។ ជាមួយគ្នានេះ ដែរតំបន់ត្រីកោណអភិវឌ្ឍន៍បាននិងកំពុងក្លាយទៅជាគោលដៅទេសចរណ៍ធម្មជាតិដ៏គួរឲ្យទាក់ទាញ និងទទួលបានភ្ញៀវទេសចរកាន់តែច្រើនឡើងៗជាលំដាប់ ។ សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចរស់រវើកទាំងក្នុងខេត្តនីមួយៗ និងឆ្លងព្រំដែនជាមួយនិងការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងនេះ ជីវភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនក្នុងតំបន់ទាំងនេះក៏មានការប្រែប្រួលគួរឲ្យកត់សំគាល់ ។ ប៉ុន្តែសម្តេចតេជោបានទាញអារម្មណ៍ថា តំបន់ត្រីកោណ គឺជាតំបន់ដែលពោរពេញទៅដោយសក្តានុពលដ៏ធំធេងនៅពុំទាន់បានប្រើប្រាស់ឲ្យអស់លទ្ធភាពលើគ្រប់វិស័យនៅឡើយទេ។ ដូចនេះត្រូវបន្តខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀត ដើម្បីពង្រឹងការអនុវត្តន៍រាល់កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងពហុភាគី ក្នុងក្របខណ្ឌតំបន់អភិវឌ្ឍន៍នេះ ។ ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការសម្រួលពាណិជ្ជកម្មការតភ្ជាប់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ការធ្វើហិរញ្ញប្បទាន និងបរិស្ថានអំណោយផលសម្រាប់វិនិយោគនិងជួយជំរុញតំបន់ត្រីកោណឆ្ពោះទៅកាន់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងការធានាបាននូវសុខសន្តិភាពនិងស្ថេរភាពយូរអង្វែង ។

សម្តេចតេជោបានបន្តថា កិច្ចប្រជុំរបស់យើងនាពេលនេះនឹងផ្តោតការពិភាក្សាលើការព្រមព្រៀងស្តីពីការជំរុញនិង សម្រួលពាណិជ្ជកម្មក្នុងតំបន់អភិវឌ្ឍន៍ត្រីកោណផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មកៅស៊ូ, ផែនការ

អភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍, ផែនការសកម្មភាពនៃការតភ្ជាប់សេដ្ឋកិច្ច, គម្រោងអាទិភាពនិងការរៀបចំធនធាន។ ទន្ទឹមនេះដែរការលើកទឹកចិត្តដល់យុវជនរបស់យើងបន្ថែមទៀតឲ្យពួកគេចូលរួមវេទិកានានា ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរនិងជំរុញទំនាក់ទំនងយុវជននៅក្នុងតំបន់និងរវាងប្រទេសទាំងបី។

សម្តេចតេជោបានបង្ហាញនូវការជឿជាក់ថា ប្រទេសទាំងបីនឹងប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសាមគ្គីភាព មិត្តភាពយូរអង្វែង និងចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការពិភាក្សា ដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលការងារគួរជាទីពេញចិត្ត ដើម្បីការអភិវឌ្ឍ និងវិបុលភាពសម្រាប់ប្រទេសទាំងបីក៏ដូចជាសម្រាប់ប្រជាជន រស់នៅតំបន់ត្រីកោណនេះ។

គួរបញ្ជាក់ថា បន្ទាប់ពីចប់កិច្ចប្រជុំប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល ប្រមុខរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទាំងបីក៏បានអញ្ជើញជាសាក្សីនៅក្នុង ពិធីចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការជំរុញ និងសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម សម្រាប់តំបន់ត្រីកោណអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ឡាវ និងវៀតណាម និងបានអញ្ជើញចុះហត្ថលេខាលើសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលកម្ពុជា ឡាវ វៀតណាម លើកទី៩ ស្តីពីតំបន់ត្រីកោណអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ឡាវ វៀតណាម ។ បន្ទាប់មកមានសន្និសីទកាសែតរួមគ្នាមួយ។ មានប្រសាសន៍នៅក្នុងសន្និសីទសារព័ត៌មាននោះ សម្តេចតេជោបានប្រាប់ដល់ក្រុមអ្នកកាសែតជាតិនិងអន្តរជាតិថា សម្តេចមានមោទនភាពយ៉ាងខ្លាំងដោយសារថានេះជាគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្ញុំក្នុងឋានៈជានាយករដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជា ហើយត្រូវបានគាំទ្រដោយអតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រីវៀតណាម និងនាយករដ្ឋមន្ត្រីឡាវ ។ ការដែលយើងចាប់ផ្តើមដំបូងនៃការអភិវឌ្ឍតំបន់ត្រីកោណនេះ កម្ពុជាមានប្រាក់ចំណូលត្រឹមតែ ២២៤ ដុល្លារតែប៉ុណ្ណោះសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ ក៏ប៉ុន្តែចាប់ពីពេលនោះមកដល់ពេលនេះកម្ពុជាមានប្រាក់ចំណូលឡើងដល់ ១៣០០ ដុល្លារអាមេរិកពីប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលតិច ទៅជាប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលកម្រិតមធ្យម ។

សម្តេចតេជោបានឲ្យដឹងថា ដើម្បីពង្រឹងការអភិវឌ្ឍនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំង ៣ បានឯកភាពគ្នាគឺប្រទេសនីមួយៗមានគម្រោងចំនួន៥ សម្រាប់ស្នើសុំទៅកាន់ប្រទេសដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ពិសេសជប៉ុន និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ប៉ុន្តែយើងក៏មានការចាំបាច់ដើម្បីពង្រឹងតំបន់អភិវឌ្ឍន៍នោះតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមមួយចំនួន រាប់ទាំងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ហើយដែលក្នុងនោះវៀតណាម មានលទ្ធភាពច្រើនក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សនៅក្នុងតំបន់នោះ ក៏ដូចជាបញ្ហាដទៃទៀត ។ ចំណែកឡាវក៏មានលទ្ធភាពច្រើនក្នុងការផលិតថាមពលអគ្គិសនីសម្រាប់ចែកចាយដល់កម្ពុជាផង និងវៀតណាមផង។ កម្ពុជានឹងរៀបចំផែនការមួយក្នុងការតភ្ជាប់បណ្តាញអគ្គិសនីពីកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសឡាវ ។ ជាមួយនេះប្រមុខរដ្ឋាភិបាលប្រទេសទាំងបីក៏បានឯកភាពគ្នាបង្កើតការតភ្ជាប់វីដេអូ ខុនហ្វេរេន (Conferen) រវាងនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃប្រទេសទាំង៣ និង ផ្នែកការងារពាក់ព័ន្ធនឹងតំបន់ត្រីកោណ ។

តំបន់ត្រីកោណអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា-ឡាវ-វៀតណាម (CLV) គឺជាតំបន់ដែលមានព្រំដែនជាប់គ្នានៃខេត្តចំនួន១៣ គឺ ៤ ខេត្តរបស់កម្ពុជា (ខេត្តស្ទឹងត្រែង រតនគិរី មណ្ឌលគិរី និង ខេត្តក្រចេះ), ៤ខេត្តរបស់ឡាវ (ខេត្តអាត់តាពី សាឡាវ៉ាត់ សេកុង និង ខេត្តចំប៉ាសាក់) និង ខេត្តចំនួន៥ របស់វៀតណាម គឺ(ខេត្តកន់ទំ យ៉ាឡាយ ដាក់ឡាក់ ដាក់ណុង និង ខេត្តប៊ិញហ្វៀក។

គួរបញ្ជាក់ថា នៅថ្ងៃទី ២៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦ សម្តេចអគ្គ-

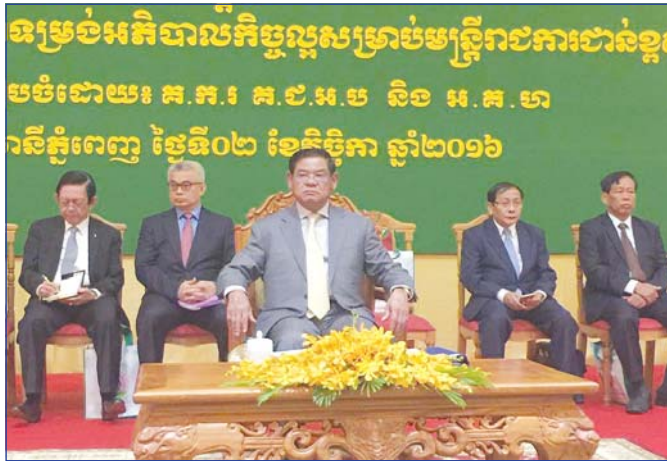
មហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានជួបពិភាក្សាការងារជាមួយឯកឧត្តម **ថងលូន ស៊ីស៊ុលីត** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវនៅទីតុលាការសៀមរាប។

មេដឹកនាំទាំងពីរបានពិភាក្សាគ្នាលើបញ្ហាព្រំដែន និងបានជំរុញឲ្យគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែននៃប្រទេសទាំងពីរ កម្ពុជា-ឡាវ បន្តជួបគ្នាឲ្យបានឆាប់ ។ សម្តេចតេជោបានលើកឡើងថា បញ្ហាសំខាន់ដែលប្រទេសទាំងពីរត្រូវជំរុញដោះស្រាយជាបន្ទាន់នោះរួមមាន ទី១.ក្នុងតំបន់តាដៀន, ទី២.ការបើកច្រកព្រំដែនចំនួន ៣ ដែលកន្លងមកបានចាត់ឲ្យគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែនអាជ្ញាធរខេត្តនិងមន្ត្រីកុងស៊ុលធ្វើការជាមួយគ្នា ។ ដោយឡែកមានច្រកព្រំដែនអន្តរជាតិមួយកន្លែង គឺ ចំនីកន្លែងដែលសង់ស្ថានភ្នាក់ងារព្រែកល្អៅ និងច្រកទ្វេភាគីនៅអូស្វាយ (កម្ពុជា)-វៀនខាំ (ប្រទេសឡាវ) និងច្រកទ្វារតំបន់កោះបួស្សី (កម្ពុជា)និង ច្រកលេខ ៤៨ (ឡាវ) ។ តំបន់ទាំងនេះមិនទាន់ឈានដល់ការសម្រេច ដើម្បីបើកច្រកទាំង៣ នេះនៅឡើយទេ ។ សម្តេចបានស្នើឲ្យគណៈកម្មការចម្រុះព្រំដែនសម្រេចដើម្បីឈានដល់ការបើកច្រកទាំងនេះជាស្ថាពរ ។ ចំពោះគម្រោងសាងសង់ស្ថានព្រែកល្អៅនេះកន្លងមកភាគីទាំងពីរបានធ្វើការត្រួតពិនិត្យរួចរាល់មកហើយប៉ុន្តែពេលនេះមានបញ្ហាប្រែប្រួល មួយចំនួនដែលទាមទារឲ្យភាគីទាំងពីរសម្រួលការងារបន្ថែមទៀត ។ នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃប្រទេសទាំងពីរក៏បានពិភាក្សាគ្នាផងដែរ ក្នុងការប្រើប្រាស់ប័ណ្ណឆ្លងកាត់តាមព្រំដែនជាពិសេសខេត្តដែលមានព្រំប្រទល់ជាប់គ្នា កម្ពុជា-ឡាវ ដើម្បីសម្រួលការឆ្លងកាត់របស់ប្រជាពលរដ្ឋដោយ ភាគីទាំងពីរបានឯកភាពឲ្យប្រើប្រាស់ប័ណ្ណនេះ ហើយសម្រេចឲ្យចាប់ផ្តើមអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃទី ១ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៧ តទៅ ។ ភាគីទាំងពីរក៏បានពិភាក្សាគ្នាអំពីគម្រោងរៀបចំសម្ពោធច្រកអន្តរជាតិត្រពាំងក្រៀល(កម្ពុជា)-ណងនូឃៀន(ឡាវ) ជាច្រកមួយដ៏សំខាន់ដែលភាគីទាំងពីរបានចរចាគ្នារួចហើយហើយជំនួបរវាងនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីរនៅថ្ងៃនេះបានឯកភាពនឹងសម្ពោធនៅថ្ងៃទី ១០ ខែ មករា ឆ្នាំ២០១៧ ខាងមុខ។ ភាគីទាំងពីរក៏បានឯកភាពគ្នាផងដែរក្នុងការផ្លាស់ប្តូរអ្នកទោសរវាងប្រទេសទាំងពីរបន្ទាប់ពីបញ្ហា នេះត្រូវបានពិភាក្សាគ្នាចមកហើយនោះ។

នៅថ្ងៃទី ២៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦ នោះដែរ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានជួបពិភាក្សាទ្វេភាគីជាមួយ នឹងនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាមឯកឧត្តម **ងៀន សួនហ្វឹក** នៅខេត្តសៀមរាប។

ក្នុងពេលនោះ ឯកឧត្តមនាយករដ្ឋមន្ត្រីវៀតណាមបានស្នើសុំសម្តេចតេជោទៅបំពេញទស្សនកិច្ច នៅប្រទេសវៀតណាមនាពេលខាងមុខ ហើយសម្តេចតេជោបានឯកភាពទៅបំពេញទស្សនកិច្ចផ្លូវការ នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ខាងមុខនេះ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការព្រំដែននាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីរ បានឯកភាពក្នុងការធ្វើលិខិតរួមគ្នាទៅកាន់ប្រទេសបារាំង ដើម្បីស្នើសុំឲ្យអ្នកឯកទេសបារាំងជួយធ្វើផែនទី ដែលធ្វើពីផែនទី ពីឆ្នាំ ១៩១១ មកទល់៥០.០០០ រីឯ ។ ថ្នាក់ដឹកនាំទាំងពីរក៏បានពិភាក្សាអំពីការប្រារព្ធពិធីវិញ្ញាណក្ខន្ធច្បង ៥០ នៃការបង្កើតទំនាក់ទំនងការទូតរវាងប្រទេសទាំងពីរដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅនៅដើមឆ្នាំក្រោយនេះ នៅក្នុងឱកាសនៃពិធីសម្ពោធស្ថានវិជ្ជាជីវៈខេត្តកណ្តាល ។ ថ្នាក់ដឹកនាំនៃប្រទេសទាំងពីរក៏បានឯកភាពគ្នាក្នុងការធ្វើយ៉ាងណាឲ្យប្រជាជនរស់នៅតាមព្រំដែននៃប្រទេសទាំងពីររស់នៅក្នុងស្ថានភាពល្អប្រសើរ។

កំណែទម្រង់ស្នូលនាំមុខ ដើម្បីលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អ នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ

សម្តេចក្រឡាហោម ស ខេង អញ្ជើញចូលរួមក្នុងពិធីបើកសិក្ខាសាលារៀនបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការជាន់ខ្ពស់ស្តីពីការជំរុញកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល

សមាជិក សមាជិកា ក្នុងសិក្ខាសាលារៀនបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការជាន់ខ្ពស់ស្តីពីការជំរុញកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបាននឹងកំពុងអនុវត្តដោយជោគជ័យកំណែទម្រង់នានាពាក់ព័ន្ធ នឹងអភិបាលកិច្ចសំខាន់ៗដូចជា កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងកំណែទម្រង់វិស័យការងារនិងវិសហមជ្ឈការ ដែលការអនុវត្តកំណែទម្រង់ទាំងនេះត្រូវមានការសម្របសម្រួលយ៉ាងជិតស្និទ្ធ និងមានសុខុដុមនីយកម្មជាមួយគ្នា ដើម្បីផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជាអតិបរមាដល់ប្រជាជនទូទៅ។ កំណែទម្រង់វិស័យការងារ និងវិសហមជ្ឈការ គឺជាឱកាសមួយដើម្បីបង្កើតប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងនូវគោលការណ៍គន្លឹះនានានៃអភិបាលកិច្ចល្អមានគណនេយ្យភាព នីតិវិធី តម្លាភាព ការចូលរួមការលើកស្ទួយសមធម៌ ការឆ្លើយតបប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ។ កំណែទម្រង់នេះគឺជាជំនាញរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលមានគោលបំណងចង់ឲ្យប្រជាជនគ្រប់ៗរូប មានឱកាសបានចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន និងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការគ្រប់គ្រងនិងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការអាទិភាពរបស់ប្រជាជននៅមូលដ្ឋាន និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន។ នេះជាបំណងប្រាថ្នាតែមួយគត់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពនៃជីវិតរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់ៗរូប។

សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានផ្តល់អនុសាសន៍ដឹកនាំដ៏មានតម្លៃសម្រាប់យើងទាំងអស់គ្នាជុំវិញការកែទម្រង់នេះថា «កម្ពុជាពុំមានជម្រើសណាមួយក្រៅពីធ្វើការកែទម្រង់នោះឡើយ។ បើយើងខិតខំកែទម្រង់នោះយើងនឹងរស់។ ផ្ទុយមកវិញបើយើងមិនកែទម្រង់នោះយើងនឹងស្លាប់»។ ការធ្វើកំណែទម្រង់ពិតជាត្រូវជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមភាព ស្មុគស្មាញ និងការលំបាកជាច្រើន។ ប៉ុន្តែយើងត្រូវមានការប្តេជ្ញាចិត្តខាងនយោបាយរួមគ្នាក្នុងរយៈពេលវែង ដោយត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យនូវភាពរីកចម្រើននៃការអនុវត្ត និងកែសម្រួលកម្មវិធីនានាតាមដំណាក់កាលនីមួយៗ ដើម្បីដោះស្រាយនូវបញ្ហាប្រឈម ភាពស្មុគស្មាញ និងការលំបាកទាំងនេះតាមរយៈការរៀនសូត្របណ្តើរ និងធ្វើបណ្តើរ ។ កាលពីថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ នៅក្នុងសិក្ខាសាលាបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការជាន់ខ្ពស់ ស្តីពីការជំរុញកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល

កម្ពុជា សម្តេចក្រឡាហោម **ស ខេង** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ និងជាប្រធានគណៈកម្មាធិការជាតិ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ បានរំលឹកឡើងវិញអំពីការខិតខំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចាប់តាំងពីការបោះឆ្នោតជាតិ លើកទីមួយនាឆ្នាំ១៩៩៣ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន ដែលបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់គ្រប់វិស័យតាំងពីដំណាក់កាលនាំមកនូវ សន្តិភាព ការឯកភាពជាតិ ឯកភាពទឹកដីមកកាន់ដំណាក់កាលពង្រឹងសន្តិភាព ស្ថិរភាពនយោបាយ សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សំដៅបង្កបរិយាកាសប្រកបដោយភាពអនុគ្រោះសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់នានា ដើម្បីធានាឲ្យមានការអភិវឌ្ឍសង្គមប្រកបដោយសមធម៌ និងមានចីរភាព។ សមិទ្ធផលនយោបាយ និងសង្គមដែលយើងសម្រេចបានទាំងនេះ អាស្រ័យដោយរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់បានត្រឹមត្រូវទាន់ពេលវេលាជាមួយការប្តេជ្ញាចិត្ត ការចូលរួម និងការគាំទ្រយ៉ាងទូលំទូលាយក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់នានាជាប់ជាប្រចាំ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានយកចិត្តទុកដាក់លើកម្មវិធីកំណែទម្រង់ស្នូលទាំងបី គឺកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងកំណែទម្រង់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលជាកំណែទម្រង់មានផលប៉ះពាល់ជាអន្តរវិស័យដូចគ្នាមានភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នា និងមានការគាំទ្រគ្នាទៅវិញទៅមក ។ សម្តេចក្រឡាហោម **ស ខេង** បានធ្វើការកត់សម្គាល់ថា កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈបានចាប់ផ្តើមដំណើរការមុនគេដោយចាប់ផ្តើមពីដំណាក់កាលនៃការធ្វើសហបណ្តុះបណ្តាលកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងមន្ត្រីរដ្ឋបាលស៊ីវិលនៃភាគីដ៏ឆ្នោតនានា ក្រោយការបោះឆ្នោតជាតិឆ្នាំ១៩៩៣ មកកាន់ដំណាក់កាលរាប់ចំនួនមន្ត្រីដើម្បីលប់បំបាត់មន្ត្រីដែលមានតែឈ្មោះបើកប្រាក់បៀវត្ស (មន្ត្រីខ្មោច) មកកាន់ដំណាក់កាលពង្រឹងវិន័យក្រមសីលធម៌របស់មន្ត្រីសាធារណៈឈានដល់ការពង្រឹង គុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ការគ្រប់គ្រង និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សហើយគោលដៅចុងក្រោយ គឺដើម្បីប្រែក្លាយមន្ត្រីសាធារណៈជាអ្នកបម្រើសេវាសាធារណៈ និងគាំទ្រសម្របសម្រួលដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គមប្រកប

ដោយប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ។ ចំពោះកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈបានចាប់ផ្តើមនៅចុងឆ្នាំ២០០៤ ពីស្ថានភាពលំបាកក្នុងការគ្រប់គ្រងចំណូលចំណាយសាធារណៈរហូតមានពេលខ្លះ យើងពុំមានសាច់ប្រាក់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ការចំណាយចរន្តនោះឡើយ។ តាមរយៈកំណែទម្រង់ យើងបានពង្រឹងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដែលបច្ចុប្បន្នកំណែទម្រង់នេះបានឈានមកដល់ដំណាក់កាលកាន់តែស៊ីជម្រៅ គឺការផ្សារភ្ជាប់ថវិកា និងគោលនយោបាយដោយការរៀបចំថវិកាកម្មវិធី និងការផ្ទេរធនធានហិរញ្ញវត្ថុឲ្យដល់អង្គការថវិកា ក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការបំពេញការងាររបស់អង្គការនៅតាមក្រសួងស្ថាប័ននានា ។ ចំណែកកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ បានចាប់ផ្តើមឡើងតាមរយៈការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ តាមគោលការណ៍នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្សនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ដែលចាត់ទុកជាដំណើរការកំណែទម្រង់ជាប្រវត្តិសាស្ត្រក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាធារណៈនៅកម្ពុជា។ តាមរយៈកំណែទម្រង់នេះបានធ្វើឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ នូវប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលនៅកម្ពុជាហើយនោះ គឺជាការចាប់ផ្តើមផ្លាស់ប្តូរប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលពីមជ្ឈការមកវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ។ សមិទ្ធផលដ៏សំខាន់ក្នុងការរៀបចំឡើងវិញរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ គឺការបោះឆ្នោតបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ដែលមានអាណត្តិ៥ ឆ្នាំ ចំនួន៣ លើករួចមកហើយ គឺអាណត្តិទី១ ក្នុងឆ្នាំ២០០២ អាណត្តិទី២ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ អាណត្តិទី៣ ក្នុងឆ្នាំ២០១២។ ការបោះឆ្នោតបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាដែលមានអាណត្តិ៥ឆ្នាំ សម្រាប់ថ្នាក់រាជធានីខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មាន២ លើក គឺអាណត្តិទី១ ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ និងអាណត្តិទី២ ក្នុងឆ្នាំ២០១៤។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានគោលដៅមួយច្បាស់លាស់ គឺខិតខំកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រតាមរយៈការអភិវឌ្ឍតាមបែប ប្រជាធិបតេយ្យ និងការធានាឲ្យបាននូវការទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងកំរិតខ្ពស់ គឺពិតជាមានអត្ថន័យដ៏ជ្រាលជ្រៅណាស់។ ហេតុនេះហើយ ទើបរាជរដ្ឋាភិបាលយកចិត្តទុកដាក់លើការផ្តល់សេវាសាធារណៈឲ្យមានគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាព ប៉ុន្តែក៏ត្រូវប្រឈមនឹងបញ្ហាជាច្រើន ហើយតម្រូវឲ្យធ្វើការដោះស្រាយជាបន្ទាន់។ ជាក់ស្តែងគុណភាពអប់រំនៅមានកម្រិតទាបនៅគ្រប់កម្រិតសិក្សា។ ការផ្តល់សេវាសុខាភិបាលសាធារណៈប្រកបដោយគុណភាពនៅមានកម្រិត។ សេវាថែទាំសុខភាព និងអនាម័យជនបទរួមទាំងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតជនបទសម្រេចបានក្នុងកម្រិតទាប បើធៀបទៅ នឹងគោលដៅអភិវឌ្ឍសហស្សវត្សរ៍។ លទ្ធភាពទទួលបានការអប់រំនៅមានកម្រិត អំពើហិង្សា និងការជួញដូរមនុស្ស បានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ស្ត្រីក្នុងការស្វែងរកការងារ និងឱកាសរបស់ស្ត្រីក្នុងការចូលរួមកិច្ចអភិវឌ្ឍសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច។ វិសាលភាពនៃការប្រើប្រាស់អគ្គិសនីនៅជនបទនៅមានកម្រិតទាប ។ បណ្តាញផ្លូវថ្នល់មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់តាមតម្រូវការ។ ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រមិនទាន់មានលទ្ធភាព ស្រោចស្រពតាមតម្រូវការនៅឡើយ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្តេជ្ញា ឥតរាជយក្នុងការជំរុញកម្មវិធីជាតិកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ២០១៥-២០១៨ ដោយមានចក្ខុវិស័យច្បាស់លាស់ គឺប្រែក្លាយរដ្ឋបាលសាធារណៈ ឲ្យទៅជាអ្នកផ្តល់សេវាដ៏មានប្រសិទ្ធភាព និងជាដៃគូអភិវឌ្ឍដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន សំដៅបម្រើប្រជាជនឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើង។ គោលបំណងសំខាន់នៃកំណែទម្រង់នេះមានបីសំខាន់គឺ ទី១- សេវាសាធារណៈប្រកបដោយគុណភាព សាមញ្ញភាព ប្រសិទ្ធភាព ភាពជឿទុកចិត្តបាន ភាពឆាប់រហ័ស ឆ្លើយតបទាន់ ពេលវេលាទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការមានភាព

ងាយស្រួល និងមានការចូលរួមពីអ្នកប្រើប្រាស់សេវា ទី២- ការគ្រប់គ្រង និងការអភិវឌ្ឍមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលឲ្យកាន់តែមានសមត្ថភាព ភាពស្មោះប្រសិទ្ធភាព និងភាពជឿទុកចិត្តក្នុងការផ្តល់សេវា សាធារណៈដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវវប្បធម៌ សេវាសាធារណៈ ឆន្ទៈម្ចាស់ការ ភក្តីភាព និងមនសិការវិជ្ជាជីវៈ និងទី៣- ប្រព័ន្ធបៀវត្សដែលធានានូវសមធម៌ បង្កើនផលិតភាព និងប្រសិទ្ធភាពការងារព្រមទាំងធានានូវសង្គតិភាព រវាងក្របខណ្ឌមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងក្របខណ្ឌកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ។

សម្តេចក្រឡាហោម **ស ខេង** ក៏បានលើកឡើងអំពីទិសដៅចំពោះមុខពាក់ព័ន្ធនឹងកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ គឺត្រូវខិតខំរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សមួយដែលធានាបានទាំងបរិមាណ និងគុណភាព នៃធនធានមនុស្សដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងនៃការងារនៅតាមក្រសួងស្ថាប័ននីមួយៗ។ កាត់បន្ថយការិយាធិបតេយ្យសំដៅធានាបានការលើកកម្ពស់គុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃការបម្រើសេវាសាធារណៈក៏ដូចជាការអភិវឌ្ឍ សេដ្ឋកិច្ចសង្គមប្រកបដោយភាពឆ្លើយតប សមធម៌ និងមានចីរភាព ។ ចំពោះកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈក្នុងដំណាក់កាលទី៣នេះ ដែលជាដំណាក់កាលផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយតាមរយៈការប្រើប្រាស់ «ថវិកាកម្មវិធី» ជាឧបករណ៍ទាមទារឲ្យក្រសួងស្ថាប័នទាំងអស់យកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន ទាំងសមត្ថភាពដឹកនាំ និងសមត្ថភាពជំនាញសំដៅធានាឲ្យបាននូវការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ កម្មវិធី ផែនការសកម្មភាព ក៏ដូចជាការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធអង្គភាពដែលមានលក្ខណៈឆ្លើយតបទៅនឹងគោលនយោបាយក៏ដូចជា បេសកកម្មរបស់ក្រសួងស្ថាប័ននីមួយៗ។ ចំពោះកំណែទម្រង់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬហៅថា កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការយើងបានឈានដល់ដំណាក់កាលផ្តោតលើការផ្ទេរមុខងារទៅឲ្យរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ហេតុនេះក្រសួងស្ថាប័ននីមួយៗត្រូវពិនិត្យមើលមុខងារដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនឡើងវិញ ដើម្បីធ្វើការផ្ទេរមុខងារដែល មានលក្ខណៈសមស្របឲ្យទៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិត្រូវខិតខំលើកកម្ពស់សមត្ថភាពនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនក្នុងការអនុវត្តមុខងារ និងធនធានដែលបានប្រគល់ ឬធ្វើប្រតិភូកម្មឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ដោយត្រូវធ្វើគណនេយ្យភាពទៅរកប្រជាពលរដ្ឋ និងធ្វើគណនេយ្យភាពចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រសួងស្ថាប័ននានានៃរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអនុវត្តតាមច្បាប់លិខិតបទដ្ឋាន និងស្តង់ដារអប្បបរមានៃមុខងារដែលបានផ្ទេរសំដៅធានាឲ្យបានថាបន្ទាប់ពីការផ្ទេរមុខងារណាមួយ ប្រជាពលរដ្ឋនឹងទទួលបានសេវាពីមុខងារនោះកាន់តែងាយស្រួល កាន់តែឆាប់រហ័ស កាន់តែមានគុណភាព និងកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពជាងមុន។

សម្តេចក្រឡាហោម **ស ខេង** បានមានប្រសាសន៍បញ្ជាក់ថា៖ «ជាត្រឹមត្រូវកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ច មិនមែនជាកិច្ចការសាមញ្ញងាយស្រួលនោះឡើយ ពីព្រោះវាជាដំណើរការមួយដែលមានផលប៉ះពាល់មកលើការកែលម្អតួនាទី មុខងារ សិទ្ធិអំណាច រចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងស្ថាប័ននានាឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងមានភាពស័ក្តិ សិទ្ធិដែលទាមទារឲ្យថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីគ្រប់ៗរូបដែលបំពេញការងារនៅក្នុងស្ថាប័នគ្រប់ថ្នាក់ គ្រប់ផ្នែក លើកកម្ពស់ សមត្ថភាពជាប្រចាំ រួមទាំងការកែប្រែទម្លាប់ និងឥរិយាបថក្នុងការដឹកនាំ និងការបំពេញការងារ ដើម្បីឆ្លើយតបតម្រូវការសង្គមដែលតែងតែវិវត្តប្រែប្រួលជាប្រចាំ»។

លទ្ធផលមួយចំនួននៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ច

ចំណូលពន្ធដារខែកុលានិរយៈពេល១០ខែ

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុបានឲ្យដឹងថា ក្នុងខែកុលាឆ្នាំ២០១៦ កន្លងទៅនេះ ចំណូលពន្ធដារអាករគ្រប់ប្រភេទ ដែលប្រមូលបានមានចំនួន ៤៩៦.១៤៦,៤៧ លានរៀលឬប្រមាណ១២៤,០៣លានដុល្លារអាមេរិក។ ដោយឡែកសម្រាប់រយៈពេល១០ ខែឆ្នាំនេះ ចំណូលពន្ធដារអាករសរុបដែលប្រមូលបានចំនួន ៥.២៦១.១៨៦,៤៨ លានរៀលឬប្រមាណ ១.៣១៥,២៩ លានដុល្លារស្មើនឹង៩២,៥២% នៃគោលដៅកំណត់ដោយច្បាប់។ បើប្រៀបធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នានៃឆ្នាំ២០១៥ ឃើញថាការប្រមូលចំណូលពន្ធដារអាករគ្រប់ប្រភេទសម្រាប់រយៈពេល១០ ខែឆ្នាំ២០១៦ កើនឡើងចំនួន ៩០៦.២១០,២១ លានរៀលឬប្រមាណ ២២៦,៥៥ លានដុល្លារ ឬស្មើនឹង អត្រាកំណើន ២០,៨១ % ។

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារសង្កេតឃើញថា មានការកើនឡើងផងដែរ នូវចំណូលពន្ធដារអាករ តាមប្រភេទពន្ធ និងសកម្មភាពអាជីវកម្មសំខាន់ៗមួយចំនួនដូចជា ពន្ធលើប្រាក់ចំណេញកើនឡើង ១៩,១%, ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សកើនឡើង ២៤,៩%, អាករលើតម្លៃបន្ថែមកើនឡើង ២២,៩%, និងអាករពិសេសកើនឡើង ២៦,១%។ ចំណែកចំណូលពន្ធដារអាករ តាមសកម្មភាពអាជីវកម្ម ក៏មានការកើនឡើងស្ទើរគ្រប់ប្រភេទអាជីវកម្ម ផងដែរ។

ជាទិសដៅបន្តក្នុងការប្រមូលចំណូលពន្ធដារកំណត់នូវការណែនាំមួយចំនួនក្នុងនោះមាន៖ បន្តអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់នូវយុទ្ធសាស្ត្រក្រៀមក្រាមចំណូលរយៈពេលមធ្យម របស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងកម្មវិធីកែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

- បន្តជំរុញការគ្រប់គ្រង និងផ្សព្វផ្សាយការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពអចលនទ្រព្យសម្រាប់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និងពង្រឹងការប្រមូលពន្ធប្រភេទនេះសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៦ ក៏ដូចជាបន្តបន្ទាប់ខាងមុខ ឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ថែមទៀត តាមរយៈការបង្កើនកិច្ចសហការជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដោយដាក់មន្ត្រីពន្ធដារឲ្យប្រចាំការនៅតាមអាជ្ញាធរស្រុក-ខណ្ឌ-ក្រុងនីមួយៗ ដើម្បីធ្វើការកត់ត្រានូវទិន្នន័យអចលនទ្រព្យដែលស្ថិតក្នុងដែនដីរដ្ឋបាល សម្រាប់ធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ទិន្នន័យអចលនទ្រព្យ ដែលបាន និងមិនទាន់បានប្រកាសបង់ពន្ធ។

- បន្តចុះអង្កេតស្រាវជ្រាវ សហគ្រាស (Street Survey) ក្នុងខណ្ឌទូលគោក ខណ្ឌដូនពេញ និងបណ្តាខណ្ឌនានា ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីឲ្យសហគ្រាសដែលមិនបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវ ឬមិនព្រមចុះបញ្ជីពន្ធដារឲ្យកកចុះបញ្ជីពន្ធដារ បានគ្រប់គ្នា។

- ពង្រឹងការដាក់លិខិតប្រកាសនៅនាយកដ្ឋានថ្នាក់កណ្តាល ក៏ដូចជាតាមសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌនីមួយៗ។

- បន្តពង្រឹងការធ្វើសវនកម្មលើសហគ្រាស ជាពិសេសសហគ្រាស ដែលប្រកាសពន្ធទាប មិនសមស្របនឹងស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន។

- ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ឲ្យបានម៉ត់ចត់ ចំពោះការស្នើសុំបង្វិលសងរបស់សហគ្រាសនានា តាមរយៈការពង្រឹងការអនុវត្តការប្រើប្រាស់វិធានវិក្កយបត្រ ដែលអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានដាក់ចេញកន្លងមក។

- យកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ចំពោះការស្នើសុំផ្ទេរសហគ្រាស ដោយត្រូវអនុវត្តតាមសេចក្តីណែនាំដែលកំពុងមានជាធរមាន។

- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស និងពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីដើម្បីក្លាយជាមន្ត្រីដែលពេញលេញដោយសមត្ថភាពជំនាញនិងទេពកោសល្យព្រមទាំងប្រើប្រាស់អស់សក្តានុពលនូវធនធានមន្ត្រីដែលមានស្រាប់។

- រៀបចំអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសវនកម្មសហគ្រាស តាមប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានក្នុងការជ្រើសរើសសហគ្រាស ដើម្បីធ្វើសវនកម្ម ដែលកម្មវិធីនេះ គ្រោងនឹងដាក់ឲ្យ

ដំណើរការនៅដើមឆ្នាំ២០១៧ ខាងមុខ។

- បន្តធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា រៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ (Data Base) ដែលមានលក្ខណៈល្អប្រសើរ ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រមូលចំណូលពន្ធ។

- បន្តលើកកម្ពស់ និងបញ្ជ្រាបប្រព័ន្ធដារ បន្តពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ក្នុងចំណោមធុរកិច្ចគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន តាមរយៈការរៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយ ស្តីពីប្រព័ន្ធដារកម្ពុជា។

ការហោះហើរត្រង់កម្ពុជា-ឡាវ

សហព័ន្ធទេសចរណ៍កម្ពុជាបានឲ្យដឹងថា បច្ចុប្បន្នមានក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍ចំនួនបី បានភ្ជាប់ជើងហោះហើរត្រង់រវាងកម្ពុជា និងឡាវ ដោយទី១ ក្រុមហ៊ុន Lao Airline បានភ្ជាប់ជើងហោះហើរត្រង់ពីក្រុងហ្គ្រងប្រាបាងមកកាន់ខេត្តសៀមរាប ។ ទី២ ក្រុមហ៊ុនកម្ពុជាអង្គរអិររាវភ្ជាប់ជើងហោះហើររវាងទីក្រុងហាណូយ មកកាន់ក្រុងភ្នំពេញ និងទៅកាន់ក្រុងវៀងច័ន្ទ និងទី៣ ក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍មួយទៀតគឺក្រុមហ៊ុន Vietnam Airline បានភ្ជាប់ពីទីក្រុងភ្នំពេញ ទៅកាន់ក្រុងវៀងច័ន្ទ មុនឆ្ពោះទៅកាន់ក្រុងហាណូយ។

វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានឲ្យដឹងថា គិតមកដល់ពេលនេះ (ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦) វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានទ្រព្យសកម្មកើនដល់ប្រមាណ ១៦% នៃទ្រព្យសកម្មរបស់វិស័យធនាគារដោយបានផ្តល់ឥណទានទៅដល់ប្រជាជន ២,១ លាននាក់ និងមានអ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើចំនួន១,៥ លាននាក់។

ជាលទ្ធផលវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាបានរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនដោយបានលើកស្ទួយកម្រិតរស់នៅរបស់ពួកគេ តាមរយៈការពង្រីកការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុនៅតាមទីជនបទ។ បច្ចុប្បន្នប្រជាជនពេញវ័យដែលកំពុងប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ការមានប្រមាណ៥៤%នៃប្រជាជនពេញវ័យសរុបរៀបចំប្រមាណ១៧% កាលពីមួយទសវត្សរ៍មុន។

វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា បានចាប់ផ្តើមអភិវឌ្ឍន៍តាំងពីដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៩០ មកដល់ដំបូងឡើយមានរូបភាពជាគម្រោងឥណទានខ្នាតតូចរបស់អង្គការអន្តរជាតិមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញក្នុងបំណងស្តារនីតិសម្បទាជាពិសេសនៅតាមសហគមន៍ជនបទ។ សកម្មភាពផ្តល់សេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុបានរីកលូតលាស់ជាបន្តបន្ទាប់និងបានវិនិយោគទៅក្នុងវិស័យនេះកាន់តែច្រើនហើយក្រោយមកបានប្រែក្លាយជាវិស័យកំពុងរីកចម្រើនប្រាក់ចំណេញចាប់តាំងពីចុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៩០ ។

ការចុះបញ្ជីសហគ្រាសរយៈពេល៩ ខែ

ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈបានឲ្យដឹងថា គិតត្រឹមខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ នេះ សហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈមានចំនួន៩.២២៦ គ្រឹះស្ថាន គឺកើនឡើង ៨ % បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៥ ។មាននិយោជិតចំនួន ១.១៧០.៥៣០នាក់ កើនឡើង៩%ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៥ក្នុងនោះខុស្សាហកម្មវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ និងស្បែកជើង មានចំនួន១.១០៤ ដែលមានកម្មករនិយោជិតចំនួនជាង៧០ ម៉ឺននាក់ និងបានផ្តល់ការងារដោយប្រយោលដល់ប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណជាង២ លាននាក់ ។

កំណើននេះបានមកពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានជំហរយ៉ាងមុតមាំក្នុងការធានាថា លក្ខខណ្ឌការងារក្នុងវិស័យវាយនភ័ណ្ឌនៅកម្ពុជាសមស្របនឹងបទដ្ឋានការងារអន្តរជាតិរបស់អង្គការអន្តរជាតិខាងការងារប្រជាជន (ILO) ដែលទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិ ។ កម្ពុជាអនុវត្តបានត្រឹមត្រូវនៃបទដ្ឋានការងារអាមេរិក ព្រមទាំងច្បាប់ស្តីពីការងារនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

សកម្មភាពសមាជិករដ្ឋសភា-ព្រឹទ្ធសភា-រាជរដ្ឋាភិបាល និងមន្ត្រីគណបក្ស

អគអំបុក នៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៣-១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ។

ថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ លោកជំទាវ **ម៉ែន សំអន** សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្តាលគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងទំនាក់ទំនងជាមួយរដ្ឋសភាព្រឹទ្ធសភានិងអធិការកិច្ច ប្រធានសមាគមនារីកម្ពុជា ដើម្បីសន្តិភាព និងអភិវឌ្ឍន៍បានអញ្ជើញសំណេះសំណាលជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំ និងសមាជិក សមាជិកាសមាគមនារីកម្ពុជា ដើម្បីសន្តិភាព និងអភិវឌ្ឍន៍ខេត្តស្វាយរៀង និងមន្ត្រីរាជការជានារីជុំវិញខេត្ត ស្ថិតនៅក្នុង សង្កាត់ ស្វាយរៀង ក្រុងស្វាយរៀង ខេត្តស្វាយរៀង ។

ឯកឧត្តម **អ៊ឹម ឈុនលឹម** ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានផ្តល់ ការឧបត្ថម្ភដល់ក្រុមកីឡាករទូក ង ខេត្តក្រចេះ ចំនួន ៥៥៨ នាក់ (១០ ទូក) ដែលត្រូវចូលរួមក្នុងពិធីបុណ្យអុំទូកបណ្តែតប្រទីប និងអគអំបុកសំពះព្រះខែ នៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៣.១៤.១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦។

អំណោយរួមមាន ៖ អាវ ១ ពាន់, មួក ១ ពាន់, អង្ករ ១.៦៥០ គ.ក្រមី ៦៥ កេស, ត្រី ខ ១៣ កេស ទឹកបរិសុទ្ធ ១១៥ កេស, ថវិកា ១៣ លានរៀល ។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ទួន ធឿន** សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្តាលគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ប្រធានក្រុមការងារគណៈកម្មាធិការ កណ្តាលចុះជួយខេត្តកំពង់ធំ និងជាអនុប្រធានទី២ រដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នាព្រឹកថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ បានអញ្ជើញជួបសំណេះសំណាលសួរសុខទុក្ខ និងនាំយកអំណោយ ជាថវិកាស្បៀងអាហារ និងសម្ភារផ្តល់ជូនដល់អ្នកគ្រប់គ្រង និងកីឡាករអុំទូក (ចំណុះទូក) មាន ទូកពិសេសសិបី ដែលឧបត្ថម្ភដោយឯកឧត្តមបណ្ឌិតផ្ទាល់ គឺទូកឈ្មោះ ស្ទឹងសែនមានជ័យ ទូកឈ្មោះតេជោសែនជ័យ ទូកឈ្មោះសែនសិរីមានជ័យ និងទូករូបរបស់ខេត្តកំពង់ធំ ដែលបានមកចូលរួមក្នុងព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប សំពះព្រះខែ

ថ្ងៃទី៧ ខែវិច្ឆិកា ឯកឧត្តមនាយឧត្តមសេនីយ៍ **ឆៀ បាញ់** សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្តាលគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិបានអញ្ជើញចូលរួមជាអធិបតីក្នុងពិធីសម្ពោធដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នូវស្ថានច្នៃឆ្លងកាត់ស្ទឹង ដែលមានបណ្តោយប្រវែង៥៤ ម៉ែត្រ និងទទឹង៨ ម៉ែត្រ ស្ថិតនៅភូមិល្បើកក្នុងឃុំអន្លង់សំណរ ស្រុកជីក្រែង ខេត្តសៀមរាប។

សកម្មភាពសមាជិករដ្ឋសភា-ព្រឹទ្ធសភា-រាជរដ្ឋាភិបាល និងមន្ត្រីគណបក្ស

កាលពីថ្ងៃទី៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកឧត្តម **ខេត ខន** អនុប្រធានទី២ ព្រឹទ្ធសភា ដឹកនាំក្រុមគ្រូពេទ្យស្ម័គ្រចិត្តមកពិនិត្យ និងព្យាបាលជំងឺជួនប្រជាពលរដ្ឋដោយឥតគិតថ្លៃរយៈពេល០២ ថ្ងៃ ព្រមទាំងសាកសួរសុខទុក្ខសិស្សានុសិស្ស និងចែករំលែកគន្លឹះនៃការសិក្សា ដល់សិស្សានុសិស្សនៃសាលាអនុវិទ្យាល័យ **ម៉ីន វ៉ានី ហ៊ុន សែន** ពាមរាំង ស្ថិតឃុំពាមរាំង ស្រុកលើកដែក ខេត្តកណ្តាល ។

មានមតិសំណេះសំណាលនាឱកាសនោះ ឯកឧត្តម **ខេត ខន** អនុប្រធានទី២ ព្រឹទ្ធសភា បានថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះក្រុមគ្រូពេទ្យស្ម័គ្រចិត្តមកពិប្រទេសបារាំង ដែលបានមកពិនិត្យ និងព្យាបាលជំងឺជួនប្រជាពលរដ្ឋនៅឃុំពាមរាំងនេះដោយមិនយកកម្រៃ ព្រមជាមួយនឹងការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការពិគ្រោះយោបល់អំពីបញ្ហាសុខភាព របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

នៃការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការពិគ្រោះយោបល់អំពីបញ្ហាសុខភាព របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

ថ្ងៃទី ២៤ ខែវិច្ឆិកា ឯកឧត្តមនាយឧត្តមសេនីយ៍ **តៃ គឹមយ៉ាន** សមាជិកគណៈអចិន្តរុយ័យគណៈកម្មាធិការកណ្តាលគណបក្សសហប្រជាជនកម្ពុជា ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន និងជាប្រធានក្រុមការងារថ្នាក់ជាតិចុះជួយ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យអមដំណើរដោយ ឯកឧត្តម **សួន ប័រ** អភិបាលគណៈអភិបាលខេត្តបន្ទាយមានជ័យបានអញ្ជើញទៅពិនិត្យមើលអគារសិក្សាដែលជាអំណោយដ៏ថ្លៃថ្លារបស់សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបច្ចុប្បន្នអគារសិក្សា ទាំងអស់បាននឹងកំពុងធ្វើការបុកគ្រឹះសាងសង់ជាបណ្តើរៗហើយ ។

ថ្ងៃទី៦ ខែវិច្ឆិកា ឯកឧត្តម **ខៀវ កាញ៉ាវីន្ទ** សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាលគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងព័ត៌មាន និងលោកជំទាវព្រមទាំងក្រុមការងារមួយចំនួនទៀត បានអញ្ជើញចុះសំណេះសំណាល និងសួរសុខទុក្ខប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំទួលព្រះឃ្លាំង ស្រុកស្ទឹងត្រង់ ខេត្តកំពង់ចាម ជាតំបន់មួយដែលលោកបានសម្ងាត់ខ្លួនក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យរបស់ ប៉ុល ពត ក្រោយត្រូវពេលគេជម្លៀសចេញពីរាជធានីភ្នំពេញនៅថ្ងៃ ១៧ មេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ។

ថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឯកឧត្តម **វេង សាខុន** សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាលគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងសហការីបានអញ្ជើញចូលរួមសំណេះសំណាល និងតាមដានស្តាប់នូវបញ្ហាប្រឈម និងដាក់ចេញនូវដំណោះស្រាយព្រមវិធានការមួយចំនួននៅស្រុកតំបែរ ខេត្តក្បួងម្បូ ។

សកម្មភាពសមាជិករដ្ឋសភា-ព្រឹទ្ធសភា-រាជរដ្ឋាភិបាល និងមន្ត្រីគណបក្ស

នៅព្រឹកថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកឧត្តម **ឃឹម ម៉ីននាង** ប្រធានស្តីទីគណៈកម្មការទី១០ នៃព្រឹទ្ធសភា និងជាសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ប្រចាំភូមិភាគទី៣ (ខេត្តកណ្តាល) បាននាំយកសំលៀកបំពាក់ និងកាបូបសិក្សាចែកជូនសិស្សានុសិស្សចំនួន១៥០ នាក់ នៅសាលាបឋមសិក្សា ហ៊ុន សែន ជូនស នៅឃុំគគីរ ស្រុកកៀនស្វាយ ខេត្តកណ្តាល។

ក្នុងឱកាសនោះ ឯកឧត្តមបាន ណែនាំឲ្យក្មួយៗ សិស្សានុសិស្ស ត្រូវខិតខំ យកចិត្តទុកដាក់ រៀនសូត្រ និងចេះស្តាប់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ដើម្បីក្លាយខ្លួនជាទំពាំង-ស្នងប្លស្សី និងជាសសរទ្រូងក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ ព្រមទាំងត្រូវជៀសឲ្យឆ្ងាយ ពីគ្រឿងញៀន។

ក្នុងខែវិច្ឆិកានេះដែរឯកឧត្តម **ឃឹម ឃនិន** អភិបាលនៃគណៈអភិបាលខេត្តពោធិសាត់បាន អញ្ជើញសំណេះសំណាល និងចែកវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុជូនដល់ម្ចាស់ក្បាលដី ១៨ ភូមិ នៅក្នុងឃុំអន្លង់វិល ឃុំកោះជុំ និងឃុំស្រែស្តុក ស្រុកកណ្តៀង ខេត្តពោធិសាត់។ ពិធីប្រារព្ធធ្វើនៅក្នុងបរិវេណវត្តពោធិសែនជ័យ ហៅវត្តពោធិ ស្ថិតក្នុងភូមិព្រែកតារង ឃុំអន្លង់វិល ស្រុកកណ្តៀង ខេត្តពោធិសាត់ ។

ថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ឯកឧត្តម **ឃឹម ម៉ីនសុខ** អភិបាលនៃគណៈអភិបាលខេត្តសៀមរាប បានអញ្ជើញជាអធិបតីក្នុងពិធីសម្ពោធដាក់អោយប្រើប្រាស់ជា ផល្លូវការនូវអគារសិក្សាថ្មីរបស់សាលាអន្តរជាតិ ភូមិព្រៃបាយ ហើយក៏បានប្រគល់វិញ្ញាបនបត្របណ្តោះអាសន្នជូនដល់ក្មួយៗសិស្សានុសិស្ស ដែលទើបប្រឡងជាប់មធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ កាលពីពេលថ្មីៗនេះផងដែរ។

ថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា ឯកឧត្តម **ឃឹម សុខុម** ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាខេត្តកំពង់ស្ពឺ ឯកឧត្តម **ចាន់ ភារ** អភិបាលរងនៃគណៈអភិបាលខេត្តកំពង់ស្ពឺបានអញ្ជើញចូលរួមក្នុងវេទិកាផ្សព្វផ្សាយ និងពិគ្រោះយោបល់របស់ក្រុមប្រឹក្សាខេត្តកំពង់ស្ពឺ ដែលរៀបចំឡើងនៅសាលាស្រុកបសេដ្ឋ។ គោលបំណងនៃកម្មវិធីនេះ គឺដើម្បីទទួលយកសំណូមពរ និងកង្វល់នានារបស់ប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីចូលរួមដោះស្រាយ។

ព្រឹកថ្ងៃទី ២០ ខែវិច្ឆិកា ឯកឧត្តម **ហ៊ុន ម៉ាណែត** សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាលគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជានិងលោកជំទាវ បានជួបសំណេះសំណាលជាមួយប្រជាពលរដ្ឋនិងចែកអណ្តូងទឹកចំនួន១០ ដែលជាអំណោយដ៏ថ្លៃថ្លារបស់មូលនិធិសប្បុរសធម៌មហាឧបាសក **ហ៊ុន នាង** និង មហាឧបាសិកា ឪ ប៉ុកនៅស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ។

ថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកាឯកឧត្តម **ស សុខា** សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាលគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា តំណាងរាស្ត្រមណ្ឌលព្រៃវែងបានដឹកនាំក្រុមការងារ សហភាពសហព័ន្ធយុវជន-កម្ពុជា ខេត្តព្រៃវែងបានចុះប្រគល់ផ្ទះជូនស្ត្រីដែលជាប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងខេត្តព្រៃវែង ដែលពុំមានជម្រកសំនៅសមរម្យ។ក្រុមការងារក៏បានបន្តដំណើរទៅសួរសុខទុក្ខ និងជូនគ្រឿងឧបភោគបរិភោគដល់លោកយាយចាស់ជរា ៣ គ្រួសារទៀត។

សកម្មភាពរបស់ក្រុមការងារយុវជនគណបក្ស

ថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកឧត្តម **ហ៊ុន ម៉ាណែត** សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាល អនុប្រធានក្រុមការងារថ្នាក់កណ្តាលចុះជួយខេត្តកំពង់ចាម និងខេត្តត្បូងឃ្មុំ ទទួលបន្ទុកការងារយុវជន អនុប្រធានក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល និងឯកឧត្តម **សាយ សំរាប់** សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាល ប្រធានក្រុមការងារថ្នាក់កណ្តាលចុះជួយស្រុកអូររាំងឌី ព្រមទាំងក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្តត្បូងឃ្មុំ បានអញ្ជើញជាអធិបតីក្នុងពិធីសំណេះសំណាល និងប្រកាសទទួលស្គាល់ក្រុមការងារយុវជនគណបក្សស្រុក ក្រុមសកម្មជនយុវជន ឃុំ ភូមិ ក្នុងទូទាំង ស្រុកអូររាំងឌី ដែលមានសមាជិកចូលរួមចំនួន ៥១៧នាក់ ដែលប្រារព្ធឡើងនៅទីស្នាក់ការគណបក្សស្រុកអូររាំងឌី។

ថ្ងៃទី៣០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកឧត្តម **ជាម ចំនួនសោកំណា** សមាជិក គណៈកម្មាធិការកណ្តាល សមាជិកក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល និងជាប្រធានក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្ត បាត់ដំបង បានដឹកនាំកិច្ចប្រជុំប្រចាំខែរបស់ក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្ត ដែលមានរបៀបវារៈ៖ ១-ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធយុវជន, ២-ការចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត, ៣-ការពង្រឹងពង្រីកសមាជិកជាយុវជន, ៤-រៀបចំប្រព័ន្ធទិន្នន័យ Computer គ្រប់គ្រងយុវជនគណបក្ស, ៥-ផ្សេងៗ។

ថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកឧត្តម **អ៊ុង អឿន** សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាល និងជាប្រធានគណបក្សខេត្តបន្ទាយមានជ័យ និងឯកឧត្តម **សួន បារី** អនុប្រធានគណបក្សខេត្ត ជាសមាជិកក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល និងជាប្រធានក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្ត បានបើកវគ្គផ្សព្វផ្សាយជីវភាពនយោបាយដល់ មន្ត្រីគណបក្សស្រុក-ក្រុង គណបក្សមន្ទីរ អង្គភាព យុវជនគណបក្ស និងមន្ត្រីគណបក្ស ឃុំ-សង្កាត់ នៅទីស្នាក់ការបក្ស ខេត្ត។

ថ្ងៃទី០៥ ដល់ថ្ងៃទី០៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ក្នុងដំណើរទស្សនកិច្ចនៅប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង ឯកឧត្តម **ហ៊ុន ម៉ាណែត** អនុប្រធានក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល និងជាប្រធានក្រុមការងាររៀបចំអង្គការចាត់តាំងយុវជនគណបក្សនៅក្រៅប្រទេស បានជួបសំណេះសំណាលជាមួយតំណាងសមាគមពលករខ្មែរ សមាគមនារីខ្មែរ រៀបការជាមួយគ្រួសារជនជាតិកូរ៉េ តំណាងសមាគមសិស្ស និស្សិត តំណាងព្រះពុទ្ធសាសនា នៅក្នុងប្រទេសកូរ៉េ និងតំណាងសហគមន៍ខ្មែរនៅសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ដើម្បីសិក្សាស្វែងយល់អំពីសុខុមាលភាពការធ្វើការងារ និងការរស់នៅប្រទេសកូរ៉េ ក៏ដូចជាដោះស្រាយនូវតំរូវការសំខាន់ៗ ដល់ប្រជាពលករនៅក្នុងប្រទេសកូរ៉េ ហើយបានសម្ភាសដាក់អោយប្រើប្រាស់នូវផ្ទះស្នាក់នៅបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់ពលករខ្មែរ និងបានរៀបចំពិធីអបអរសាទរខួបអនុស្សាវរីយ៍លើកទី១៣ នៃទិវាបុណ្យឯករាជ្យជាតិ ដោយមានការចូលរួមពី ឯកឧត្តម ឯកអគ្គរាជទូត និងបងប្អូនពលករខ្មែរជាង ៧០០នាក់ ។

ថ្ងៃទី២២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ក្រុមការងារគណៈពង្រឹងឃុំកោះកែវ ដឹកនាំដោយឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ព្រួន ថេវ៉ារ៉ាត** សមាជិកក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល បានចុះជួបប្រជុំផ្ទៃក្នុងជាមួយបេតិកជនក្រុមប្រឹក្សាឃុំកោះកែវសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧ ចំនួន ៥ រូប ដែលទទួលបានការគាំទ្រច្រើនពីប្រជាពលរដ្ឋ តាមរយៈការបោះឆ្នោតស្នូលស្ទង់កន្លងមក និងបានឧបត្ថម្ភជាថវិកាបន្ថែមប្រចាំខែ ផ្តល់ជូនវិទ្យុទាក់ទង ICOM បន្ថែមចំនួន ៨គ្រឿងទៀត ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ សួរសុខទុក្ខស្រ្តីឆ្លងទន្លេចំនួន ៤ នាក់ ដោយក្នុងមួយនាក់ ថវិកាចំនួន ១០០.០០០រៀល និងអង្ករ១បាវ និងចូលរួមបុណ្យសពសមាជិកដែលបានទទួលមរណភាព ១ នាក់ ឧបត្ថម្ភថវិកាចំនួន ១០០.០០០រៀល និងអង្ករ១បាវ ហើយឧបត្ថម្ភអ្នកសង្កេតការណ៍ចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតសម្រាប់ខែតុលានេះ ធ្វើស្លាកគណបក្សបន្ថែម និងទិញទូដាក់ឯកសារសម្រាប់មេឃុំ និងផ្តល់ថ្លៃសំភារៈចាក់សាបមុខមន្ទីរបក្ស និងថ្លៃឈ្នួលជាង ។

ថ្ងៃទី៣០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ លោក **សោម ពិសិដ្ឋ** សមាជិកក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល និងជាប្រធានក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្តកែប រួមជាមួយសមាជិកក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្តជាច្រើនរូបទៀត បានជួបសំណេះសំណាលជាមួយក្រុមយុវ សិស្សានុសិស្ស និងអាណាព្យាបាលសិស្សនៅភូមិព្រៃតាកុយ ឃុំពងទឹក ស្រុកដំណាក់ចង្កើរ ខេត្តកែបដើម្បីជំរុញក្នុងការចុះឈ្មោះចូលរៀនក្នុងឆ្នាំសិក្សា ២០១៦-២០១៧ និងជំរុញអោយប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់អាយុហោះឆ្លានាតទៅចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត អោយបានទាំងអស់គ្នា។ ក្នុងឱកាសនោះ ក្រុមការងារបានផ្តល់នូវសំភារៈមួយចំនួនដូចជា៖ អាវយ៉ែតគណបក្ស សៀវភៅ ប៊ិច ខ្មៅដៃ ព្រមទាំងជូនថវិកាកូរ៉េ និងអាណាព្យាបាលសិស្សជាអ្នកចូលរួមចំនួនជាង៣០០ នាក់ ផងដែរ។

សកម្មភាពរបស់ក្រុមការងារយុវជនគណបក្ស

ថ្ងៃទី២៩-៣០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ក្រុមការងារជនបង្គោលទទួលយុវជន ស្រុកស្ទឹងត្រែងបានរៀបចំពិធីសំណេះសំណាល និងបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ដល់ក្រុមការងារយុវជនស្រុក សកម្មជនយុវជនភូមិ ឃុំ ទូទាំងស្រុកសរុបចំនួន ៣៦៨ នាក់រយៈពេល ២ ថ្ងៃ

ដឹកនាំដោយលោក **ស្រី សុភ័ក្ត្រ** សមាជិកក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល និងជាប្រធានក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្តកំពង់ចាម។ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនោះមានប្រធានបទចំនួន៤ គឺ ប្រវត្តិ ស្នាដៃរបស់គណបក្សសមិទ្ធផលរបស់គណបក្ស, សិល្បៈនៃការនិយាយជាសាធារណៈ, បណ្តាញទំនាក់ទំនងសង្គម, ភាពជាអ្នកដឹកនាំ។ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់វគ្គ ឯកឧត្តម **វិន វិរៈ** សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាល សមាជិកក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល ជនបង្គោលទទួលបន្ទុក ការងារយុវជនស្រុក និងក្រុមការងារយុវជនគណបក្សស្រុក បានចុះចែកអំណោយរបស់ ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ហ៊ុន ម៉ាណែត** ជូនដល់គ្រួសារជនក្រីក្រចំនួន ១០ គ្រួសារ។

ថ្ងៃទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **គ្រុន ថេរវ៉ាត** អនុប្រធាន គណៈពង្រឹងស្រុកល្វាឯម និងជាប្រធានគណៈពង្រឹងឃុំកោះកែវ និងសហការីបានធ្វើការសំណេះសំណាលជាមួយ សមាជិកសមាជិកាបក្សប្រមាណ ៣០០នាក់ នៅទីស្នាក់ការកណ្តាល ឃុំកោះកែវ ។ ជាមួយគ្នានេះ ក្រុមការងារក៏បាននាំយកថវិកាមួយចំនួនទៅចូលរួមក្នុងពិធីបុណ្យកម្រិត នៅវត្តកោះកែវលើផងដែរ ព្រមទាំងបានចែកជូនលោកយាយ លោកតាចូលរួមក្នុងពិធីបុណ្យ និងចែកជូនសមាជិក-សមាជិកាបក្សចូលរួមក្នុងពិធីសំណេះសំណាលនេះផងដែរ ។

ថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកឧត្តម **វិន ចាន់ដា** ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្តព្រះវិហារ និងសមាជិកក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល ឯកឧត្តម **ឡុង សុវណ្ណ** អនុប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្ត ដឹកនាំក្រុមការងារយុវជន

គណបក្សខេត្ត និងក្រុមការងារយុវជនគណបក្សក្រុងព្រះវិហារប្រមាណ ១០០នាក់ បានចុះជួយច្រូតស្រូវបានចំនួន ១៣៣តោន និងបាននាំយកនូវគ្រឿងឧបភោគបរិភោគមួយចំនួន ជូនគ្រួសារក្រីក្រចាស់ជរា នៅភូមិប៉ាលហាល សង្កាត់ប៉ាលហាល ក្រុងព្រះវិហារ ខេត្តព្រះវិហារ ។

ថ្ងៃទី០៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាលចំនួន ២០រូប និងអ្នកតំណាងរាស្ត្រ ឯកឧត្តម **សួស យ៉ាំវ៉ា** និង លោកជំទាវ **ត្រួត សំអាត** បានចូលរួមកិច្ចពិភាក្សាផ្លាស់ប្តូរយោបល់ស្តីពី (ក្រុមយុវជនក្នុង យុទ្ធនាការបោះឆ្នោតនិងការកំណត់នៃច្បាប់) ដែលរៀបចំឡើងដោយមូលនិធិខុនវ៉ាដនៅ ការិយាល័យមូលនិធិខុនវ៉ាដ រាជធានីភ្នំពេញ។

ឯកឧត្តម **វិន វិរៈ** សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាល សមាជិកក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់កណ្តាល និងជាប្រធានក្រុមការងារយុវជនប្រចាំប្រទេសកាណាដា ព្រមទាំងគណប្រតិភូ បានរៀបចំពិធីអបអរសាទរ និងរំលឹកខួបលើកទី៦៣នៃបុណ្យឯករាជ្យជាតិកម្ពុជា (០៩ វិច្ឆិកា ១៩៥៣-២០១៦) ពិសាអាហារសាមគ្គីជាមួយបងប្អូនខ្មែរ នៅទីក្រុង Ottawa ប្រទេសកាណាដា ។ បានចែកជា៣ ក្រុម ក្រុមការងារយុវជនក្រៅប្រទេសប្រចាំ Toronto, Montreal និង Vancouver ដើម្បីជួបសំណេះសំណាលជាមួយប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ព្រមទាំងបញ្ជូលសមាជិកថ្មី នៅថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ដោយមាន

ការចូលរួមពីបងប្អូនសហគមន៍ខ្មែរ នៅប្រទេសកាណាដា បានប្រព្រឹត្តិទៅប្រកបដោយ បរិយាកាសរីករាយ និងជោគជ័យ ដោយមានអ្នកចូលរួមចំនួន ៣០០នាក់។

ថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្ត ដឹកនាំដោយ លោក **ឈុនលី កាណា** អនុប្រធានក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្តព្រៃវែង បានចូលរួមជាគណៈអធិបតី ក្នុងពិធីបណ្តុះបណ្តាលវគ្គអប់រំនយោបាយ ដល់ក្រុមការងារយុវជនគណបក្សថ្នាក់ស្រុក ថ្នាក់ឃុំ និងសមាជិក តាមវិទ្យាល័យទាំង២ ក្នុងស្រុក សរុបចំនួន ១០៥ នាក់ ក្រោមការឧបត្ថម្ភពី ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ជិន ប៉ាណាល់**ប្រធានក្រុមការងារយុវជនគណបក្សខេត្ត។

ការរីកចម្រើនក្នុងវិស័យធនាគារនៅកម្ពុជា រួមចំណែកដ៏សំខាន់ដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ

ពិធីសម្ពោធអគារថ្មីការិយាល័យកណ្តាលធនាគារអស៊ីលីដា

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាស្ថាប័ន ដែលបានរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា

ក្នុងរយៈពេលជិតពីរទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ វិស័យធនាគារនៅកម្ពុជាមានការអភិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងបានរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិយ៉ាងទូលំទូលាយ។ ធនាគារបានដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការកៀរគរមូលនិធិ និងការបែងចែកធនធានដែលមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបំពេញតម្រូវការនៃការវិនិយោគលើវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ។

តាមរបាយការណ៍ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានឲ្យដឹងថា ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជារួមមានធនាគារពាណិជ្ជកម្មចំនួន៣៦ ធនាគារឯកទេសចំនួន១៤ ការិយាល័យតំណាងធនាគារបរទេសចំនួន៨ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចំនួន៥៧ (គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសារធារណជនចំនួន៧) ប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទចំនួន ១៦០ ក្រុមហ៊ុន ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ (ក្រុមហ៊ុនទទួលបញ្ចាំ) ចំនួន១១ ក្រុមហ៊ុនក្រេឌីតប្តូរកម្ពុជាចំនួន១ អ្នកដំណើរការតតិយភាគីចំនួន ៧ និងអាជីវករប្តូរប្រាក់ចំនួន ២០៩៤។

របាយការណ៍នោះ បានឲ្យដឹងទៀតថា នៅឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៦ ទ្រព្យសកម្មរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុបានកើនឡើង ២១.៣ % (ឆ្នាំលើឆ្នាំ) ដល់១០៤,៨០ទ្រីលានរៀល ដោយសារកំណើននៃដើមទុន និងមូលនិធិកម្ចីរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុនីមួយៗ ព្រមទាំងកំណើនប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជន។

គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ មានកំណើនដើមទុន ១៥,៣ % ដល់ ១៨,៧៦ ទ្រីលានរៀល និងកំណើនមូលនិធិកម្ចី ៣០,៥% ដល់៨,៩០ ទ្រីលានរៀល។ ទន្ទឹមនេះប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនបានកើនឡើង ១៩,៦ % ដល់៥៧,៨៩ទ្រីលានរៀល ខណៈដែលឥណទានកើន ២១,៧ % ដល់៦៤,៣៥ ទ្រីលានរៀល។

ចំនួនអតិថិជនដាក់ប្រាក់បញ្ញើ និងអតិថិជនដែលទទួលបានឥណទានកើន១៩,២% និង១២% ដល់៤,៤លាននាក់ និង ២,៦លាននាក់រៀងគ្នា ដែលកំណើននេះ បង្ហាញឲ្យឃើញថា ប្រជាជនកម្ពុជាកាន់តែយល់ដឹងច្រើនជាងមុនអំពីសេវាហិរញ្ញវត្ថុ និងមានលទ្ធភាពទទួលបានសេវា

ហិរញ្ញវត្ថុ កាន់តែច្រើនឡើង។

របាយការណ៍ធនាគារជាតិកម្ពុជាបានបញ្ជាក់ថា ការពង្រីកបណ្តាញប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ នៅតែមាននិន្នាការកើនឡើង ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់អតិថិជនទាំងទីប្រជុំជន និងតំបន់ជនបទ តាមរយៈការបន្តបើកសាខានិងការិយាល័យតំណាងនៅតាមរាជធានី-ខេត្ត ការដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់បន្ថែមនូវម៉ាស៊ីនដក និងដាក់ប្រាក់ស្វ័យប្រវត្តិ (ATM) និងការផ្តល់សេវាទូទាត់ តាមអេឡិចត្រូនិក។

ជាក់ស្តែងក្នុងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៦ ចំនួនសាខានិងបណ្តាញប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកើនឡើង ២៧,៧ % ដល់ ៤,៧៦០ សាខាម៉ាស៊ីនដក និងដាក់ប្រាក់ស្វ័យប្រវត្តិកើនឡើង ២០,៤% ដល់១,៥១៣ ម៉ាស៊ីន ព្រមទាំងប័ណ្ណឥណទានកើនឡើង១២,២% និង៣០,១% ដល់១,៥៥៧,៨៧២កាត និង ៤៥,០៨៦កាតរៀងគ្នា។

បច្ចុប្បន្នគ្រឹះស្ថានធនាគាររួមមាន ធនាគារក្នុងស្រុក ធនាគារបុត្រសម្ព័ន្ធ និងសាខាបរទេស បានបន្តអភិវឌ្ឍអាជីវកម្ម ប្រកបដោយភាពរឹងមាំ ហើយបានពង្រឹង និងលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព សក្តិសិទ្ធភាព និងគុណភាពនៃប្រតិបត្តិការបង្កើនបរិមាណ និងគុណភាពនៃដើមទុន ព្រមទាំងពង្រឹងសមតុល្លភាពធនធានមនុស្សសមរម្យជាមួយគុណវុឌ្ឍិជាតិឲ្យប្តូរវិស័យផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា។ល។

ទ្រព្យសកម្មរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារបានកើនឡើង ២២,២ % នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ កន្លងទៅ ស្មើនឹង ៩០,៥៨ ទ្រីលានរៀល ក្នុងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៦ នេះ។ ប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនបានកើន ២០,២ % ដល់ ៥២,៧០ ទ្រីលានរៀល ចំណែកឥណទាន មានការកើនឡើង២៣,៩ % ដល់ ៥៣,០៥ ទ្រីលានរៀល។ ចំនួនអតិថិជនដាក់ប្រាក់បញ្ញើ និងអតិថិជនដែលទទួលបានឥណទាន កើនឡើងចំនួន១៩,៦% និង ៤៧% ដល់២,៩ លាននាក់ និង០,៧ លាននាក់រៀងគ្នា។ ជាមួយគ្នានេះសាខារបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារបានកើនឡើង ៣៥,៣ % ដល់៧៨៥ សាខា និង

បុគ្គលិកធនាគារកំពុងបម្រើសេវាជូនអតិថិជន

ម៉ាស៊ីនដកប្រាក់ស្វ័យប្រវត្តិ បានកើន ២០,៦ % ដល់១,២១៤ ។

ដោយឡែកកំណើនឥណទាន តាមវិស័យសេដ្ឋកិច្ចរួមមាន វិស័យសេវាផ្សេងៗ មិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ និងកម្មន្តសាលបានស្របយក ៨ % ស្មើគ្នានៃសំណុំឥណទានសរុប។ ចំណែកវិស័យផ្សេងទៀត ក្រៅពីវិស័យខាងលើបានស្រូវយកឥណទានតិចជាង៨ % នៃសំណុំឥណទានសរុប។

ជាមួយគ្នានេះ វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា មានការរីកចម្រើនគួរឲ្យកត់សម្គាល់ក្នុងរយៈពេលមួយទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ ទាំងទំហំនិងតំបន់ប្រតិបត្តិការ ព្រមទាំងបានចូលរួមចំណែក ក្នុងការជួយជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រតាមរយៈការផ្តល់សេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយនិរន្តរភាពទៅដល់ប្រជាជននៅជនបទ ដែលមិនទាន់មានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុពីធនាគារពាណិជ្ជ។

បន្ថែមលើប្រតិបត្តិការចម្បងគឺសេវាឥណទាន និងប្រាក់បញ្ញើបច្ចុប្បន្ន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុបាន ធ្វើពិពិធកម្មសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដោយផ្តល់សេវាផ្ទេរប្រាក់ សេវាធនាគារចល័ត សេវាម៉ាស៊ីនដកប្រាក់ ស្វ័យប្រវត្តិ (ATM) និងសេវាធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច។ គិតត្រឹមឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៦ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលបានប្រាក់បញ្ញើចំនួន៤ បានផ្តល់សេវាម៉ាស៊ីន (ATM) ជាមួយម៉ាស៊ីនសរុបចំនួន២៩៩ ហើយគ្រឹះស្ថានមួយចំនួនទៀតក៏កំពុងដំណើរការរៀបចំ ផ្តល់សេវាម៉ាស៊ីន ATM នេះផងដែរ។

គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចំនួន៥៧ ទទួលបានប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជន និងប្រតិបត្តិការឥណទានជនបទសរុបចំនួន ១៦០ បាននិងកំពុងរួមចំណែក ធ្វើប្រតិបត្តិការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុខ្នាតតូចជូនប្រជាជននៅតាមជនបទ ។ តំបន់ប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ បានគ្របដណ្តប់ទូទាំងប្រទេស ដែលក្នុងនោះប្រតិបត្តិការថ្នាក់ស្រុកមានចំនួន ៣.៤៤៧ ថ្នាក់ឃុំ ២១.៤៨៦ និងថ្នាក់ភូមិ១១៣.៦៣៨ ព្រមទាំង បានផ្តល់ការងារដល់ប្រជាជនកម្ពុជា២៥.២៧១ នាក់។

ឥណទានផ្តល់ដោយវិស័យនេះ បានបន្តកើនឡើងគួរឲ្យកត់សម្គាល់ដោយសមតុល្យឥណទានសរុបកើនឡើងដល់ ១១,៣០ ទ្រីលានរៀល ដែលត្រូវបានផ្តល់ដល់អតិថិជន ១.៩ លាននាក់ ពោលគឺកើនឡើង ១២,៣ % និង ៤ % រៀងគ្នា (ឆ្នាំលើឆ្នាំ) ហើយក្នុងនោះឥណទាន

ទៅវិស័យកសិកម្មមានសមាមាត្រ ៣៦,៥ % ក្រុមគ្រួសារ ២៧,៤ % វិស័យពាណិជ្ជកម្ម ១៧,៥ % សេវាកម្ម ៩,២ % សំណង់ ៣,២ % ដឹកជញ្ជូន ៤,១ %និងវិស័យផ្សេងៗ ២ %។

ទន្ទឹមនេះសមតុល្យប្រាក់បញ្ញើសរុបមានចំនួន៥,១៩ ទ្រីលានរៀល ដែលទទួលបានពីអតិថិជនចំនួន ១,៤ លាននាក់ ពោលគឺកើនឡើង ១៣,៦ % និង ១៦ % រៀងគ្នា។ ចំណែកអតិថិជនជាស្ត្រី ដែលបានទទួលសេវាប្រាក់កម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានចំនួនសរុប ១,៤ លាននាក់ គឺស្មើនឹង៧៧,៩ % នៃអតិថិជនខ្ចីប្រាក់សរុប។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានព្យាករណ៍ថា ចក្ខុវិស័យអនាគតសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា នៅតែមានលក្ខណៈជាវិជ្ជមានបន្តទៀត ។ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ត្រូវបានរំពឹងថា នឹងមានកំណើនប្រមាណ ៧ % ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងរយៈពេលមធ្យម។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនេះនឹងធ្វើឲ្យចំណូលប្រចាំឆ្នាំរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា កើនឡើងពី ១.០៤២ ដុល្លារ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៣ រហូតដល់ ១.២១៥ ដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ។ ចំពោះអត្រានៃភាពក្រីក្រវិញ ត្រូវបានធ្លាក់ចុះពី ៥៣,៥ % នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៤ ដល់ប្រមាណ ១៣,៥ % នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ។ កម្ពុជាអាចរក្សាអតិផរណាជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំឲ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតប្រមាណ ៥ % ក្នុងមួយឆ្នាំ ពោលគឺនៅក្នុងរង្វង់ ១,៩ % នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ និង ៣,៣ % នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ខាងមុខនេះ។

គ្រឹះស្ថានធនាគារដែលបាននិងកំពុងអភិវឌ្ឍអជីវកម្មប្រកបដោយភាពរឹងមាំ ប្រសិទ្ធភាព សក្តិសិទ្ធភាព និងគុណភាព

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍ ផ្ដោតលើមុំ ៤ ជាអាទិភាព

នាវាទេសចរណ៍ ០១ គ្រឿង ឈ្មោះ Pacific Eden ដែលជានាវាទី ២៧ មកពីកំពង់ផែប្រទេសសិង្ហបុរី បានចូលចតនៅកំពង់ផែស្វយ័តក្រុងព្រះសីហនុដែលបានផ្ទុកអ្នកដំណើរ ១៣៦១ នាក់(ស្រី ៧៤៥នាក់) នារីក ៦១៦ នាក់(ស្រី១៤៤នាក់)ចូលមកទេសចរកម្សាន្តនៅកម្ពុជា

បច្ចុប្បន្ននេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដឹកនាំដោយ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** បាននិងកំពុងអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅលើគ្រប់វិស័យក្នុងនោះកំណែទម្រង់លើវិស័យទេសចរណ៍ក៏ត្រូវបានជំរុញយ៉ាងខ្លាំង ដើម្បីឈានទៅសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍នៅកម្ពុជា ។

ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅទេសចរណ៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការទទួលខុសត្រូវព្រមទាំងមានការទាក់ទាញកម្រិតតំបន់ និងពិភពលោក កម្ពុជាបានដាក់ចេញគោលនយោបាយជាតិទេសចរណ៍ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ២០១២-២០២០ ដោយផ្ដោតលើមុំ ៤ ជាអាទិភាព ក្នុងនោះមាន៖ "ពង្រឹងគុណភាពឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍សេវាមួយស្តង់ដារមួយ, ពង្រឹងការផ្សព្វផ្សាយទេសចរណ៍ និងការអភិវឌ្ឍផលិតផលទេសចរណ៍ប្រកបដោយភាពទាក់ទាញ និងថ្លៃប្រខិត, ពង្រឹងធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ ក្រោមពាក្យស្លោកថា "បុគ្គលិកម្នាក់ជំនាញមួយ" និងការជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកទេសព័ត៌មានវិទ្យាក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ E-tourism ។

ក្រៅពីផែនការខាងលើ ក៏នៅមានចលនាប្រឡងប្រណាំងជាច្រើន

ភ្ញៀវទេសចរជាតិ និងអន្តរជាតិ ឡើងកម្សាន្តមើលថ្ងៃលិចនៅមណីយដ្ឋានប្រវត្តិសាស្ត្រ និងធម្មជាតិប្រាសាទបាខែង ក្នុងខេត្តសៀមរាប ទៀតដូចជា ការប្រឡងប្រណាំងទីក្រុងស្អាត មណីយដ្ឋានស្អាត សេវាល្អ បដិសណ្ឋារកិច្ចល្អ ការប្រឡងប្រណាំងកិច្ចការបែកចែក ក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ និងចលនាឱ្យមានការចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋ មន្ត្រីរាជការ វិស័យឯកជន យុវជន និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សំដៅរួមចំណែកធ្វើឱ្យសេវាបដិសណ្ឋារកិច្ចដំណើរការបានល្អ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់គោលដៅទេសចរណ៍កម្ពុជាប្រកបដោយភាពទាក់ទាញ និងភាពកក់ក្តៅជាមួយការស្វាគមន៍ដោយភាពរួសរាយរាក់ទាក់ និងស្នាមញញឹមពីធម្មជាតិ ដែលត្រូវបានគេបញ្ជាក់ថា ជាអត្តសញ្ញាណជាតិរបស់កម្ពុជា ។

រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្តេជ្ញាចិត្ត ក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍ប្រកបដោយចីរភាព ដោយមានការទទួលខុសត្រូវ និងប្រកបដោយសមធម៌។ សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានលើកឡើងថា អ្នកទេសចរត្រាករដ៏ជាមិនទៅទស្សនកិច្ចនៅវាលរហោស្ថាននោះទេ ដូច្នេះការអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការអភិរក្សធនធានព្រៃឈើ បរិវារ និងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌របស់ជាតិ ។ រយៈពេលកន្លងមកនេះ ក្រុមប្រឹក្សាទេសចរណ៍ និងពាណិជ្ជកម្មអឺរ៉ុប និងបណ្ឌិត្យសភាទេសចរណ៍អឺរ៉ុបបានប្រគល់ពានរង្វាន់ "កម្ពុជាជាគោលដៅទេសចរណ៍ល្អបំផុតលើពិភពលោក ឆ្នាំ ២០១៦" និងប្រកាសកម្ពុជាជាគោលដៅវប្បធម៌ពេញនិយមក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ។

ភ្ញៀវទេសចរជាតិ និងអន្តរជាតិ ធ្វើដំណើរកម្សាន្តនៅមណីយដ្ឋានប្រវត្តិសាស្ត្រ និងធម្មជាតិភ្នំបូកគោ ខេត្តកំពត និងមណីយដ្ឋានធម្មជាតិឆ្នេរសមុទ្រក្រុងព្រះសីហនុ ខេត្តព្រះសីហនុ

នៅក្នុងពិធីនោះប្រធានបណ្ឌិត្យសភាទេសចរណ៍អឺរ៉ុបក៏បានបំពាក់មេ-
ដាយជូនសម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** ជាសមាជិកកិត្តិយសនៃបណ្ឌិត្យសភា
ទេសចរណ៍អឺរ៉ុបផងដែរ ។ ក្រុមប្រឹក្សាទេសចរណ៍និងពាណិជ្ជកម្មអឺរ៉ុប បាន
វាយតម្លៃថា កម្ពុជាជាសាស្ត្រាចារ្យពិភពលោកលើជំនាញប្រវត្តិសាស្ត្រ និង
អារ្យធម៌ ហេតុនេះហើយទើបត្រូវបានជ្រើសរើសជាគោលដៅទេសចរណ៍
ស្អាតបំផុតលើពិភពលោក ។ នេះក៏ជាការទទួលស្គាល់មួយទៅលើប្រទេស
ដែលមានវប្បធម៌ដ៏ថ្លៃថ្លា និងអាចក្លាយជាតំណាងវិស័យទេសចរណ៍
សម្រាប់ថ្ងៃអនាគត ចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ដែលវិស័យទេសចរណ៍
កម្ពុជាយើងមានត្រូវតែធ្វើឲ្យមានការជ្រួតជ្រាបចូលទៅក្នុងចិត្ត និងបេះដូង
ទេសចរ ។ ពានរង្វាន់នេះសក្តិសមសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងអស់ដែល
បានចូលរួមក្នុងការថែរក្សា និងអភិរក្សវប្បធម៌ប្រវត្តិសាស្ត្រ និង
អារ្យធម៌នៃប្រទេសកម្ពុជា ។ ទន្ទឹមនេះកម្ពុជាក៏ជាគំរូសម្រាប់ពិភពលោក
ក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍មួយ ដែលមានការបែងចែកចំណូលប្រកប
ដោយសមធម៌ ។ សម្តេចតេជោ **ហ៊ុន សែន** បានមានប្រសាសន៍ថា ចំណូល
បានមកពីវិស័យទេសចរណ៍ពិតជាបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការធ្វើ
ឲ្យកម្ពុជាសម្រេចបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងវឌ្ឍនភាពសង្គម
សេដ្ឋកិច្ច និងបានជួយគាំទ្រដល់កិច្ចអភិវឌ្ឍវិស័យគាំពារនានា ដូចជា
កសិកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងជួយជំរុញសហគ្រាសធុនតូច
និងមធ្យម ឲ្យមានការរីកលូតលាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។ តាម
រយៈការអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍ ក៏បានបង្កើតនូវចំណូល ដែលអាចជា
ប្រភពធនធានចូលរួមជួយដល់ការអភិរក្សវប្បធម៌ និងថែរក្សាការពារបរិ-
ស្ថានធនធានធម្មជាតិរបស់យើង ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការទទួល
ខុសត្រូវ ។

ក្នុងន័យនេះ កម្ពុជានឹងបន្តប្តេជ្ញាចិត្តជាយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងការអភិវឌ្ឍ
វិស័យទេសចរណ៍ ជាការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព មានការទទួលខុស
ត្រូវ និងប្រកបដោយសមធម៌ ព្រមទាំងចូលរួមដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ដល់
ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ឆ្លើយតបទៅនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ និង
ចាត់ទុកវិស័យនេះគឺជា "មាសបៃតង" ដែលនឹងចូលរួមសម្រេចនូវគោល
ដៅអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពនៅឆ្នាំ ២០៣០ របស់អង្គការសហប្រជា-
ជាតិ ។ កម្ពុជានឹងបន្តកិច្ចខិតខំប្រកបដោយភាពសកម្ម និងបុរសកម្មក្នុង
ការចាប់យកនូវកាលានុវត្តភាពពីអចិន្ត្រៃយ៍ភាពរបស់ខ្លួន ដែលជាគោលដៅ
នៃទេសចរណ៍ពិភពលោក ដែលមិនត្រឹមតែបន្តផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់
សង្គមសេដ្ឋកិច្ច បែងចែកផលចំណូលដល់ប្រជាជនបានជាអតិបរមា និង
ធ្វើឲ្យដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព្រឹត្តទៅប្រកបដោយចីរភាពប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ

ភ្ញៀវទេសចរជាតិ និងអន្តរជាតិ ទស្សនាកម្សាន្តនៅមណីវិហារប្រវត្តិ-
សាស្ត្រ និងធម្មជាតិប្រាសាទសំបូរព្រៃគុហ៍ ក្នុងខេត្តកំពង់ធំ

ថែមទាំងធានាការពារថែរក្សាធនធានវប្បធម៌ និងធនធានធម្មជាតិរបស់
យើង ដោយប្រកាន់នូវទស្សនៈ "អចិន្ត្រៃយ៍ភាពកម្ពុជា បម្រើឲ្យវិស័យទេស-
ចរណ៍ វិស័យទេសចរណ៍ បម្រើឱ្យអចិន្ត្រៃយ៍ភាពកម្ពុជា" ។

លោកគង់ សុភារៈ មន្ត្រីនាយកដ្ឋានស្ថិតិ និងផែនការនៃក្រសួងទេស-
ចរណ៍បានថ្លែងថារយៈពេល ៨ ខែ ឆ្នាំ ២០១៦ នេះ កម្ពុជាបានទទួលភ្ញៀវ
ទេសចរអន្តរជាតិចំនួន ៣,២ លាននាក់កើនបាន ៤% បើធៀបទៅនឹងរយៈ
ពេលដូចគ្នាឆ្នាំ ២០១៥ ។ ការកើនឡើងចំនួនភ្ញៀវទេសចរណ៍បរទេសនៅ
ចុងឆ្នាំនេះ ត្រូវបានគេកត់សម្គាល់ថា ដោយសារតំបន់អឺរ៉ុបអាមេរិក និង
តំបន់ឆ្នាក់ទឹកកម្ទេងចំនួនទៀតជារដូវវិស្សមកាល ប្តូរដូរឈប់សម្រាក
ដូច្នេះគេងាកមកកម្សាន្តនៅកម្ពុជា ក៏ដូចជាអាស៊ានយើងនេះវិញ ។ លោក
សុភារៈបានឲ្យដឹងទៀតថា ភ្ញៀវវៀតណាមនៅតែឈរលំដាប់លេខ ១ ក្នុង
ទីផ្សារទេសចរណ៍កម្ពុជា ភ្ញៀវទេសចរចិនឈរលំដាប់លេខ ២ ។ ភ្ញៀវចិន
ត្រូវបានគេកត់សម្គាល់ឃើញថាកើនបាន ១៤% បើធៀបទៅនឹងឆ្នាំ
២០១៥ រយៈពេលដូចគ្នា ។ ចិនមានក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍ហោះត្រង់
មកកម្ពុជាចំនួន ១១ ក្រុមហ៊ុនហើយ ។ យន្តហោះខ្លះហោះត្រង់ទៅខេត្ត
សៀមរាប ទៅកាន់ខេត្តព្រះសីហនុ និងមកព្រលានយន្តហោះអន្តរជាតិភ្នំ
ពេញប្រមាណជិត ១០០ ជើងក្នុងមួយសប្តាហ៍ ។ ចំណែកភ្ញៀវជប៉ុនវិញបាន
ឈរលំដាប់លេខ ៧ នៃទីផ្សារទេសចរណ៍កម្ពុជាបើទោះបីជាជប៉ុនមានជើង
ហោះត្រង់មកកម្ពុជាកាលពីខែកញ្ញាថ្មីៗនេះក៏ដោយ ។

តាមផែនការក្រសួងទេសចរណ៍ឆ្នាំ ២០១៦ នេះចង់ទាក់ទាញភ្ញៀវ
ទេសចរណ៍អន្តរជាតិឲ្យបាន ៥ លាននាក់ហើយដល់ឆ្នាំ ២០២០ ឲ្យបាន ៧
លាននាក់ ក្នុងនោះភ្ញៀវចិនសង្ឃឹមថាយកឲ្យបានច្រើនជាងគេ ។ គួររំលឹក
ថា នៅកម្រិតសកលក្នុងឆ្នាំ ២០១៤ ទេសចរចិនដែលធ្វើដំណើរទៅក្រៅ
ប្រទេសមានចំនួនប្រមាណ ១១៧ លាននាក់ កើនឡើងក្នុងអត្រា ១៩,៩%
ក្នុងនោះជិត ៧៥% នៃទេសចរចិនធ្វើដំណើរក្នុងតំបន់អាស៊ីដោយចំណាយ
ប្រមាណជាង ២៦០ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ជាមួយអត្រាកំណើន ១៤,២% ។

បច្ចុប្បន្ននេះ ភ្ញៀវទេសចរមកទស្សនាចង់ទទួលបាននូវបទពិសោធន៍
ដំណើរកម្សាន្តដែលមានបទដ្ឋានសេវាកម្មល្អប្រសើរ ។ មន្ត្រីជំនាញទេស-
ចរណ៍បានបន្តថា ចំនួនដៃគូប្រកួតប្រជែងខុស្សាហកម្មទេសចរណ៍បាន
កើនឡើងនៅក្នុងកម្រិតលឿនផងដែរ ។ ដូច្នេះ ដើម្បីធ្វើឲ្យអាជីវកម្មទទួល
បានជោគជ័យ និងមាននិរន្តរភាពក្នុងវិស័យបដិសណ្ឋារកិច្ច និងទេស-
ចរណ៍ដែលមានការប្រកួតប្រជែងខ្លាំងនេះ អាជីវកម្មត្រូវតែមានគម្រោង
ផែនការជាមុនអោយបានច្បាស់លាស់ ។ ក្នុងនោះ អាជីវករដែលចង់ចាប់
ផ្តើមភោជនីយដ្ឋាន ឬសណ្ឋាគារក្តីចាំបាច់ត្រូវរៀបចំអាជីវកម្មប្រកបដោយ

ភ្ញៀវទេសចរជាតិ និងអន្តរជាតិ ងូតទឹកកម្សាន្តនៅមណីវិហារធម្មជាតិ
ទឹកធ្លាក់អន្លង់ធំ ក្នុងឃុំព្រៃកន្តោក ស្រុកទឹកឈូ ខេត្តកំពត

ជម្រកសត្វល្អិតនៃដងទន្លេមេគង្គជ័កម្រ ក្នុងតំបន់រមណីយដ្ឋានកាំពិ ក្នុងស្រុកចិត្របុរី ខេត្តក្រចេះ ជាទីកន្លែងទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរជាតិ និងអន្តរជាតិ

តំបន់រមណីយដ្ឋានជាតិព្រៃកោងកាង ក្នុងខេត្តកោះកុង

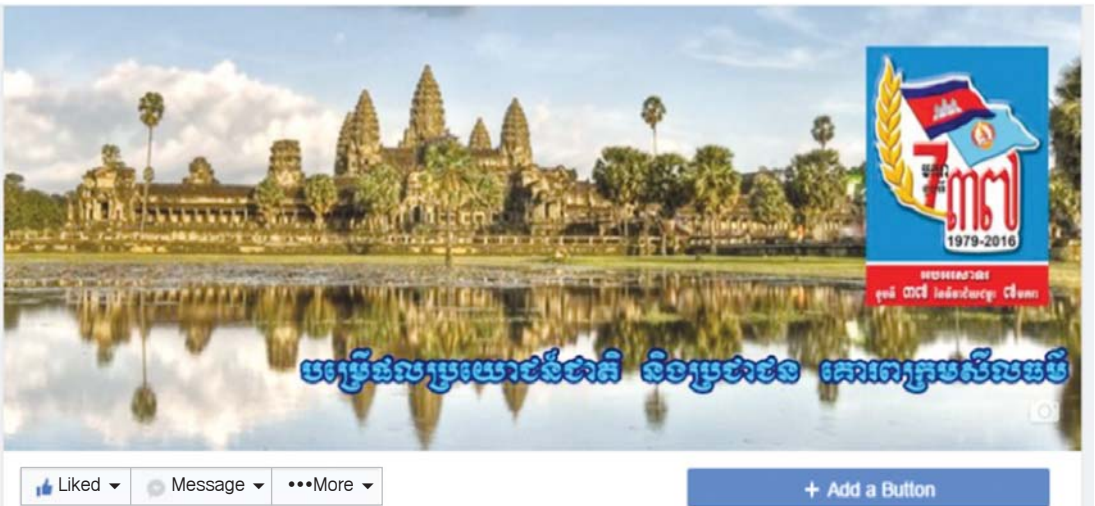
វិជ្ជាជីវៈស្តង់ដារ ។ គួរមានភាពច្នៃប្រឌិតថ្មីៗ និងធ្វើអ្វីមួយប្លែក និងល្អជាងគុប្បកូតប្រផែង ។ លើសពីនេះ អាជីវករគួរត្រៀមខ្លួនសម្រាប់ បញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនផងដែរ ។ ឧទាហរណ៍នៅក្រុងសៀមរាបមិនដូច នៅក្រុងភ្នំពេញទេ ដែលជាមជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្មមានភ្ញៀវជាប្រចាំ តែចំពោះក្រុងសៀមរាបវិញ ចាប់ពីខែមីនាដល់ខែមិថុនា ចំនួនភ្ញៀវទេសចរ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងមានការធ្លាក់ចុះច្រើន ។ ដូច្នេះការវិនិយោគលើផលិតផល បានត្រឹមត្រូវនឹងជួយក្នុងការកាត់បន្ថយចំណាយ ។ វិស័យទេសចរណ៍ គឺជាវិស័យអាទិភាព មួយក្នុងចំណោមវិស័យផ្សេងៗទៀត ដែលមានការ រីកចម្រើនជាលំដាប់ហើយបានរកចំណូលជូនប្រជាជនដោយផ្ទាល់និង ប្រយោលរាប់លាន ដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំៗ។ ជាក់ស្តែងក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ កម្ពុជាទទួលបានភ្ញៀវទេសចរអន្តរជាតិ ៤,៨ លាននាក់ គឺកើនឡើង ប្រមាណ ៦.១ % បើប្រៀបធៀប ទៅនឹងឆ្នាំ២០១៤ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ វិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជាបានរកប្រាក់ចំណូលបានចំនួន ៣ ពាន់លាន ដុល្លារអាមេរិក ដែលរួមចំណែក ១៣ % នៃផលទុនសរុប ហើយបានផ្តល់

ការងារដោយផ្ទាល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋជាង ៦០ ម៉ឺននាក់ និងការងារមិន ផ្ទាល់រាប់សិបម៉ឺននាក់ទៀត ។

ឯកឧត្តម **ដោង ខុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងទេសចរណ៍បានឲ្យដឹងថា យោង តាមការសិក្សានាពេលថ្មីៗនេះបានរកឃើញថា គោលបំណងនៃអ្នកធ្វើ ដំណើរបច្ចុប្បន្ន គឺដើម្បីស្វែងរកនូវបទពិសោធន៍ពិត (authentic experi- ence) ។ មានន័យថា នៅពេលទេសចរទៅទស្សនាតំបន់ណា មួយពួកគេ មិនត្រឹមតែចង់សម្រាកលំហែកាយប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែពួកគេក៏ចង់ស្វែងរក បទពិសោធន៍ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងមិនអាចបំភ្លេចបានដែលភ្ជាប់ជីវិត របស់ពួកគេទៅនឹងវប្បធម៌ធម្មជាតិ និងអនុស្សាវរីយ៍ជាមួយប្រជាជននៅ តំបន់នោះផងដែរ។ ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីបានបន្តថាទាំងនេះគឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជាទៅថ្ងៃអនាគត ហើយការនាំ បទពិសោធន៍ទេសចរណ៍ទៅជិតប្រជាពលរដ្ឋក្នុងមូលដ្ឋាន អាចជាឱកាស ដ៏ល្អប្រសើរក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងថែរក្សាបាន នូវរបៀបរបបប្រពៃណីរបស់ពួកគាត់ផងដែរ ។

Pracheachun Magazine- ទស្សនាវដ្តីប្រជាជន
Create Page @Username

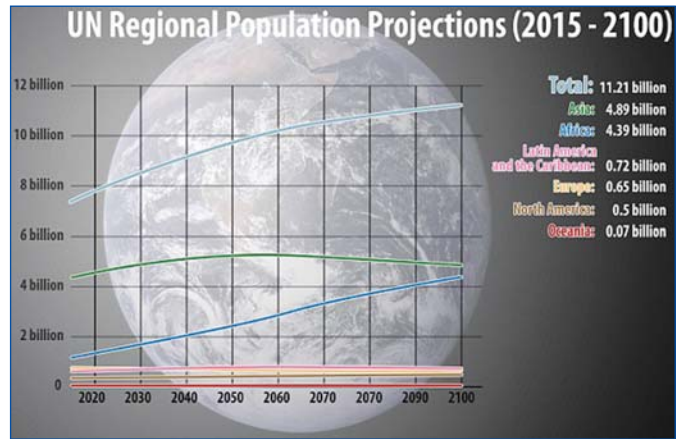
បង្កើនលទ្ធផលយោងទៅនឹងគោលការណ៍សីលធម៌

Liked Message More Add a Button

សូមគោរពឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងប្រិយមិត្តអ្នកអានជាទីគោរព
សូមចូលមក Facebook Page : **Pracheachun Magazine-ទស្សនាវដ្តីប្រជាជន**
ហើយចុច Like និង Share ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានសំខាន់ៗប្រចាំថ្ងៃ ព្រមទាំងផ្តល់ទស្សនៈ ឬ មតិផ្សេងៗ

ប្រជាជនពិភពលោក នឹងកើនដល់ ៨ ពាន់លាននាក់ នៅឆ្នាំ ២០២៤ និង៩ ពាន់លាននាក់ នៅឆ្នាំ ២០៣៨

ប្រជាជនអាហ្វ្រិកដែលគេព្យាករណ៍ថា នឹងមាន កំណើនលឿននៅសតវត្សរ៍នេះ

តារាងគំនូសកំណើនប្រជាជនក្នុងពិភពលោក

តាមរបាយការណ៍របស់ធនាគារពិភពលោកបានធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណថា ប្រជាជនពិភពលោកនឹងមានកំណើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង គឺប្រមាណ ៨ ពាន់លាននាក់នៅឆ្នាំ២០២៤ ដែលនឹងក្លាយទៅជាឧបសគ្គសំខាន់ សម្រាប់រយៈពេល ១០ឆ្នាំក្រោយនេះ។ នៅឆ្នាំ២០៣៨ ចំនួនប្រជាជន ពិភពលោកនឹងកើនដល់៩ ពាន់លាននាក់ ហើយដល់ឆ្នាំ២១០០ កើនដល់ ១១ពាន់លាននាក់។

បណ្តាប្រទេសកំពុង អភិវឌ្ឍន៍ដែលបានអនុវត្តនូវការចាក់ថ្នាំបង្ការ សេវា សុខភាពល្អ ឯអត្រាកំណើតមិនមានសញ្ញាធ្លាក់ចុះទាល់តែសោះ។ ចំនួន ជនភៀសខ្លួនធ្វើចំណាកស្រុកចេញពីបណ្តាប្រទេសអាហ្វ្រិក និងអាស៊ី ទៅរស់នៅបណ្តាប្រទេសអឺរ៉ុប គឺជាទឹកដីដែលធ្វើឲ្យពួកគេមានអាយុ កាន់តែវែងក៏ប្រហែលជាកត្តាមួយដែរ បើទោះបីជាគេមិនបានគិតថា វាជា មូលហេតុជាសកលដ៏សំខាន់ក៏ដោយ។

តំបន់ដែលមានចំនួនប្រជាជនកើនឡើងខ្លាំងជាងគេ គឺអនុតំបន់ អាហ្វ្រិក សាហារ៉ា មជ្ឈិមបូព៌ា និងអាហ្វ្រិកខាងជើង។ របាយការណ៍ បានឲ្យដឹងទៀតថា ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៦០ ដល់ឆ្នាំ២០១៥ ចំនួនប្រជាជនមាន ការកើនឡើងថេរ។ ជាក់ស្តែងប្រជាជនអាហ្វ្រិកខាងត្បូង កើនពី៨,៩លាន នាក់ ដល់៣២ លាននាក់ ប្រជាជនបង់ក្លាដេស កើនពី៤៨ លាននាក់ ដល់១៦០ លាននាក់ ប្រជាជនប្រេស៊ីលកើនពី៧២ លាននាក់ ដល់២០៧ លាននាក់ ប្រជាជនអេហ្ស៊ីប កើនពី ២៧ លាននាក់ ដល់៩២ លាននាក់ ប្រជាជនអេត្យូពី កើនពី២២ លាននាក់ ដល់៩៩ លាននាក់ ប្រជាជន ឥណ្ឌូនេស៊ី កើនពី៨៧ លាននាក់ ដល់២៥៧ លាននាក់ ប្រជាជនអ៊ីរ៉ាក់ កើនពី៧ លាននាក់ ដល់២៦ លាននាក់ ប្រជាជនម៉ិកស៊ិកូ កើនពី៣៨ លាននាក់ ដល់១២៧ លាននាក់ ប្រជាជនប៉ាគីស្ថាន កើនពី៤៤,៨ លាន នាក់ ដល់១៨៨ លាននាក់ ប្រជាជនស៊ីរី កើនពី៤,៥ លាននាក់ដល់ ១៨,៥លាននាក់។ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃកំណើននេះ ទើបគេអាចធ្វើ ការប៉ាន់ប្រមាណកំណើនប្រជាជនពីពេលនេះដល់ឆ្នាំ២១០០។

ទ្វីបអាហ្វ្រិកត្រូវបានគេមើលឃើញថា មានកំណើនប្រជាជនហាក់ស្ទុះ លឿនណាស់នៅសតវត្សរ៍នេះ ហើយនៅឆ្នាំ២០១១ ចំនួនប្រជាជន នឹង មាន ៤,៤ពាន់លាននាក់ គឺកើនឡើង៤ ដង បើធៀបនឹងពេលបច្ចុប្បន្ន។ សារព័ត៌មាន The Daily Telegraph បានផ្សាយថា ប្រជាជននៅតំបន់អឺរ៉ុប អាស៊ីកណ្តាល និងអាមេរិកខាងជើងចំនួនប្រជាជនមានកំណើនយឺត។ ឯបណ្តាប្រទេសដទៃទៀតដូចជា អ៊ីតាលី និងជប៉ុនជាដើម ដែលប្រទេស ទាំងនេះ មានការកើនឡើងនូវចំនួនប្រជាជនដែលមានអាយុវែង ប៉ុន្តែ អត្រាកំណើនប្រជាជនក៏យឺតដែរ។ ប្រទេសចិនគឺជា ប្រទេសមួយដែល មានកំណើនប្រជាជនលឿនណាស់ក្នុងរយៈពេលកន្លងទៅ ប៉ុន្តែត្រូវបាន កាត់បន្ថយមកវិញ តាមរយៈការអនុវត្តគោលនយោបាយកូនមួយនៅឆ្នាំ ១៩៧៩ ប៉ុន្តែបានបញ្ឈប់ការអនុវត្តគោលនយោបាយនេះវិញ កាល ពីឆ្នាំកន្លងទៅ ដោយសារតែតម្រូវការចាំបាច់នូវចំនួនប្រជាជនពេញអាយុ ធ្វើពលកម្មក្នុងពេលអនាគត។ ដូច្នេះប្រជាជនចិននឹងមានកំណើនឡើង។ នៅអនុតំបន់អាហ្វ្រិក សាហារ៉ា ក៏មានកំណើនប្រជាជនលឿនណាស់ដែរ។ នៅ អាមេរិកខាងជើងមានប្រជាជន៣៥៧លាននាក់ កាលពីឆ្នាំកន្លងទៅ តែចំនួននេះទាបជាងចំនួនប្រជាជននៅតំបន់អាស៊ីខាងកើត និងប៉ាស៊ីហ្វិក ដែលមាន២,៣ពាន់លាននាក់។

ចំនួនប្រជាជនដែលមានការកើនឡើងនេះ ត្រូវបានអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រធ្វើ ការពិភាក្សា និងវាយតម្លៃថា ពិភពលោករបស់យើងបានឈានជើងចូល យុគសម័យថ្មីមួយទៀតហើយ គឺជាយុគសម័យនៃនវវិទ្យា ដែលមនុស្ស ជាតិ ក្លាយទៅជាកម្លាំងរូបវន្តដ៏សំខាន់នៅលើភពផែនដីជាងអ្វីដែលគ្រាន់ តែជាទម្លាប់តាមបែបធម្មជាតិរបស់ខ្លួន។ ពួកអ្នកជំនាញបាននិយាយថា ចំនួនប្រជាជនកើនឡើងបែបនេះគឺដោយសារអត្រាមរណភាពធ្លាក់ចុះនៅ

ទោះបីជាចំនួនប្រជាជនកើនឡើងយ៉ាងតំបន់បែបនេះក្តី ប៉ុន្តែនៅ តំបន់ដែលធំល្វីងល្វើយនៃពិភពលោកដូចជា ស៊ីបេរី ម៉ុងហ្គោលី មួយផ្នែក ធំនៃតំបន់អាមេរិកឡាទីន អូស្ត្រាលី កាណាដា និងអាហ្វ្រិក ដងស៊ីតេរបស់ ប្រជាជនមានកម្រិតទាបណាស់។

យុវជន និងការអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ជាតិ

ពិធីបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលអ្នកបង្កើតស្នាដៃសិល្បៈយុវជន គ្រឿងបង្កើតស្នាដៃចូលរួមក្នុង មហាស្រពសិល្បៈយុវជនទូទាំងប្រទេសឆ្នាំ ២០១៦

គោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីវិស័យវប្បធម៌ បានចែងថា ៖ ត្រូវផ្តល់ឱកាសឲ្យប្រជាជន ជាពិសេសយុវជន និងកុមារមានលទ្ធភាពចូលរួម ក្នុងសកម្មភាពវប្បធម៌ និងទទួលបានលទ្ធផល វប្បធម៌ប្រកបដោយសមធម៌ តាមរយៈការអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលដោយឈរលើគោលការណ៍ "អប់រំ ដើម្បីវប្បធម៌ វប្បធម៌ដើម្បីអប់រំ" ។

អនុវត្តនូវប្រសាសន៍ដ៏ថ្លៃថ្លារបស់សម្តេចអគ្គ មហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋ- មន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងទិវាវប្បធម៌ ជាតិឆ្នាំ ២០១៥ កន្លងទៅ ប្រធានបទមួយត្រូវ បានជ្រើសរើសសម្រាប់ទិវាវប្បធម៌ជាតិ លើកទី ១៨ កាលពីថ្ងៃទី ៣ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៦ គឺ "យុវជនដើម្បីវប្បធម៌ជាតិ" ។ ក្នុងស្មារតីអនុវត្ត នូវទិសដៅនេះ ក្រសួងវប្បធម៌បានយកចិត្តទុក-

ដាក់បណ្តុះបណ្តាលដល់យុវជន និងកុមារដែល ជាអ្នកមានការបន្តវេននិងទ្រទ្រង់វិស័យសិល្បៈ វប្បធម៌ជាតិទៅថ្ងៃអនាគត ដោយមិនអាចខ្វះ បាន ។

ក្នុងន័យនោះហើយ ដែលក្រសួងវប្បធម៌ វិចិត្រសិល្បៈបានរៀបចំបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ដល់ក្រុមអ្នកបង្កើតស្នាដៃ ដែលជាសិស្សនិស្សិត មកពីគ្រប់រាជធានីខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានឧត្តម សិក្សាចំនួន ១៥ នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ។

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះមានគោលបំណង ៖
- ប្រមូលចងក្រង និងផ្ទេរចំណេះដឹងក្នុងការ បង្កើតស្នាដៃសិល្បៈ ដែលមានខ្លឹមសារបម្រើឲ្យ ការថែរក្សាប្រពៃណី ទំនៀមទម្លាប់ វប្បធម៌ ប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិ បម្រើសេចក្តីសប្បាយរីករាយ របស់ប្រជាជនតាមបែបសម័យទំនើបប្រកបដោយ

ភាពថ្លៃថ្នូរ និងផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹង ដើម្បីអភិ- រក្សា និងអភិវឌ្ឍស្នាដៃសិល្បៈវប្បធម៌សម្រាប់ មនុស្សខ្មែរជំនាន់ក្រោយ ។

-អប់រំយុវជនខ្មែរឲ្យយល់ដឹង ពីតម្លៃវប្បធម៌ ជាតិ ដើម្បីបណ្តុះទឹកចិត្តស្រឡាញ់ ថែរក្សានិង ការពារវប្បធម៌ជាតិដែលនឹងទប់ស្កាត់បាននូវការ ហូរចូលនៃវប្បធម៌មិនល្អពីខាងក្រៅ ។

-បណ្តុះបណ្តាលសិស្សនិស្សិត ទាំងមធ្យម- សិក្សា និងឧត្តមសិក្សា អំពីចំណេះតែងនិពន្ធ ចម្រៀង កំណាព្យ រឿងនិទាន រឿងល្ខោន រឿង ប្រលោមលោក រឿងភាពយន្តជាដើម ។ ចំណេះ ដឹកនាំរឿង ជំនាញសម្តែងសិល្បៈគ្រប់ប្រភេទ និងដំឡើងស្នាដៃដែលមានខ្លឹមសារ "យុវជន អប់រំយុវជន" ដើម្បីបំផុសក្នុងស្រទាប់យុវជនឲ្យ ស្រឡាញ់សិល្បៈវប្បធម៌ជាតិ ជាងវប្បធម៌បរ- ទេស ។

ក្រសួង ក៏បានបញ្ជូនគ្រូជំនាញចុះជួយបង្ហាត់ ផ្តល់បង្ហាញពីបទពិសោធន៍ និងផ្តល់យោបល់ សម្រាប់ការបង្កើតស្នាដៃនៅតាមរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសិក្សាទាំងនោះ យ៉ាងយកចិត្តទុក ដាក់ខ្ពស់ ។ ការហ្វឹកហ្វឺនក្រុមអ្នកបង្កើតស្នាដៃ សិល្បៈយុវជន ទាំងទ្រឹស្តី ទាំងការអនុវត្តជាក់- ស្តែង គឺធ្វើយ៉ាងណាឲ្យសម្រេចនូវទស្សនវិស័យ ជាយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពី "យុវជនដើម្បីវប្បធម៌ជាតិ" ។ ចំណេះដឹងអំពីសិល្បៈនេះ គឺជាទុនសម្រាប់ បម្រើដល់សេដ្ឋកិច្ចផង និងពង្រឹងអត្តសញ្ញាណ- វប្បធម៌ជាតិផង ស្របតាមស្មារតី "រួមគិត រួមធ្វើ រួមការពារ" ដើម្បីរឹបូលភាពជាតិខ្មែរទាំងមូល ។

គួររំលឹកថាភាពជោគជ័យដ៏ត្រចះត្រចង់ដែល សហភាពសហព័ន្ធយុវជនកម្ពុជាបាន រៀបចំកម្ម- វិធី "អង្គរសង្ក្រាន្ត" ដោយសហការជាមួយស្ថា- ប័ននានា ក្នុងនោះរួមជាមួយក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈផងដែរ បានជំរុញកម្មវិធីអង្គរសង្ក្រាន្ត នេះ ឲ្យក្លាយជាការជួបជុំមហាគ្រួសារខ្មែរដ៏ វៃសនរីករាយ ស្និទ្ធស្នាល បង្កើននូវសាមគ្គីភាព សហមេត្រីភាព មោទនភាព សុខដុមភាព ព្រម ទាំងជាការលើកតម្កើង និងផ្សព្វផ្សាយវប្បធម៌ ខ្មែរ ។

នេះជាជោគជ័យមួយ ប្រកបដោយមោទន- ភាព ក្នុងដំណាក់កាលអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ជាតិ ។

សកម្មភាពបង្រៀនសិក្សាការបង្កើតស្នាដៃសិល្បៈយុវជន

យល់ដឹងពីអាការៈឈឺភ្នែក និងការព្យាបាល តាមបែបធម្មជាតិ

ការពិនិត្យព្យាបាលភ្នែកគឺជារឿងចាំបាច់
សម្រាប់មនុស្សគ្រប់រូប

ភ្នែកគឺជាសរីរាង្គដ៏សំខាន់ ហើយសូម្បីតែការប៉ះពាល់តិចតួច ក៏អាចបណ្តាលឲ្យភ្នែកមានលទ្ធផលមិនល្អ ធ្ងន់ធ្ងរដែរ។ ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ឈឺចាប់ ឬមានអារម្មណ៍មិនស្រួលនៅក្នុងភ្នែក អ្នកមិនគួរព្រងើយកន្តើយមិនយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះវាឡើយ ពីព្រោះប្រសិនបើអាការៈឈឺចាប់នេះ កាន់តែអភិវឌ្ឍន៍ទៅរកសភាពធ្ងន់ធ្ងរនោះអ្នកនឹងអាចបាត់បង់ចក្ខុវិញ្ញាណនេះមិនខាន។

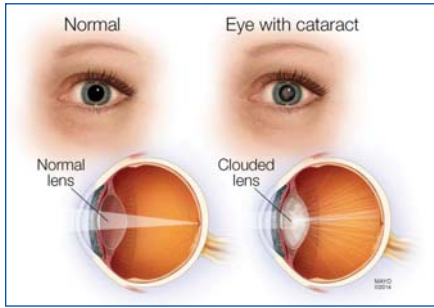
ប្រភេទនៃការឈឺភ្នែក

ការឈឺភ្នែកត្រូវបានគេឲ្យឈ្មោះថា (ophthalmalgia) ហើយការឈឺភ្នែកនេះ មានពីរប្រភេទ៖

*ការឈឺចាប់ត្រង់រចនាសម្ព័ន្ធខាងក្រៅ នៃភ្នែក (Ocular Pain) ៖ ការឈឺចាប់កើតឡើងលើផ្ទៃខាងក្រៅនៃភ្នែក។ វាអាចនាំឲ្យមានស្នាមក្រហម ក្រហាយ ឬមានអារម្មណ៍ថាមាស់ ។ អាការៈនេះជាទូទៅកើតឡើង នៅពេលអ្នករងរលូននៅលើភ្នែក។ ការឈឺភ្នែកប្រភេទនេះអាចងាយស្រួលក្នុងការព្យាបាល ដោយការប្រើថ្នាំបន្តក់ភ្នែក (Eye Drop) ។

*ការឈឺចាប់ត្រង់រង្វង់ភ្នែក (Orbital Pain) ៖ ការឈឺចាប់នេះ កើតឡើងក្នុងភ្នែករបស់អ្នក ហើយវាធ្វើឲ្យមានអារម្មណ៍ថា ឈឺខ្នោតៗ ឈឺចាក់ពើកៗ និងមានអារម្មណ៍ដូចគ្រាប់ខ្សាច់ចូលអញ្ចឹង។ វាជារឿងប្រសើរក្នុងការជួបវេជ្ជបណ្ឌិតប្រសិនបើអ្នក ជួបប្រទះការឈឺចាប់ប្រភេទ នេះ ពីព្រោះវាអាចជាមូលហេតុមួយនៃជំងឺភ្នែកធ្ងន់ធ្ងរ។

ហេតុផលចំពោះការឈឺចាប់នៅក្នុងភ្នែក

គ្រាប់ភ្នែកធម្មតា និងគ្រាប់ភ្នែកដែលមានជម្ងឺ

*កម្ទេចកម្ទីប្រេងចូល៖ ការឈឺចាប់ប្រភេទនេះជាបញ្ហាដែលតែងតែកើតឡើងជាញឹកញាប់ ហើយគឺជាការឈឺចាប់មួយប្រភេទដែលអ្នកជួបប្រទះនៅពេលចូល ឬរបស់កខ្វក់ប្រេងចូលភ្នែករបស់អ្នក។ ការប្រេងចូលចូលភ្នែកនេះតែងតែនាំឲ្យភ្នែកក្រហាយ ឡើងក្រហមនៅក្នុងភ្នែក និងថែមទាំងនាំឲ្យប្រទឹកភ្នែកទៀតផង។

*ភ្នែករងរលូន៖ ការរងរលូន គឺជាហេតុផលដ៏ចម្បងមួយ ក្នុងចំណោមហេតុផលទាំងឡាយនៃការឈឺចាប់ក្នុងភ្នែក។ រលូនមួយចំនួនដូចជាការរលាកសារធាតុគីមីឬការរលាកដោយសារពន្លឺអាចបណ្តាលឲ្យមានការឈឺចាប់ធ្ងន់ធ្ងរ ។ មួយទៀតការប៉ះនឹងភ្នែកដោយសារធាតុគីមីឬការរលាកដោយសារពន្លឺអាចបណ្តាលឲ្យមានការឈឺចាប់ធ្ងន់ធ្ងរ ។ មួយទៀតការប៉ះនឹងភ្នែកដោយសារធាតុគីមីឬការរលាកដោយសារពន្លឺអាចបណ្តាលឲ្យមានការឈឺចាប់ធ្ងន់ធ្ងរ ។

*ពេញភ្នែកឬរលាកក្រពេញភ្នែក៖ មានដុំក្រហមៗដូចដុំពក ដែលកើតឡើងដោយសារការស្ទះក្រពេញបញ្ចេញជាតិអិល របស់អ្នកនោះ គេឲ្យឈ្មោះថាពេញភ្នែក។ វាតែងតែកើតឡើងនៅផ្នែកខាងក្នុងឬកើតឡើងនៅត្រង់តែមត្របកភ្នែក។ វាមិនមែនជាជំងឺធ្ងន់ធ្ងរនោះទេហើយនឹងស្រកទៅវិញក្នុងរយៈពេលពីរ ឬបីថ្ងៃ។ វាអាចនឹងរងការឈឺចាប់ ហើយអាចមានអារម្មណ៍ឈឺខ្លះៗ។ យល់ល្អអ្នកគួរកុំប៉ះវាញឹកញាប់អី ហើយទុកវាឲ្យស្រកទៅដោយខ្លួនឯង ។

*រលាកដោយសារ Contact Lens ៖ ប្រសិនបើអ្នកពាក់ Contact lens ជាញឹកញាប់ឬតែងតែពាក់វាពេញមួយថ្ងៃគឺមានន័យថាអ្នកមុខជាធ្លាប់មានការឈឺចាប់ក្នុងភ្នែកហើយ។ ការមិនសម្អាត

ចំណីអាហារដែលជួយបំប៉នដល់ភ្នែក

Lens របស់អ្នកក្នុងចន្លោះពេលសម្រាកអាចធ្វើឲ្យភ្នែករបស់អ្នកកាន់តែឈឺចាប់។ ការរលាកអាចបណ្តាលឲ្យមានការឈឺចាប់ និងថែមទាំងអាចនាំឲ្យកើតមេរោគទៀតផង។ ការពាក់ Lens ចាស់ៗ ឬហួសកាលបរិច្ឆេទក៏អាចបណ្តាលឲ្យឈឺចាប់ក្នុងភ្នែករបស់អ្នកផងដែរ។

*ជំងឺដក់ទឹកក្នុងភ្នែក៖ ជំងឺដក់ទឹកក្នុងភ្នែកគឺជាជំងឺធ្ងន់ធ្ងរមួយប្រភេទ ដែលបណ្តាលមកពីការកើនឡើងសម្ពាធក្នុងភ្នែកដែលធ្វើអោយខូចសរសៃអុបទិក (Optic Nerve) ។ វាអាចនាំឲ្យមានការឈឺចាប់ដ៏ខ្លាំងក្លា ហើយប្រសិនបើមិនស្វែងរកការព្យាបាលឲ្យទាន់ពេលវេលាទេវា អាចនាំឲ្យអ្នកបាត់បង់គំហើញតែម្តង។

តើអ្នកអាចព្យាបាលភ្នែកដោយខ្លួនឯងដោយរបៀបណា?

*សម្រាកឲ្យបានច្រើន៖ ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ថា ក្រហាយ ឬឈឺចាប់នៅក្នុងភ្នែក យល់ល្អអ្នកគួរសម្រាក និងមិនត្រូវខំសម្លឹងច្រើននោះទេ។ ចៀសវាងការមើលទូរទស្សន៍ឬប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ ឬទូរស័ព្ទពីព្រោះវាកាន់តែធ្វើឲ្យភ្នែកឈឺ។

*ព្យាបាលដោយទឹក៖ បន្តក់ទឹកត្រជាក់ទៅក្នុងភ្នែករបស់អ្នកដើម្បីសម្អាតវា និងកាត់បន្ថយភាពក្រហាយ។ ប្រសិនបើការឈឺចាប់មិនបានធូរស្រាលដោយខ្លួនឯងទេហើយ កើតឡើងសារជាថ្មីម្តងទៀត យល់ល្អអ្នកគួរទៅជួបវេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញ ហើយទទួលការពិនិត្យភ្នែករបស់អ្នក។ អ្នកគួរចៀសវាងការប្រើប្រាស់ថ្នាំដោយខ្លួនឯង។

បន្ទាប់ពីការប្រឹងប្រែង សហគមន៍ព្រៃឈើរុក្ខវ័ន្ត ទទួលបានស្នងការពីរដ្ឋាភិបាល

រាជរដ្ឋាភិបាលដែលដឹកនាំដោយគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានយកចិត្តទុកដាក់ជាខ្លាំងលើការការពារ ថែរក្សា និងអភិរក្សព្រៃឈើ និងតំបន់ធម្មជាតិទាំងឡាយ។ សកម្មភាពនេះក៏មានការលើកទឹកចិត្តផងដែរដល់សហគមន៍ ដល់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ព្រះសង្ឃ ។ល។ ដូចនេះនៅខេត្ត ឧត្តរមានជ័យមានសហគមន៍ព្រៃឈើមួយបានបង្កើតឡើង ដែលមានឈ្មោះថា **សហគមន៍សង្ឃរុក្ខវ័ន្ត** ។ មកដល់ពេលនេះមានក្រុមព្រះសង្ឃ, គណៈកម្មការសហគមន៍ មន្ត្រីជំនាញពាក់ព័ន្ធ និងមន្ត្រីអាជ្ញាធរវាយតម្លៃថាព្រៃ និងសត្វព្រៃនៃសហគមន៍សង្ឃរុក្ខវ័ន្តដែលត្រូវបានខិតខំថែរក្សា ការពារ អភិរក្សបានរឹងមាំយ៉ាងច្រើន បើទោះបីជានៅតែមានការយាយីដោយជនល្មើសមួយ ចំនួនក៏ដោយ។

ការបង្កើតព្រៃសហគមន៍និងដំណើរការ

សហគមន៍សង្ឃរុក្ខវ័ន្តប្រហៅកាត់ថា អ៊ីមស៊ីអេហ្វ (Monks Community Forest:MCF) បានបង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២ ដោយមានទំហំ១៨.២៦១ ហិកតា ស្ថិតនៅភូមិសាស្ត្រប៊ុយ៉ែនក្រុងសំរោងនិងស្រុកអន្លង់វែង ។ សហគមន៍ប្រជាជន៦ ភូមិជាសមាជិកដែលមាន

ឯសត្វល្អិតចម្រុះមានដូចជា ពស់អណ្តើក ត្រកូត អន្ទូង ក្រពើ...។ ឯសត្វស្លាបមានដូចជា ត្រដក់ ទូង ក្រោក ប្ររីក សេក...។ អំណះអំណាងនេះគឺតាមរយៈនៃ ការថតបានដោយកាមេរ៉ាស្វ័យប្រវត្តិ។

រីឯប្រភេទព្រៃឈើវិញមានឈើប្រណិតដូចជា បេង ធុង នាងនួន ត្រសេក...។ ឈើសំណង់ច្រើនយ៉ាងដូចជាគ្រាច ឈើទាល ខ្លុង ត្បែង ផ្កើក ផ្កឹក ឈើក្រំ...និងប្រភេទឈើព្រៃ វាលស្មៅ។ តំបន់មួយនេះ សម្បូរទៅដោយជីវចម្រុះដែលលើកកម្ពស់បរិស្ថាន ហើយក៏ជាតំបន់អេកូទេសចរណ៍ ប្រកបដោយសក្តានុពលផងដែរប្រសិនមានការអភិវឌ្ឍដ៏ត្រឹមត្រូវមួយ។

ការដាំដើមឈើ ព្រៃឈើសត្វនិងភាពទាក់ទាញ

សហគមន៍ព្រៃឈើរុក្ខវ័ន្ត ក៏ជាកន្លែងទទួលព្រៃឈើឬសង្គ្រោះសត្វមកពីទីកន្លែងនានា។ ចំណុចសំខាន់មួយទៀត គឺជាព្រៃសហគមន៍ព្រៃឈើល្បីឈ្មោះ និងមានប្រជាប្រិយដោយទទួលបានភ្ញៀវជាតិ អន្តរជាតិ អ្នកស្រាវជ្រាវរាប់រយរាប់ពាន់នាក់មកទស្សនកិច្ចស្វែងយល់ ស្រង់បទពិសោធន៍និងសិក្សាស្រាវជ្រាវពិគ្រោះយោបល់។ ព្រះគ្រូ **ប៊ុន សាលុត** ជាស្ថាបនិកសហគមន៍

ព្រះសង្ឃកំពុងនិមន្តត្រួតពិនិត្យ និងការពារក្នុងតំបន់ព្រៃសហគមន៍រុក្ខវ័ន្ត

ឥស្សរិយយសថ្នាក់ ឱបឱនពីសម្តេចព្រះសង្ឃរាជនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ទទួលបានរង្វាន់អេក្វាទ័រ (Equator Prize) ដែលជាជ័យលាភីទទួលបានរង្វាន់ ពីអង្គការកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) សម្រាប់ការខិតខំប្រឹងប្រែងការពារជីវចម្រុះសាកលដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រថ្ងៃទី២០កញ្ញា ឆ្នាំ២០១០, បានឈ្នះជ័យលាភីព្រៃសហគមន៍ឆ្លើមទូទាំងប្រទេសឆ្នាំ ២០១៥ ជាដើម។

តំបន់ព្រៃឈើរុក្ខវ័ន្តបាននិងកំពុងទាក់ទាញភ្ញៀវជាតិ និងអន្តរជាតិឲ្យចូលមកទស្សនា ដែលបានជួយផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនយើង

ចំនួនរាប់ពាន់នាក់។ ទីនេះជាសហគមន៍ព្រៃឈើដែលមានព្រះសង្ឃគ្រប់គ្រងនិងមានទំហំធំជាងគេក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ព្រះតេជគុណ **ប៊ុន សាលុត** ព្រះមេគណខេត្តឧត្តរមានជ័យ -ព្រះគ្រូចៅអធិការវត្តប្រាសាទរាជាសំរោង និងជាប្រធានសង្ឃរុក្ខវ័ន្ត (Monks Community Forest: MCF) មានសង្ឃដឹកនាំ ក្នុងព្រៃនេះរួមមានសត្វកម្រ សត្វជិតផុតពូជប្រុងការគ្រោះថ្នាក់បំបែកដូចជា ផ្កែព្រៃទន្សោង ឈ្លូស ជ្រូកព្រៃ ខ្លីង ប្រើស ស្វា ...។

នេះមានសង្ឃដឹកនាំដោយខិតខំខ្លួនឯងនិងកិច្ចសហការជាមួយអាជ្ញាធរ ជំនាញនិងកងកម្លាំងអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងកិច្ចការអភិរក្ស ការពារ ថែរក្សាព្រៃឈើនិងសត្វព្រៃនេះ នាំអោយព្រះសង្ឃប្រធានដឹកនាំនិងសមាជិកសហគមន៍បានទទួលបានរង្វាន់ គ្រឿងឥស្សរិយយសនានាពីរាជរដ្ឋាភិបាលនិងពីអន្តរជាតិដូចជា គ្រឿងឥស្សរិយយស "មហាសេនា" ស្តីពីកិច្ចការពារធនធានធម្មជាតិខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ពីសម្តេចតេជោហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជា, គ្រឿង

*ពង្រឹងកិច្ចការការពារ ថែរក្សា អភិរក្ស:

លោក ឯម មន្ត្រី, លោក ទៀង ជេរីត ,លោក ជូ តារាវីទ្ធី ជានាយខណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឧត្តរមានជ័យ និងមន្ត្រីដឹកនាំមន្ត្រីភ្នាក់ងារនានា របស់ជំនាញអាជ្ញាធរដែនដី កងកម្លាំងនគរបាលកងកម្លាំងកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ត្រូវបានសហគមន៍នេះ អះអាងថា បានខិតខំប្រឹងប្រែងសហការល្អដើម្បីកិច្ចការអភិរក្សអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃនេះពិសេសលើវិធានការផ្លូវច្បាប់ក្នុងការទប់ស្កាត់បង្ក្រាប និងផ្ដន្ទាទោសជនល្មើស ដែលប្រព្រឹត្តលើព្រៃឈើ

ផ្សិតព្រៃធម្មជាតិនៅក្នុងព្រៃសហគមន៍រុក្ខវ័ន្ត

ដោយទទួលបានការការពារយ៉ាងម៉ត់ចត់ធ្វើឲ្យធនធានព្រៃឈើក្នុង ព្រៃសហគមន៍រុក្ខវ័ន្តមានភាពស្រស់បំព្រង

និងសត្វព្រៃ។

ព្រះតេជគុណវត្តសុវណ្ណមន្ត្រីគម្រោងMCF មានសង្ឃដីកាថា អ្នកពាក់ព័ន្ធតែងខិតខំបំពេញ ភារកិច្ច របស់ខ្លួនក្នុងការបំពេញការងារទាំង ឡាយក្នុងសហគមន៍។ ក្នុងនោះក៏មានការចុះ ល្បាតព្រៃ និងសត្វព្រៃបានរកឃើញវត្តតាងបង្ក បទល្មើសរបស់ជនទុច្ចរិតមួយចំនួន ដូចជា ដាក់អន្ទាក់ជាប់សត្វទន្សោង ឈូស ជ្រូកព្រៃ គោអ្នកស្រុក និងអន្ទាក់ជាច្រើនទៀតមិនទាន់ ជាប់សត្វអីនៅឡើយក្នុងឆ្នាំនេះ។

សង្ឃសហគមន៍បាន សុំបិណ្ណបាត្រថា "សូមឲ្យកម្ចាត់ចោលនូវអំពើអាក្រក់ទាំងឡាយ។ សូមឲ្យសព្វសត្វ និងធម្មជាតិរួចផុតពីការបំផ្លិច បំផ្លាញ"។ សូមអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមូលដ្ឋាន និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធ ជួយផ្សព្វផ្សាយណែនាំដល់ ប្រជាសហគមន៍ ដើម្បីបង្កើនទប់ស្កាត់ បង្ក្រាបកុំ ឲ្យមានជាថ្មី។

ឧទាហរណ៍យប់ថ្ងៃទី២៣ខែមេសាឆ្នាំ២០១៦ កន្លងមក ក្នុងព្រៃសង្ឃសហគមន៍រុក្ខវ័ន្តមាន អំពើល្មើសលួចចាញ់ ព្រលះយកសាច់សត្វ ទន្សោងដ៏ធំមួយក្បាល, បន្តមកការដាក់អន្ទាក់ ជាប់សត្វព្រៃ សត្វស្រុក ការឆក់ត្រី ការលួច កាប់ឈើទ្រង់ទ្រាយតូចៗ។ ប៉ុន្តែនៅថ្ងៃទី២៤-២៥ ខែមេសា សមត្ថកិច្ចមាននគរបាល និងមន្ត្រី រដ្ឋបាលព្រៃឈើបានឃាត់ខ្លួនជនល្មើស ៣ នាក់រស់នៅភូមិគោកសំព័រ ឃុំលំទង ស្រុក អន្លង់វែង ទាក់ទងនឹងករណីទាក់និងសម្លាប់សត្វ នោះ។

ដោយឡែក សហគមន៍ព្រៃឈើនៅមាន បញ្ហាប្រឈមចម្បងមួយទៀតចំពោះមុខនិងទៅ អនាគតគឺមានផ្ទៃដីព្រៃជិត ១.០០០ ហិ.ត ក្នុង ដីព្រៃជាង១,៨ ម៉ឺនហិ.ត នោះជាតំបន់នៅមាន គ្រាប់មីននិងយុទ្ធករណ៍មិនទាន់ផ្ទះ ហើយថ្មីៗ នេះព្រះសង្ឃនិងកងទ័ពបានដោះមីននិងយុទ្ធករណ៍ ជាង៨០ គ្រាប់។ អ្វីដែលជាបំណងធំគឺ សហគមន៍ ចង់ឲ្យមានការដោះគ្រាប់មីននិងយុទ្ធករណ៍មិន

ទាន់ផ្ទះនេះចេញពីតំបន់នោះ ហើយទីនោះ នឹង ទទួលបាននូវការអភិរក្ស អភិវឌ្ឍន៍កាន់តែ រឹងមាំ ថែមទៀត។

សម្តីអ្នកនៅមូលដ្ឋាន

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងសង្ឃសហគមន៍ មានប្រសាសន៍ និងសង្ឃដីកាថា អាចថាជា ជោគជ័យដ៏ធំធេងមួយក្នុងការការពារ ថែរក្សា អភិរក្សព្រៃសហគមន៍ដ៏ធំមួយក្នុងខេត្តឧត្តរមាន ជ័យព្រោះ បើប្រៀបធៀបសហគមន៍ ព្រៃឈើ ជាង ២០ កន្លែងក្នុងខេត្តនេះ និងរាប់រយកន្លែង ទៀតនៅក្នុងប្រទេសគឺអាចមានតែព្រៃសហគមន៍ សង្ឃរុក្ខវ័ន្តនេះទេ ដែលនៅរឹងមាំ គត់មត់ និងរីកចម្រើន។

ព្រះតេជគុណ **ប៊ុន សាលុក** ក៏ដូចព្រះសង្ឃ និងមន្ត្រី អ្នកពាក់ព័ន្ធសុំបិណ្ណបាត្រអាជ្ញាធរ ជំនាញ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងនោះមានក្រសួង បរិស្ថានផងដែរ ដែលទើបទទួលគ្រប់គ្រងពីលើ បន្តវេនពីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងក្រសួងកសិកម្ម មេត្តាបង្កើនការឧបត្ថម្ភគាំទ្រ គាំពារ និងធានាថា គ្រប់គ្នាខិតខំអនុវត្តតាមគោលនយោបាយរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាល និងអនុសាសន៍ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុង ការថែរក្សាការពារអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ។ ជាង នេះទៅទៀតសហគមន៍ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ មូលដ្ឋានភូមិ ឃុំនៅជាប់ព្រៃ ឥឡូវនេះចូលរួម សកម្មណ៍ក្នុងការការពារព្រៃនិងសត្វព្រៃ។

លោក **ពុន មឿន** ពលរដ្ឋរស់នៅភូមិយូក មាសសង្កាត់កូនក្រៀលក្រុងសំរោង បាន និយាយថា នៅម្ខាងផ្លូវកៅស៊ូ (គីរីវ័ន្ត-អន្លង់វែង) ដែលចែកគ្នារវាងព្រៃសហគមន៍ សង្ឃរុក្ខវ័ន្តនៅ ខាងត្បូងនិងដីលំនៅឋាន ដីដាំដុះស្រូវ ដំណាំ ការចិញ្ចឹមសត្វ និងអាជីវកម្មនានានៅខាងជើង ពលរដ្ឋទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការគិត គូ យកចិត្តទុក្ខដាក់របស់អាជ្ញាធរ សមត្ថកិច្ច ពាក់ព័ន្ធ។ លោកបន្តថា ពលរដ្ឋបានយល់ច្បាស់ ពីការចូលរួមអភិរក្ស ហើយក៏បានទទួលផល

ប្រយោជន៍ពីព្រៃសហគមន៍ តាមរយៈការរក អនុផលព្រៃឈើ ការចិញ្ចឹមសត្វគោ ក្របី ក្នុង ព្រៃនោះ និងទទួលបានការរស់នៅបែបធម្មជាតិ មិនមានការបំពុលបរិយាកាសផង។

លោក **ញឹក ហា** ប្រធានគណៈកម្មាធិការ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាឃុំនិងជាមេឃុំត្រពាំងតាវ ស្រុកអន្លង់វែងនិយាយថាតាំងពីមាននយោបាយ ឈ្នះឈ្នះ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ពិសេសរបស់ សម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន ដែលបានបញ្ចប់ ទាំងស្រុងនូវសង្គ្រាម បាននាំមកនូវសន្តិភាពនិង បង្កើនការស្តារអភិវឌ្ឍន៍លើគ្រប់វិស័យ។ ទីនេះ បានប្រែប្រួលខ្លាំងបន្ទាប់ ពីអតីតខ្មែរក្រហមធ្វើ សមាហរណកម្ម ជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលនាចុង ក្រោយនៅឆ្នាំ១៩៩៩។ លោកបន្តថា ទាំងឃុំ ត្រពាំងតាវក៏ដូចភូមិឃុំដទៃទៀតនៅស្រុកអន្លង់ វែងនៃខេត្តឧត្តរមានជ័យនេះ បានផ្លាស់ប្តូររីក- ចម្រើនទាំងជីវភាព ប្រជាពលរដ្ឋទាំងសមិទ្ធផល សង្គមកិច្ច សេដ្ឋកិច្ចនានា។ លោកបន្តថាពលរដ្ឋ រស់នៅក្នុងមូលដ្ឋាន និងអ្នកចំណាកស្រុកដំបូងៗ សុទ្ធតែទទួលបាន ដីសម្រាប់សង់លំនៅឋាន បង្កបង្កើនផល ចិញ្ចឹមសត្វនិងប្រកបរបរផ្សេងៗ ទៀត។ នៅទីនេះស្រូវ ដំឡូងមីជាដំណាំ សំខាន់ ជាងគេ។

លោក **ញឹក ហា** បន្តថាដោយយល់ច្បាស់ពី គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដឹកនាំ ដោយគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដែលមាន សម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន ជាប្រមុខ ទាំងពលរដ្ឋ ទាំងសហគមន៍ទាំងមន្ត្រីរាជការ កងកម្លាំងបាន ចូលរួមថែរក្សាការពារសុខសន្តិភាពនិងសមិទ្ធផល ដែលរកបានដោយលំបាក។ ពួកគេចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍ ជីវភាពលើដីធ្លីដែលទទួលបាន ពីការបែងចែក និងក៏ចូលរួមអភិរក្ស ព្រៃឈើ សត្វព្រៃនៅជាប់ សហគមន៍របស់ខ្លួនដែរ។ ដូចជាមានពលរដ្ឋរាប់រយ នាក់ជាអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត ធ្វើការតាមផ្នែកនានារបស់ សហគមន៍ព្រៃឈើសង្ឃរុក្ខវ័ន្ត ។

កិច្ចសង្គ្រោះជីវ្យបរិពេ

១. ដៃនៃព្រះព្រឹក្សាលោកវណ្ណៈ សង្គ្រោះមនុស្សសត្វលើលោកិយ	ទីស្ថានលម្អិតពន្លឺដំ បានសុខសួស្តី ក្រែពន្លឹក ។
២. ដើមឈើទទួលខ្យល់ភ្លៀងថ្ងៃ ដីវជាតិជូនប្រមាញឹក	ឯបុរសនោះនៃ បិតជាតិទឹក រាល់ថ្ងៃយប់ព្រឹក ប្រឹងខ្លាំងណាស់ ។
៣. ចិញ្ចឹមដើមដងរបស់ខ្លួន ស្លឹកផ្កាក្តិបផ្លែច្រើនស្មេកស្កុះ	រីកចម្រើនខ្លួនល្អល្អៗ ប្រយោជន៍ប្រើប្រាស់តាមត្រូវការ ។
៤. សំណង់តូចធំសម្ភារៈ រទេះ សំពៅ នូវទូកក្តារ	តុ ទូ តាំងដាក់ឆ្នាក់រចនា កាប់ចាំងច្រៀកអារម្មន៍ថា អី ។
៥. គ្រូស្នាក់ក្តិបផ្កាជាបន្លែ ញ៉ាំជាបង្អែម ថែមចំណី	ចំណែកឯផ្លែ ទុំចាស់ខ្លី តាមចិត្តប្រុសស្រី អាចនីបាន ។
៦. ទោះបេះបូកបុកហាន់ចិញ្ច្រាំ មិនដែលប្រកែក ស្រែករំខាន	រំងាស់ ស្ងោរ ដាំដាក់ចង្ក្រាន ឱសថបុរាណប្រកបរោគ ។
៧. ទោះសត្វ ឬមនុស្សសាសន៍ណាៗ ប្រើប្រាស់ជាគ្រឿងបរិភោគ	ចាស់ ឬកុមារនៅលើលោក ឬឧបភោគឥតប្រកែក ។
៨. គីគុណសម្បត្តិ នៃដើមឈើ ដោយឥតអើសអើងតវ៉ាស្រែក	ធានាបម្រើឥតអល់អែក ទាមទារចំណែកផលសំណង ។
៩. សឹងពោរពេញដោយក្តីសណ្តោស សង្គ្រោះមនុស្សសត្វតតសៅហ្មង	សប្បុរសប្រោសស្មោះកន្លង ទាំងបុរសដើមដងសម្បុកទៀត ។
១០. បើមនុស្សមានធម៌ ល្អនូវចិត្ត ចែករំលែកសុខសណ្តានញាតិ	បរិសុទ្ធពិតដូចរុក្ខជាតិ ជនដទៃទៀតទោះច្រើនតិច ។
១១. ធ្វើគុណលើគេកុំសម្តែង ចូរចងចាំគុណនោះជានិច្ច	គុណគេលើឯងកុំបំភ្លេច គឺកាតព្វកិច្ចនៃមនុស្សល្អ ។

និពន្ធ សុខ សុធន

ហេតុផលជាង

ល្ងាចថ្ងៃមួយនាយ ចយ ចូលហាងលក់
គ្រឿងទេសទិញបារីមួយកញ្ចប់ ។
ក្រោយពេលឲ្យលុយថ្លៃបារីរួច ចយ
ចាប់ហែកកញ្ចប់ទាញបារីមួយដើម ប្រុងអុជ
ជក់ភ្លាម ។
ឃើញដូច្នោះ នាយ ស្រស់ជាអ្នកលក់
ឃាត់ :

- សូមទោសលោក ក្នុងហាងមិនអនុញ្ញាតឲ្យជក់បារីទេ ! នាយ ចយ តម្លើងភ្នែក
តវ៉ារឺញ :
- អេហ៍ នាងមានឃើញលក់ខ្ញុំណាងហាងរបស់នាងខ្លះហេតុផលទេ ?
ទិញបារីនៅទីនេះបាន ប៉ុន្តែជក់បារីនៅទីនេះមិនបាន តើបាន សេចក្តីថាម៉េច ?

នាងស្រស់ពន្យល់ដោយញញឹម :

- ចា...ចា...ខ្ញុំសូមជម្រាបលោកថា រឿងលក់ផ្សេង ឯរឿង
ប្រើប្រាស់ផ្សេង ។ ក្នុងហាងនេះ ក៏មានលក់ស្រោមអនាម័យ
ផងដែរ ឬក៏ទិញស្រោមអនាម័យរួច លោកទាមទារធ្វើសកម្មភាព
ក្នុងហាងនេះភ្លាមដែរឬ ? ។

សង្កត់សង្កិន

លោកវេជ្ជបណ្ឌិតនៅបន្ទប់សង្គ្រោះបន្ទាន់ពិនិត្យមើល
អាការៈអ្នកជំងឺដែលប្រពន្ធទើបតែនាំមកដល់។ លុះពិនិត្យរួច
គាត់ដកដង្ហើមវែងនិយាយ :

- នេះជាអាការៈឈឺចាប់បំផុត ហាក់ដូចជាពីមុនមក
មានអ្វីមួយសង្កត់សង្កិន ធ្វើឲ្យឈឺចាប់ក្នុងចិត្តរាល់ថ្ងៃ ទើបយូរៗ
ទៅឈានដល់ស្ថានភាពបែបនេះ ។

និយាយចប់ ស្រាប់តែអ្នកជំងឺ ងើបភ្លែតខ្សឹបដាក់ត្រចៀក
លោកវេជ្ជបណ្ឌិត :

- សូមកុំនិយាយពួកលោក លោកវេជ្ជបណ្ឌិតមានប្រសាសន៍ត្រូវ
ណាស់ របស់ដែលសង្កត់សង្កិន ធ្វើឲ្យខ្ញុំឈឺចាប់រាល់ថ្ងៃកំពុង
ឈរនៅខាងក្រៅនេះឯង ។

ត្រឹមចង្កេះឡើងលើ

ថ្ងៃមួយយុវជនក្នុងស៊ុនសួរលោកវេជ្ជបណ្ឌិត ក្លាយ :

- ខ្ញុំចង់ដឹង! តើគេអាចបង្ការមិនឲ្យមានផ្ទៃពោះ ដោយ
មិនបាច់ប្រើថ្នាំបានទេ ?

- អើ ចុះប្អូនឯងសព្វថ្ងៃ ប្រកបរបរអ្វី ?
- បាទ. ខ្ញុំសព្វថ្ងៃ ជាអ្នកប្រដាល់សកល។
- អីចឹង ប្អូនឯងអនុវត្តតាមច្បាប់ប្រដាល់សកលទៅ ។
- អ្នក.. ច្បាប់ប្រដាល់សកល បញ្ជាសមានផ្ទៃពោះ
យ៉ាងម៉េចបានទៅ ?

- ម៉េចថាមិនបាន ? ក្រែងច្បាប់ប្រដាល់សកល អនុញ្ញាត
ឲ្យដាល់តែពីត្រឹមចង្កេះឡើងលើ។ អនុវត្តតាមហ្នឹងទៅបានអី
មានផ្ទៃពោះទៅកើត ។

បាត់បង់សមត្ថភាព

នារសៀលថ្ងៃមួយនាង អេត ដើរតាំងៗពីខាងក្រោយផ្ទះមក
និយាយប្រាប់នាយ អែមជាប្តី ដែលកំពុងជីករណ្តៅដាំកូនចេក :

- បងអ្នក.. ជ្រូកយើងមិនដឹងមានជំងឺស្ទីទេ មួយអាទិត្យ
ហើយ អត់ព្រមស៊ីកាកសណ្តែកដូចមុនសោះ។ នាយ អែម
ដកដង្ហើមវែង ឆ្លើយ :
- គ្មានឈឺស្ទីទេ តែមកពីវា មិនចង់កើតជំងឺដូចបងតើ !
- ចុះបងមានជំងឺអីដែរ ?
- គឺបងបាត់បង់សមត្ថភាពហ្នឹងណា ។

អ្នកខ្វះខាត ឈ្មោះ ប្រជាជន លេខ ១៨៦

១-	លោកជំទាវ ម៉ែន	សំអែន	សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្តាល ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងទំនាក់ទំនងជាមួយរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា និងអធិការកិច្ច	៤០០.០០០ រ
២-	ឯ.ឧ	កែ	សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្តាល ប្រធានក្រុមការងារចុះខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	១០០ ដុល្លារ
៣-	ឯ.ឧ	មិន	សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្តាល ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្ស	១០០ ដុល្លារ
៤-	ឯ.ឧ	អ៊ុក	សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្តាល ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	១០០ ដុល្លារ
៥-	ឯ.ឧ	អូន	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	២០០ ដុល្លារ
៦-	ឯ.ឧ	ចេង	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	១៥០ ដុល្លារ
៧-	ឯ.ឧ	ហ៊ុន	ប្រធានគណៈកម្មការទី ៤ នៃរដ្ឋសភា	១០០ ដុល្លារ
៨-	ឯ.ឧ	មិន	ទេសរដ្ឋមន្ត្រី និងលោកជំទាវ ទួន ធួន	១០០ ដុល្លារ
៩-	ឯ.ឧ	ថោង	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងទេសចរណ៍	១០០ ដុល្លារ
១០-	ឯ.ឧ	អ៊ុក	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	១០០ ដុល្លារ
១១-	ឯ.ឧ	គង់	ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកអគ្គនាយកដ្ឋាន នៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	១០០ ដុល្លារ
១២-	ឯ.ឧ	លន់	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្តកំពង់ចាម	១០០ ដុល្លារ
១៣-	ឯ.ឧ	អូស្រាន	ប្រធានគណៈចលនាសាសនិកឥស្លាមនៃគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា	១០០ ដុល្លារ
១៤-	ឯ.ឧ	សរ	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្តក្រចេះ	១០០ ដុល្លារ
១៥-	ឯ.ឧ	ធី	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សរាជធានីភ្នំពេញ	១០០ ដុល្លារ
១៦-	ឯ.ឧ	ម៉ែន	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្តស្វាយរៀង	១០០ ដុល្លារ
១៧-	ឯ.ឧ	ម៉ែម	អនុប្រធានគណៈកម្មការទី ១០ នៃព្រឹទ្ធសភា	១០០ ដុល្លារ
១៨-	ឯ.ឧ	យូ	អនុប្រធានក្រុមការងាររបស់គណៈកម្មាធិការកណ្តាល ចុះជួយរាជធានីភ្នំពេញ	១០០ ដុល្លារ
១៩-		គណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្តត្បូងឃ្មុំ		១០០ ដុល្លារ
២០-		គណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្តសៀមរាប		១០០ ដុល្លារ
២១-		គណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្តព្រះសីហនុ		១០០ ដុល្លារ
២២-		គណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្តបន្ទាយមានជ័យ		៥០ ដុល្លារ
២៣-		គណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងកិច្ចការនារី		៥០ ដុល្លារ
២៤-	ឯ.ឧ	លឹម	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	២០០.០០០ រ
២៥-	ឯ.ឧ	ម៉ែម	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងសុខាភិបាល	៥០ ដុល្លារ
២៦-	ឯ.ឧ	ថា	អនុប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សនេសាទជាតិ	២១៣.៤៧០ រ
២៧-	ឯ.ឧ	ជូ	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសុខាភិបាល	៥០ ដុល្លារ
២៨-	ឯ.ឧ	អ៊ុក	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងព័ត៌មាន	២០០.០០០ រ
២៩-	ឯ.ឧ	យ៉ឹម	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ	៥០ ដុល្លារ
៣០-	ឯ.ឧ	ធី	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងមហាផ្ទៃ	៥០ ដុល្លារ
៣១-	ឯ.ឧ	សុ	ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាខេត្តព្រះសីហនុ	៥០ ដុល្លារ
៣២-	ឯ.ឧ	ចាយ	អ្នកតំណាងរាស្ត្រមណ្ឌលកំពង់ចាម	៥០ ដុល្លារ
៣៣-	ឯ.ឧ	សុស	អ្នកតំណាងរាស្ត្រមណ្ឌលព្រះវិហារ	៥០ ដុល្លារ
៣៤-	ឯ.ឧ	នរ	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងធម្មការ និងសាសនា	២០០.០០០ រ
៣៥-	ឯ.ឧ	យូន	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	៥០ ដុល្លារ
៣៦-	ឯ.ឧ	កៅ	អនុប្រធានក្រុមការងារថ្នាក់កណ្តាលចុះជួយខេត្តកោះកុង	៥០ ដុល្លារ
៣៧-	ឯ.ឧ	មាស	អគ្គលេខាធិការនៃអង្គការជាតិប្រឆាំងគ្រឿងញៀន	៥០ ដុល្លារ
៣៨-	ឯ.ឧ	ម៉ៅ	សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្តាលគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា	២០០.០០០ រ
៣៩-	ឯ.ឧ	តាយ	អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានរៀបចំដែនដីជនបទសិប្បកម្ម និងសំណង់	២០០.០០០ រ
៤០-	ឯ.ឧ	បូន	អនុរដ្ឋលេខាធិការទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	២០០.០០០ រ
៤១-	ឯ.ឧ	សេង	ជំនួយការផ្ទាល់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន	២០០.០០០ រ
៤២-	ឯ.ឧ	ម៉ែន	សមាជិកព្រឹទ្ធសភា	១០០.០០០ រ
៤៣-	ឯ.ឧ	ធី	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងផែនការ	១០០.០០០ រ
៤៤-	លោកជំទាវ	ស៊ុន	ស៊ុយត	១០០.០០០ រ
៤៥-	ឯ.ឧ	គឹម	ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាខេត្តស្វាយរៀង	១០០.០០០ រ
៤៦-	ឯ.ឧបណ្ឌិត	មាស	អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	១០០.០០០ រ
៤៧-	លោកជំទាវ	ធីត្យ	អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់	១០០.០០០ រ
៤៨-	ឯ.ឧ	ឡុង	ទីប្រឹក្សាសម្តេចអគ្គមហាពេញចក្រី ហេង សំរិន	១០០.០០០ រ
៤៩-	ឯ.ឧ	ម៉ៅ	អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន	១០០.០០០ រ
៥០-	លោក	កោម	ប្រធាននាយកដ្ឋានច្បាប់ វិវាទ និងស្ថិតិនៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ	១០០.០០០ រ
៥១-	លោក	គឹម	សមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍នៃគណៈកម្មាធិការគណបក្សខេត្តសៀមរាបប្រធានសាខាគណបក្សនិរទេសសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន	១០០.០០០ រ
៥២-	ឯ.ឧ. ឧកញ៉ា	សេង	អនុប្រធានគណបក្សស្រុកកំពង់សិលា	២០ ដុល្លារ
៥៣-	កញ្ជា	ធី	មន្ត្រីក្រសួងទេសចរណ៍	៦៦.៦៦៦ រ
៥៤-	លោកជំទាវ	ខេង	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងកិច្ចការនារី	៥០.០០០ រ
៥៥-	ឯ.ឧ	អ៊ុន	សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាខេត្តកោះកុង	៥០.០០០ រ
៥៦-	ឯ.ឧ	ពត	សមាជិកក្រុមការងារចុះជួយខេត្តកំពង់ចាម	៥០.០០០ រ
៥៧-	ឯ.ឧ	ហេង	សមាជិកក្រុមការងារគណៈកម្មាធិការកណ្តាលចុះជួយខេត្តព្រះសីហនុ	៥០.០០០ រ
៥៨-	ឯ.ឧ	ស៊ីវ	សមាជិកក្រុមការងារគណៈកម្មាធិការកណ្តាលចុះជួយខេត្តព្រះសីហនុ	៥០.០០០ រ
៥៩-	លោកជំទាវ	ស្រី	.....	៥០.០០០ រ

អ្នកឧបត្ថម្ភ ធនាគារ ប្រជាជន លេខ ១៨៦

៦០-	លោក	មូល	ចិបិត្រូ	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រុងដូនកែវ ខេត្តតាកែវ	៥០.០០០ រ
៦១-	លោក	ជា	ចុន្ទី	សមាជិកក្រុមការងារគណៈកម្មាធិការកណ្តាលចុះជួយខេត្តព្រះសីហនុ	៥០.០០០ រ
៦២-	លោក	អ៊ុំ	វាត្រី	អភិបាលរងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	៥០.០០០ រ
៦៣-	លោក	ចាម	ធីណា	សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការគណបក្ស ខណ្ឌដូនពេញ ប្រធានគណៈកម្មការផ្សារកណ្តាល	៥០.០០០ រ
៦៤-	គណៈកម្មាធិការគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាប្រចាំគណៈកម្មាធិការសម្របសម្រួលខ្មែរកម្ពុជាភ្នំពេញ				៤០.០០០ រ
៦៥-	លោក	ថៅ	ថៃដ្ឋា	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	៤០.០០០ រ
៦៦-	លោក	លី	សារី	អភិបាលរង ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	៤០.០០០ រ
៦៧-	លោក	គឹម	សុវណ្ណ	ប្រធានមន្ទីរសាធារណការ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	៤០.០០០ រ
៦៨-	ឯ.ឧ	សុំន	ចុន្ទី	សមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	៣០.០០០ រ
៦៩-	ឯ.ឧ	ឈុំ	ចន្ទនារី	អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសុខាភិបាល	៣០.០០០ រ
៧០-	ឯ.ឧ	សារី	សាវ៉ាត	សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	៣០.០០០ រ
៧១-	លោក	ម៉ៅ	សុខលីម	អនុប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលជាតិវេជ្ជសាស្ត្របូរាណក្រសួងសុខាភិបាល សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តតាកែវ	៣០.០០០ រ
៧២-	លោក	ចាន់	សុវណាត	សមាជិកគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	៣០.០០០ រ
៧៣-	លោក	ឃុំ	ពៅ	អភិបាលស្រុកស្វាយចេក	៣០.០០០ រ
៧៤-	លោក	ទេព	ចិន្ទី	អនុប្រធានគណៈត្រួតពិនិត្យគណបក្សខេត្តព្រះសីហនុ	៣០.០០០ រ
៧៥-	កញ្ញា	កែត	សុខាសា	អនុប្រធានលេខាធិការដ្ឋានអមគណៈកម្មការទី ៤ នៃព្រឹទ្ធសភា	៣០.០០០ រ
៧៦-	លោក	គាត	ហ៊ុល	ប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្សសង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	៣០.០០០ រ
៧៧-	លោក	ហង់	ម៉ូ	ប្រធានក្រុមការងារចុះ ឃុំរវៀង ស្រុកសំរោង ខេត្តតាកែវ	២០.០០០ រ
៧៨-	លោក	ឈា	ម៉ឺនរិទ្ធ	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	២០.០០០ រ
៧៩-	លោក	ម៉ៅ	ហោត	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	២០.០០០ រ
៨០-	លោក	លីម	ចិន្ទី	សមាជិកគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	២០.០០០ រ
៨១-	លោក	លីម	ថេង	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	២០.០០០ រ
៨២-	លោក	ឃ្មោត	សំអាង	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកំពង់ចាម	២០.០០០ រ
៨៣-	លោក	ម៉ី	ចុន្ទា	មន្ត្រីមន្ទីរគណបក្ស ខេត្តព្រៃវែង	២០.០០០ រ
៨៤-	លោក	អ៊ុំត	សំអាង	អគ្គនាយកការងារនៃអធិការដ្ឋានក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់	២០.០០០ រ
៨៥-	លោក	ជា	គឹមលីន	ជំនួយការ ឯកឧត្តម ម៉ី ថេង	២០.០០០ រ
៨៦-	លោក	ឃីន	សុខសំអៀង	ជំនួយការ ឯកឧត្តម ម៉ី ថេង	២០.០០០ រ
៨៧-	លោក	គុច	ចាន់ធីត្យ	អាជីវករ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	២០.០០០ រ
៨៨-	លោក	អ៊ុំច	សាវណ	អនុប្រធានមន្ទីរកសិកម្ម ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	១៥.០០០ រ
៨៩-	ឯ.ឧ	សេង	សុមុនី	សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួងធម្មការ និងសាសនា	១០.០០០ រ
៩០-	ឯ.ឧ	ម៉ឺន្យ	សេចុះ	អគ្គនាយកកិច្ចការបច្ចេកទេសនៃក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	១០.០០០ រ
៩១-	លោក	ម៉ុ	លីហួត	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកំពង់ចាម	១០.០០០ រ
៩២-	លោក	ជួន	ចន្ទនារី	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
៩៣-	លោក	ជួន	ពៅជ័យ	ប្រធាននាយកដ្ឋានទឹកស្អាត ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	១០.០០០ រ
៩៤-	លោក	ម៉ីម	ប្រុស	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល និងធនធានមនុស្សនៃក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	១០.០០០ រ
៩៥-	លោក	សៅ	សម្បស្ស	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុនៃក្រសួងនៃក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	១០.០០០ រ
៩៦-	លោក	ឃីន	មុយថុច	អនុប្រធានគណៈកម្មាធិការសាខាបក្សមជ្ឈមណ្ឌលផ្តល់ជំនួយនៃមន្ទីរពេទ្យព្រះអង្គឌួង	១០.០០០ រ
៩៧-	លោក	ឈុន	ម៉ឺនលេងរិទ្ធ	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
៩៨-	លោក	ថេង	ម៉ឺនតេង	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
៩៩-	លោក	ស្វាយ	សុគន្ធី	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១០០-	លោក	សុខ	ចំណាង	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១០១-	លោក	សៅ	សម្បរ	ប្រធានការិយាល័យបណ្តុះបណ្តាលនៃនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល និងធនធានមនុស្ស នៃក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	១០.០០០ រ
១០២-	លោក	ធីត	ចរិយា	ប្រធានការិយាល័យគណនេយ្យនៃនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុ នៃក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	១០.០០០ រ
១០៣-	លោក	ចំសេម	សំណាង	ប្រធានការិយាល័យគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រនៃនាយកដ្ឋានធារាសាស្ត្រ កសិកម្ម នៃក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	១០.០០០ រ
១០៤-	លោក	សុខ	តារា	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១០៥-	លោក	សុំ	ជំនឿ	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១០៦-	លោក	ហួត	ធាន	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១០៧-	លោក	ធីម	ចុន្ទីរី	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១០៨-	លោក	ឈុន	អៀមធីនី	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១០៩-	លោក	សារុន	សម្បត្តិ	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១១០-	លោក	សេរ	ចិបិត្រូ	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១១១-	លោក	ធីច	សុដំឡូ	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១១២-	លោក	ជុំ	ឧត្តរិ	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១១៣-	លោក	ឈុន	ម៉ឺយ	សមាជិកក្រុមការងារចុះខេត្តកណ្តាល	១០.០០០ រ
១១៤-	លោក	យ៉ាង	ធីន	សមាជិកក្រុមការងារចុះស្រុកពោធិ៍រៀង ខេត្តព្រៃវែង	១០.០០០ រ
១១៥-	លោក	ធីន	ចន្ទា	សមាជិកក្រុមការងារចុះស្រុកពោធិ៍រៀង ខេត្តព្រៃវែង	១០.០០០ រ
១១៦-	លោក	ធីន	តិរិស័	សមាជិកក្រុមការងារចុះស្រុកបាភ្នំ ខេត្តព្រៃវែង	១០.០០០ រ
១១៧-	លោក	ឈុន	សុវណ្ណារី	មន្ត្រីមន្ទីរគណបក្ស ខេត្តព្រៃវែង	១០.០០០ រ

ទិដ្ឋភាពប្រថាលទ្ធផលរួម សប្បាយរីករាយក្នុង

ព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក
បណ្តែកប្រឌឹប
សំពះព្រះខែ និងអកអំបុក
(ថ្ងៃទី ១៣-១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦)

ថែកប្លូតហោយឥតគិតថ្លៃ